

LETNO POROČILO

DRUŽBE

SAVSKE ELEKTRARNE
LJUBLJANA D. O. O.

ZA LETO **2023**

SAVSKE
ELEKTRARNE
LJUBLJANA d.o.o.

cen
SKUPINA

KAZALO

1	SEL V LETU 2023	4
1.1	PISMO DIREKTORJA	4
1.2	POUDARKI IZ POSLOVANJA V LETU 2023.....	6
1.3	KLJUČNI POSLOVNI DOGODKI V LETU 2023.....	7
2	POSLOVNO POROČILO	8
2.1	OSEBNA IZKAZNICA	8
2.2	ORGANI VODENJA IN UPRAVLJANJA	8
2.3	KAPITALSKE POVEZAVE Z DRUGIMI DRUŽBAMI	9
2.4	KLJUČNI POSLOVNI DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA	10
2.5	IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	10
2.6	POSLOVNA POLITIKA DRUŽBE	14
2.6.1	Poslanstvo	14
2.6.2	Vizija.....	15
2.6.3	Vrednote	16
2.6.4	Strateški cilji	17
2.6.5	Pomembnejši cilji v letu 2024	19
2.7	POSLOVANJE V LETU 2023	20
2.7.1	Proizvodnja električne energije	20
2.7.2	Vzdrževanje	29
2.7.3	Investicije.....	31
2.7.4	Informatika	38
2.7.5	Prodaja in kupci.....	40
2.7.6	Nabava in dobavitelji	41
2.8	ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	42
2.8.1	Finančno poslovanje.....	42
2.8.2	Analiza prihodkov in odhodkov	44
2.8.3	Kazalniki poslovanja	45
2.9	UPRAVLJANJE TVEGANJ	46
2.10	UPRAVLJANJE S KADRI	51
2.11	OKOLJE IN PROSTOR	52
2.11.1	Okolje	52
2.11.2	Prostor.....	53
2.12	SISTEM VODENJA.....	54
2.13	VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU	55
2.14	KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI	56
2.15	RAZVOJ DRUŽBE.....	57
2.15.1	Pričakovani razvoj družbe.....	57
2.15.2	Aktivnosti na področju raziskav in razvoja.....	58

2.16 SLEDENJE SMERNICAM TRAJNOSTI	60
3 RAČUNOVODSKO POROČILO.....	61
3.1 IZJAVA POSLOVODSTVA.....	61
3.2 POROČILO REVIZORJA	62
3.3 UVODNA POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	66
3.3.1 Temeljne računovodske usmeritve	66
3.3.2 Bilanca stanja	72
3.3.3 Izkaz poslovnega izida	74
3.3.4 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	75
3.3.5 Izkaz gibanja kapitala	76
3.3.6 Izkaz denarnih tokov	77
3.4 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM.....	78
3.4.1 Pojasnila k Bilanci stanja	78
3.4.2 Pojasnila k Izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa.....	88
3.4.3 Pojasnila k Izkazu gibanja kapitala	94
3.4.4 Pojasnila k Izkazu denarnih tokov.....	94
3.4.5 Druga pojasnila	95
3.5 POSLOVNI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA.....	95
3.6 POMEN KRATIC	96

1 SEL V LETU 2023

1.1 PISMO DIREKTORJA

V letu 2023 smo zabeležili drugo najvišjo količino proizvedene električne energije v zgodovini družbe, ki je za več kot 20 % presegla načrtovano vrednost. Po sušnem letu 2022 je bilo leto 2023 nadpovprečno vodnato, vendar pa so bile padavine izrazito neenakomerno porazdeljene tako časovno kot tudi krajevno. Še več, izredno visoki pretoki rek, ki so povzročili tudi poplave v dobršnem delu Slovenije, so se pojavili v začetku avgusta ter nato še septembra in novembra. Reka Sora, ki je 4. avgusta dosegla najvišji pretok, odkar se opravljajo meritve, je povzročila popolno poplavo v mali hidroelektrarni Goričane, podobno pa je bila ob ekstremnih padavinah 23. septembra zalita tudi strojnica male hidroelektrarne Bistrica. Na objektih velikih hidroelektrarn večje škode ni bilo, visoke vode pa so povzročile veliko število zemeljskih usadov, na območju sotočja Save Dolinke in Završnice pa bo potrebna obsežna in celovita sanacija, saj je potok Završnica spremenil svojo strugo.

Kljub takšnim razmeram smo dosegli celoletno 100 % razpoložljivost agregatov, kar kaže na nadpovprečno kakovost vzdrževanja in obratovanja. Na ta način smo zagotavljali nemoteno, predvsem pa varno proizvodnjo električne energije.

V letu 2023 je Skupina GEN začela s pripravo Strateškega razvojnega načrta Skupine, pri katerem je naša družba tudi aktivno sodelovala. Strateški razvojni načrt je bil sprejet meseca oktobra.

V Medvodah smo začeli z dvema velikima investicijama, in sicer z obnovo stikališča ter novim čistilnim strojem. Obnova stikališča zajema tudi njegovo razširitev za potrebe priključitve velikega 12 MW baterijskega hranilnika na prenosno omrežje.

Uspešno smo dosegli spremembo občinskega prostorskega načrta v občinah Radeče ter Sevnica in na ta način postavili temelj za nadaljnje umeščanje dveh sončnih elektrarn.

Že v začetku leta smo povezali SIEM sistema za zaznavanje kibernetских groženj na relaciji GEN – SEL in s tem še okrepili kibernetško varnost ter začeli z aktivnostmi za vzpostavitev poslovnega analitičnega sistema.

Nadaljuje se obsežna menjava generacij, ki ob zaostrenih razmerah na trgu dela zahteva še dodatne napore ter pozornost pri zagotavljanju kompetentnih in

strokovnih kadrov. Vesel sem in zadovoljen, da so novi zaposleni v naši družbi prepoznali priložnost za svojo rast in razvoj ter da skupaj ustvarjamo panogo, ki je postala izredno dinamična in perspektivna.

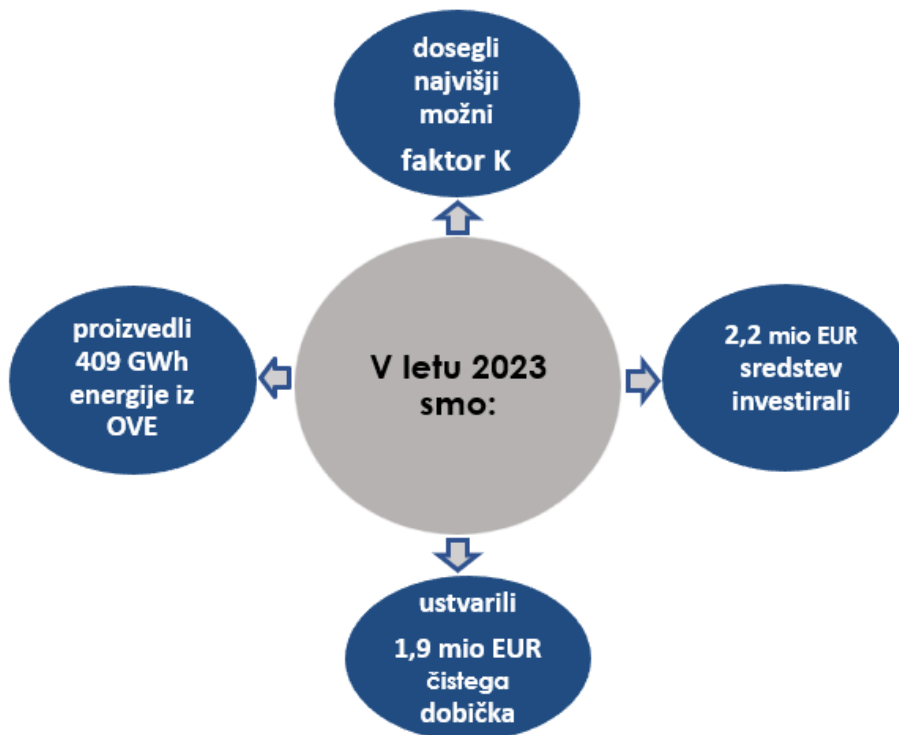
Družba Savske elektrarne Ljubljana je ob vseh izzivih v letu 2023 poslovala odlično. Skupaj je proizvedla 409 GWh električne energije in ustvarila 20,1 milijonov EUR prihodkov od prodaje ter dosegla čisti dobiček v višini 1,9 milijona EUR, kar pomeni skoraj podvojeno vrednost glede na načrtovano.

Uspeh je rezultat skupnega prizadevanja vseh sodelavk ter sodelavcev, ki se jim za vložen trud iskreno zahvaljujem. Zahvala gre tudi našemu lastniku GEN energiji, s katerim sooblikujemo in uresničujemo skupno vizijo, ter lokalnim skupnostim in poslovnim partnerjem.

Savske elektrarne Ljubljana še naprej s proizvodnjo obnovljive in brezogljikne električne energije dajejo pomemben prispevek k ustvarjanju čiste energije za našo prihodnost.

Direktor:
mag. Uroš Koselj

1.2 POUDARKI IZ POSLOVANJA V LETU 2023

KLJUČNI KAZALNIKI

V EUR	2023	2022	PN 2023	Ind. 2023/ 2022	Ind. 2023/ PN 2023
Prihodki od prodaje	20.067.617	14.640.735	18.465.900	137%	109%
Prihodki iz poslovanja	20.723.800	15.216.514	18.725.078	136%	111%
Stroški materiala	388.227	329.368	408.432	118%	95%
Stroški storitev	1.592.641	1.226.958	1.669.602	130%	95%
EBIT = Poslovni izid iz poslovanja	1.842.518	607.402	882.712	303%	209%
EBITDA = EBIT + Odpisi vrednosti	6.488.288	4.545.305	5.397.905	143%	120%
Dodana vrednost	12.038.149	9.506.542	10.699.904	127%	113%
Čisti poslovni izid	1.943.442	799.644	861.675	243%	226%
Čista donosnost sredstev (ROA)	1,17%	0,49%	0,51%	241%	228%
Čista donosnost kapitala (ROE)	1,22%	0,50%	0,53%	242%	228%
Sredstva	167.188.942	164.040.817	168.482.641	102%	99%
Kapital	161.319.171	159.472.967	161.985.707	101%	100%
Investicije	2.157.211	2.867.027	7.053.450	75%	31%
Proizvodnja el. energije (v GWh)	409	236	345	173%	119%
Faktor razpoložljivosti naprav K	1,000	0,9997	0,995	100%	101%
Število zaposlenih na dan 31.12.	91	97	95	94%	96%

1.3 KLJUČNI POSLOVNI DOGODKI V LETU 2023

Januar	Dne 10. 1. 2023 sta družbi SEL in GEN sklenili kupoprodajno pogodbo za zakup moči ter dobavo in nakup električne energije za leto 2023. Družba je aktivno sodelovala pri pripravi Strateškega razvojnega načrta (SRN) Skupine GEN.
Februar	Potrditev Poslovnega načrta družbe SEL za leto 2023, sodelovanje pri pripravi SRN.
Marec	Pridobitev revizorjevega mnenja. Izvedba phishing testa ter delavnice Kibernetska varnost, sodelovanje pri pripravi SRN.
April	Povezava SIEM sistemov za zaznavanje kibernetskih groženj na relaciji GEN – SEL.
Maj	Izvedba zunanjega varnostnega pregleda omrežja SEL. 25. 4. 2023 je edini družbenik GEN energija d.o.o. sprejel sklepe o sprejemu letnega poročila za leto 2022, o potrditvi in odobritvi dela direktorja za leto 2022 in o podelitvi razrešnice.
Junij	Uspešno izvedena recertifikacijska presoja za ISO 9001.
Julij	Na podlagi predhodnega soglasja ustanovitelja je bila sklenjena Pogodba za zamenjavo čistilnega stroja in finih rešetk v HE Medvode.
Avgust	Visoke vode 4. 8. 2023 so povzročile večji obseg škode na objektih in opremi SEL ter na brežinah.
September	Visokovodni dogodek 23. 9. 2023 je povzročil škodo na MHE Bistrica, zaradi katere ta ni obratovala do sredine meseca decembra 2023.
November	- Na podlagi predhodnega soglasja ustanovitelja je bila sklenjena Pogodba za zamenjavo 6,3 kV stikališča v HE Medvode. - Visoke vode na območju zgornje Save so povzročile dodatno škodo na brežinah sotočja Završnice in Save Dolinke in v strugi Save Dolinke mimo strojnice HE Moste. Ob tem so ogromne količine proda povsem zasule prodna zadrževalnika Hrušica in Javornik. - Občinska sveta Občine Sevnica in Občine Radeče sta sprejela spremembe in dopolnitve OPN, ki so pomembne za nadaljevanje investicij v MFE Vrhovo 3 in MFE Vrhovo 4.
December	- Dne 21. 12. 2023 sta družbi SEL in GEN sklenili kupoprodajno pogodbo za zakup moči ter dobavo in nakup električne energije za leto 2024. - Sklenitev pogodbe med SEL in Gen-i za prodajo električne energije iz MHE in MFE v letu 2024. - Ponovna vzpostavitev obratovanja MHE Bistrica po sanaciji zaradi visoke vode (dogodek 23. 9. 2023).

2 POSLOVNO POROČILO

2.1 OSEBNA IZKAZNICA

SEL so kapitalska družba z omejeno odgovornostjo, z enim družbenikom. Družba deluje na podlagi Akta o ustanovitvi, s katerim so urejeni odnosi in razmejene pristojnosti organov vodenja in upravljanja družbe.

Naziv:	Savske elektrarne Ljubljana d.o.o.
Sedež:	Gorenjska cesta 46, 1215 Medvode
Telefon:	+386 (0) 1 47 49 274
Spletna stran:	www.sel.si
Elektronski naslov:	info@sel.si
Matična številka:	5044405
Identifikacijska št. za DDV:	SI74887351
Dejavnost:	35.111 - proizvodnja električne energije v HE 35.119 - druga proizvodnja električne energije
Osnovni kapital:	145.117.021 EUR
Velikost:	Velika družba
Direktor:	mag. Uroš Koselj, univ. dipl. inž. el.
Edini družbenik:	GEN energija d.o.o.

Firma:	GEN energija d.o.o.
Skrajšana firma:	GEN d.o.o.
Sedež:	Vrbina 17, 8270 Krško

2.2 ORGANI VODENJA IN UPRAVLJANJA

Družbo upravlja edini družbenik neposredno in prek organa upravljanja, ki je poslovodstvo oz. direktor družbe. Direktor družbe je mag. Uroš Koselj.

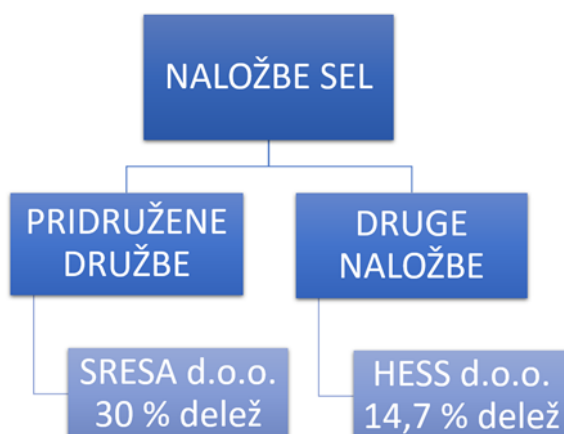
2.3 KAPITALSKE POVEZAVE Z DRUGIMI DRUŽBAMI

SEL so odvisna družba povezana v skupino GEN energija d. o. o. GEN energija je bila na dan 31. 12. 2023 edini družbenik SEL oz. njena obvladujoča družba.

Firma:	GEN energija d.o.o.
Skrajšana firma:	GEN d.o.o.
Sedež:	Vrbina 17, 8270 Krško

Družba je izdelala poročilo o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2023 in ga skupaj z računovodskimi izkazi in letnim poročilom predložila revizorju. Glede na okoliščine, ki so bile poslovodstvu SEL znane v trenutku, ko so bili sklenjeni pravni posli s povezanimi družbami, je družba SEL pri vsakem pravnem poslu dobila ustrezno vračilo oz. izpolnitev in na osnovi teh poslov ni bila prikrajšana.

Deleži v drugih družbah na dan 31. 12. 2023

Družba je organizirana centralizirano. Ima proizvodne enote/elektrarne na lokacijah v Mostah, Mavčičah, Medvodah in Vrhovem, ki pa niso samostojne pravne osebe. Družba nima podružnic.

2.4 KLJUČNI POSLOVNI DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA

1. Dne 22. 1. 2024 sta družbi SEL in GEN zaradi spremenjenih bistvenih okoliščin kupoprodajne pogodbe za zakup moči ter prodajo in nakup električne energije za leto 2023 sklenili Aneks št.1 k tej pogodbi in z njim dogovorili povečanje pogodbene vrednosti.
2. Dne 29. 1. 2024 je edini družbenik podal soglasje k Poslovnemu načrtu družbe Savske elektrarne Ljubljana d. o. o. za leto 2024.
3. Dne 10. 1. 2024 je generalni direktor družbe Gen energija, dr. Dejan Paravan, v družbi SEL vsem zaposlenim predstavil Strateški razvojni načrt Skupine Gen 2024–2030.
4. V mesecu januarju 2024 je bilo vzpostavljeno polno obratovanje MHE Bistrica po sanaciji zaradi visoke vode.

2.5 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Družba Savske elektrarne Ljubljana d. o. o., v skladu z določilom 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 podaja izjavo o upravljanju družbe, ki je sestavni del Letnega poročila za leto 2023.

Poslovodstvo družbe Savske elektrarne Ljubljana d. o. o. (SEL) izjavlja, da je v poslovnem letu 2023 upravljanje družbe potekalo v skladu z zakoni in drugimi predpisi, veljavnim aktom o ustanovitvi družbe ter v skladu z dobro poslovno prakso, s spoštovanjem Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države in v skladu s smiselno uporabo Priporočil in pričakovanj Slovenskega državnega holdinga.

Sklicevanje na kodeks – izjava o skladnosti poslovanja s kodeksom upravljanja

Skladno s točko 3.6.1 Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (december 2023, v nadaljevanju Kodeks) SEL uporablja Kodeks, ki je javno objavljen na spletni strani Slovenskega državnega holdinga: <https://www.sdh.si/Data/Documents/pravni-akti/Kodeks%20korporativnega%20upravljanja%20druz%20december%202023.pdf> in se uporablja od 1. 1. 2024.

Družba je Kodeks v večji meri smiselno spoštovala in upoštevala, ob upoštevanju dejavnosti družbe ter drugih posebnosti, ki izhajajo iz akta o ustanovitvi.

Podatki o obsegu odstopanj od Kodeksa:

Okvir upravljanja družb s kapitalsko naložbo države:

Priporočilo 3.4 Politika upravljanja družbe še ni sprejeta. Upravljanje družbe je opredeljeno v aktu o ustanovitvi, poslovnem načrtu, razvojnem načrtu ter drugih internih aktih, iz katerih izhajajo vizija, poslanstvo, vrednote in strateški cilji družbe. Priporočilo 3.8 Politika raznolikosti se izvaja skladno z aktom o ustanovitvi družbe. Družba nima nadzornega sveta, pristojnost imenovanja poslovodstva ima ustanovitelj.

Razmerje med družbo s kapitalsko naložbo države in delničarji oziroma družbeniki, SDH, državo:

Priporočila iz tega poglavja se ne izvajajo, družba je v 100 % lasti ustanovitelja – edinega družbenika, ki ima po aktu o ustanovitvi pristojnosti skupščine družbe.

Nadzorni svet:

Priporočila iz poglavja 6 Nadzorni svet za SEL niso relevantna, ker je vlogo in pristojnosti nadzornega sveta z njegovo ukinitvijo v letu 2017, prevzel edini družbenik - ustanovitelj.

Poslovodstvo:

Vsa priporočila iz tega poglavja, vezana na nadzorni svet, družba uresničuje z ustanoviteljem.

Preglednost poslovanja in poročanje:

Priporočilo 8.2 v delu, ki se nanaša na poročilo o trajnostnosti, bo del poslovnega poročila ustanovitelja kot obvladujoče družbe in bo zajelo tudi podatke SEL. Priporočila tega poglavja vezana na nadzorni svet se ne izvajajo.

Revizija in sistem notranjih kontrol:

Priporočilo 9.3. Ustanovitelj je vzpostavil notranje-revizijsko dejavnost za SEL na ravni obvladujoče družbe v skupini.

Sprejem kodeksa etike:

Priporočilo 10.1 Družba ni sprejela posebnega etičnega kodeksa, ima pa v dokumentih navedene vrednote, s katerimi so seznanjeni vsi zaposleni. V internih aktih so opredeljene odgovornosti poslovodstva do zaposlenih, delavskih predstavnikov in predstavnikov sindikata ter tudi odgovoren odnos zaposlenih do družbe. Družba se zaveda odgovornosti do širše družbene skupnosti, predvsem v smislu varovanja okolja in družbene odgovornosti in odgovornega odnosa do medijev.

Skladnost poslovanja in integriteta (korporativna integriteta)

Priporočili 11.2.1 in 11.2.2 se izvajata v omejenem obsegu; družba nima pooblaščenca za skladnost poslovanja in integriteto.

Skladnost poslovanja in integriteta je vpeta v interne akte družbe z namenom skladnosti poslovanja v skladu z zakonodajo, drugimi pravili, veljavnimi priporočili in internimi predpisi družbe. V družbi je natančno opredeljen postopek nabave, ki je skladen z internim aktom kot dokumentom v sistemu vodenja kakovosti po ISO 9001 in Zakonom o javnem naročanju, s čemer se zagotavlja pravočasno ugotavljanje nasprotja interesov, omogoča transparentno in učinkovito porabo sredstev, preprečuje pridobivanje neprimernih ponudb in prepoznava ter omejuje tveganja korupcije. V letu 2023 je v družbi delovala tudi notranja revizija.

Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Z namenom zagotavljanja odgovornega poslovanja, učinkovitosti, ter zagotavljanja pravočasnega odkrivanja in preprečevanja napak, ima družba vzpostavljen delujoč sistem notranjih kontrol, kar pripomore k obvladovanju ključnih tveganj in izvaja postopke notranjih kontrol na vseh ravneh. Družba ima ustrezen sistem informacijske tehnologije, ki zagotavlja natančno, popolno in tekoče obdelovanje podatkov in informacij, pravilno in pošteno izdelavo računovodskih izkazov in podpira delovanje notranjih kontrol.

Notranje kontrole so postopki, ki jih izvajajo poslovodstvo in zaposleni ter dajejo razumno zagotovilo, da bodo zastavljeni cilji družbe doseženi. Z namenom zagotavljanja večje transparentnosti, učinkovitosti in odgovornega ravnanja pri vseh poslovnih procesih ima družba vzpostavljen sistem notranjih kontrol, ki zagotavlja skladnost delovanja z zakonodajo in drugimi predpisi, s standardi, pogodbami in internimi akti družbe. Pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja zagotavljamo z računovodskim nadziranjem, ki pomeni ugotavljanje in odpravljanje morebitnih nepravilnosti v vseh delih računovodstva. Sistem notranjih kontrol zagotavlja tudi pravočasno odkrivanje in preprečevanje napak ter pripomore k obvladovanju ključnih tveganj. Z ustrezno podprto informacijsko tehnologijo, ki obsega kontrole omejitev dostopa do omrežja, posameznih aplikacij in podatkov, zagotavljamo računovodsko kontroliranje podatkov ob njihovem vnosu, med obdelovanjem in pred pripravo računovodskih obračunov.

Upravljanje s tveganji zajema prepoznavanje, ugotavljanje, merjenje oziroma ovrednotenje, obvladovanje in upravljanje tveganj, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena. Na ta način lahko v družbi učinkovito upravljamo s tveganji na vseh področjih delovanja s ciljem zmanjševanja stroškov in negotovosti, ki jih nosijo tveganja. V poslovnem poročilu je v točki 2.9 opredeljena posamezna področja upravljanja s tveganji, opisani so možni vplivi na poslovanje družbe ter njihovo pravočasno prepoznavanje in obvladovanje.

Podatki o delovanju skupščine družbe in njenih ključnih pristojnostih

Na podlagi Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Savske elektrarne Ljubljana d. o. o. ima edini družbenik oziroma ustanovitelj vlogo in vse pristojnosti skupščine, skladno s tem aktom in veljavno zakonodajo.

Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij

Upravljanje družbe temelji na zakonskih določilih in aktu o ustanovitvi s katerim sta za upravljanje določena ustanovitelj in direktor. Ustanovitelj ima vlogo in vse pristojnosti skupščine, skladno z aktom o ustanovitvi in veljavno zakonodajo, pod pogojem statusne oblike družbe z omejeno odgovornostjo z ednim družbenikom. Družbo neposredno vodi in zastopa direktor, mag. Uroš Koselj, od 1. 10. 2020 do 1. 10. 2025. Podrobnejši podatki o ustanovitelju so navedeni v letnem poročilu.

Medvode, 29. 3. 2024

Direktor:
mag. Uroš Koselj

2.6 POSLOVNA POLITIKA DRUŽBE

2.6.1 Poslanstvo

Osnovna dejavnost ter hkrati poslanstvo družbe je varna in zanesljiva proizvodnja električne energije iz vode kot najpomembnejšega in obenem brezogljirnega obnovljivega vira električne energije. Ponašamo se z dolgoletno tradicijo v načrtovanju, gradnji, vzdrževanju in proizvodnji električne energije v hidroelektrarnah. Poleg rabe vode za proizvodnjo električne energije svoje poslanstvo vidimo tudi v proizvodnji električne energije iz drugih obnovljivih virov, zlasti iz sončnih elektrarn.

Predvsem pa je naše poslanstvo trajnostna proizvodnja električne energije, kar pomeni, da je ta zanesljiva, podnebno odporna ter konkurenčna.

POSLANSTVO:

Varna in zanesljiva proizvodnja električne energije iz vode, kot najpomembnejšega in hkrati brezogljirnega obnovljivega vira električne energije ter iz drugih obnovljivih virov, zlasti iz sončnih elektrarn.

2.6.2 Vizija

Vizija družbe je usmerjena v povečanje rabe razpoložljivega hidroenergetskega potenciala slovenskih rek, predvsem v porečju Save ter daljinsko vodenje in upravljanje verige hidroelektrarn na Savi in njenih pritokih. Hkrati je vizija dvigniti pomen hidroenergije tudi kot podpore drugim obnovljivim virom energije, predvsem sončni in vetrni energiji.

Možnosti za razvoj vidimo še v izkoriščanju energetskega potenciala ostalih obnovljivih virov (sonce, veter, biomasa) z upoštevanjem ekonomske sprejemljivosti in primerne povrnitve vloženih sredstev. Z naraščanjem števila nestalnih obnovljivih virov, zlasti sončnih elektrarn, vidimo priložnost tudi v zagotavljanju ustreznih virov prožnosti, ki bodo podpirali vključevanje brezogljičnih proizvodnih zmogljivosti v elektroenergetski sistem.

Zavedamo se, da postavljeno vizijo lahko uresničimo le s kompetentnimi, motiviranimi in inovativnimi zaposlenimi, zato bomo njim namenjali posebno pozornost.

Vizija SEL je del skupne vizije Skupine GEN, znotraj katere si z doseganjem sinergij med družbami prizadevamo postati eden od vodilnih pobudnikov zelenega prehoda.

VIZIJA:

Trajnostna, inovativna in podnebno odporna proizvodnja električne energije iz hidroenergetskega potenciala ter vlaganje v ostale obnovljive vire električne energije in vire prožnosti, ki pospešujejo uveljavljanje ter virov in njihovo učinkovito rabo.

2.6.3 Vrednote

2.6.4 Strateški cilji

Osnova strateških ciljev družbe SEL je zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja ter proizvodnja brezogljичne električne energije na ekonomsko učinkovit način z najmanjšimi možnimi vplivi na okolje. Iz strateških dokumentov energetske politike Republike Slovenije, Razvojnega načrta družbe SEL za obdobje 2025-2030, sprejetega 31. 7. 2020, ter Strateškega razvojnega načrta Skupine GEN za obdobje 2024-2030, sprejetega 3. 10. 2023, izhajajo sledeči strateški cilji:

1. Proizvodnja električne energije

CILJ	NAMEN
• varna in zanesljiva proizvodnja električne energije	zagotavljanje zanesljive in nemotene proizvodnje električne energije
• optimalno poslovanje	zagotavljanje ekonomske učinkovitosti
• večanje deleža proizvodnje električne energije iz OVE	povečanje tržnega deleža in proizvodnje električne energije
• večanje proizvodnje iz HE z deležem HE na spodnji in srednji Savi	
• vodenje sistemskih storitev: primarna in sekundarna regulacija frekvence in moči, regulacija napetosti, zagon agregatov brez zunanjega napajanja	zanesljivo delovanje EES, povečanje prihodkov
• povečanje izkoristkov obstoječih agregatov ter ustrezna doinstalacija HE	večja produktivnost
• racionalna izraba hidroenergetskega potenciala iz MHE	večja učinkovitost
• izvedba investicij v nove proizvodne zmogljivosti po terminskem načrtu in v okviru načrtovanih vrednosti	večja učinkovitost
• trajnost	zanesljiva, podnebno odporna ter konkurenčna proizvodnja

2. Konsolidacija in racionalizacija poslovanja

CILJ	NAMEN
• zagotavljanje konkurenčnosti	večja konkurenčnost oz. produktivnost
• prilagajanje organizacije tehnološki opremljenosti HE in organizacijski strukturi Skupine	izkoriščanje sinergijskih učinkov
• izvajanje storitev znotraj Skupine GEN in na trgu	povečanje prihodkov
• izboljševanje zdravega in varnega delovnega okolja	skrb za zaposlene

3. Upravljanje s človeškimi viri

CILJ	NAMEN
• skrb za izobražene, kompetentne, zadovoljne in motivirane zaposlene ter kakovost njihovega delovnega okolja	motiviranost, zavzetost in kompetentnost zaposlenih
• zagotavljanje optimalnega števila zaposlenih in optimalne kadrovske strukture	racionalno poslovanje

4. Upravljanje s finančnimi viri

CILJ	NAMEN
• zagotavljanje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti	plačilna sposobnost
• obvladovanje finančnih tveganj	stabilno finančno poslovanje
• vodenje optimalne finančne politike	čim večja učinkovitost finančnih virov

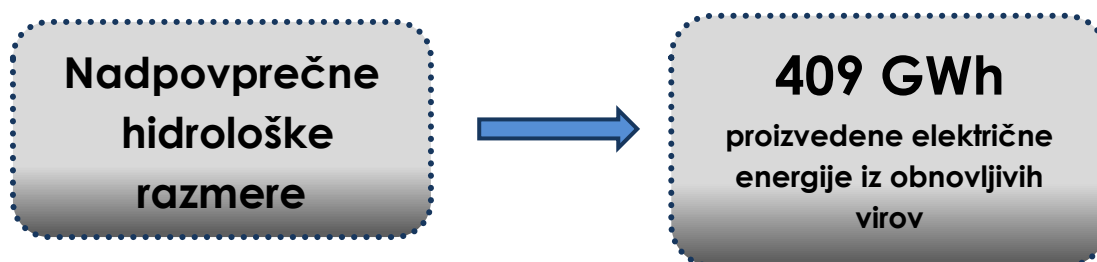
2.6.5 Pomembnejši cilji v letu 2024

V okviru zastavljenih strateških ciljev želimo v letu 2024 doseči sledeče:

1. Daljinsko vodenje HE in MHE, vzdrževanje objektov in naprav ter investiranje s ciljem zagotavljanja dolgoročno varnega, zanesljivega, ekonomsko učinkovitega obratovanja hidroelektrarn z najmanjšimi možnimi vplivi na okolje.
2. Ob doseženi povprečni hidrologiji proizvesti 330 GWh električne energije iz HE v lasti SEL ter realizirati ciljni faktor razpoložljivosti naprav 0,995.
3. Proizvesti 13.500 MWh v malih elektrarnah in 85 GWh iz HE na spodnji Savi glede na 14,7 % delež v HESS d. o. o.
4. Postavitev baterijskega hranilnika 12 MW (od tega SEL: 4 MW) kot vira prožnosti na področju HE Medvode.
5. Zamenjava 6 kV stikališča v HE Medvode s predvideno možnostjo priključitve baterijskega hranilnika.
6. Nadgradnja sistema vodenja GEN/SEL (strojna in programska oprema).
7. Nakup proizvodnih hčerinskih družb elektrodistribucijskih podjetji, v kolikor bi prišlo do njihove prodaje.
8. Postavitev sončnih elektrarn na obstoječih objektih SEL ter iskanje novih lokacij na prednostnih območjih umeščanja fotonapetostnih naprav.
9. Zamenjava čistilnega stroja v HE Medvode.
10. Izvedba vzdrževalnih del v načrtovanih terminih z lastnim kadrom ter s prodajo storitev v skupini in na trgu povečati prihodke družbe.
11. Zagotoviti optimalno kadrovsko strukturo in število zaposlenih glede na tehnološko opremljenost HE in števila MHE, načrtovane investicije ter pravočasno usposabljanje novo zaposlenih s prenosom znanja glede na predvideno dinamiko upokojevanja.
12. Nadaljevati z nakupi MHE v smislu iskanja in analize obstoječih objektov ali lokacij s pridobljenimi dovoljenji ter s tem povečati delež električne energije pridobljene iz obnovljivih virov energije.
13. Sodelovati pri izgradnji elektrarn na srednji Savi, predvsem pri postopkih umeščanja elektrarn v prostor, nadzoru in spuščanju v pogon ter vodenju elektrarn iz obstoječega centra vodenja SEL v Medvodah.
14. Nadaljevati z digitalizacijo poslovnih procesov ter dodatno okrepiti informacijsko varnost.

2.7 POSLOVANJE V LETU 2023

2.7.1 Proizvodnja električne energije

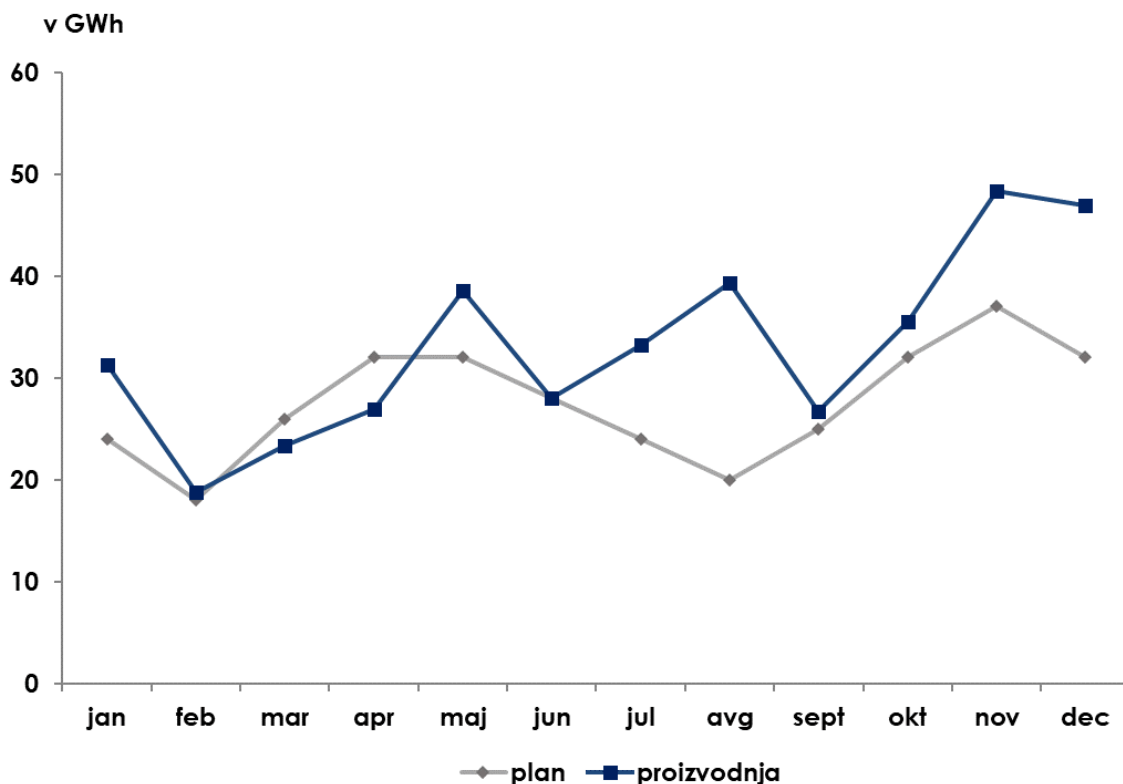
2.7.1.1 Proizvodnja v velikih HE

Proizvodnja električne energije je leta 2023 v velikih hidroelektrarnah znašala 396.884 MWh, kar je 120,3 % od načrtovanih 330.000 MWh. V 1. četrtini leta je bila realizacija proizvodnje 108%, v drugi 102 %, v tretji 144 %, v četrti četrtini pa 129% načrtovane. Na zgornji Savi je bilo proizvedenih 250 GWh, kar je 119 % načrtovane količine, HE Vrhovo (spodnja Sava) pa je proizvedla 147 GWh, kar je 122 % načrtovane količine. Proizvodnja velikih elektrarn je prikazana spodaj v tabeli in grafično na sliki. Na drugi sliki spodaj so prikazani tudi deleži proizvodnje posameznih velikih HE. Celotna proizvodnja SEL skupaj z malimi elektrarnami je v letu 2023 znašala 409.272 MWh, kar je 118,7 % od načrtovanih 344.700 MWh. Za primerjavo: leta 2022 so HE v lasti družbe SEL proizvedle le 225,1 GWh, celotna proizvodnja SEL pa je bila 236 MWh, kar je bilo le 68 % načrtovanih količin. Proizvodnja v letu 2023 je bila 73 % večja kot v sušnem letu 2022 in je hkrati druga najvišja proizvodnja v zgodovini družbe SEL. Skupaj s HESS je bilo na Savi proizvedenih 1072 GWh električne energije.

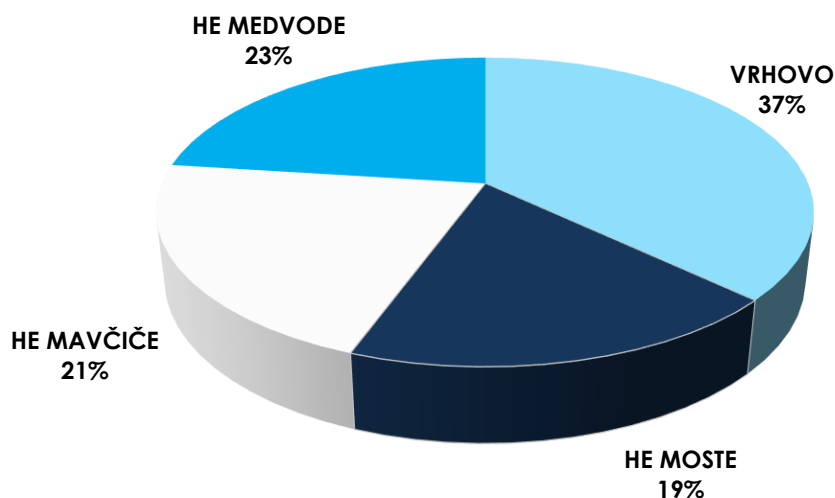
Primerjava letne proizvodnje po mesecih z načrtovano v velikih HE v letu 2023

v GWh	HE MOSTE			HE MAVČIČE			HE MEDVODE			HE VRHOVO			SKUPAJ SEL	
	plan	proiz. na pragu		plan	proiz. na pragu		plan	proiz. na pragu		plan	proiz. na pragu		plan	proizvodnja
jan	4	4,21	105%	5	4,92	98%	5	6,14	123%	10	15,97	160%	24	31,24
feb	3	3,28	109%	3	2,80	93%	4	3,77	94%	8	8,95	112%	18	18,80
mar	4	3,51	88%	5	4,35	87%	6	5,46	91%	11	10,02	91%	26	23,34
apr	5	3,93	79%	7	5,12	73%	8	6,28	78%	12	11,64	97%	32	26,96
maj	7	6,89	98%	7	7,79	111%	8	9,01	113%	10	14,85	149%	32	38,54
jun	7	6,14	88%	6	5,58	93%	7	6,73	96%	8	9,55	119%	28	28,01
jul	6	6,44	107%	5	6,97	139%	6	8,00	133%	7	11,83	169%	24	33,23
avg	5	7,71	154%	4	9,55	239%	5	9,01	180%	6	13,02	217%	20	39,29
sept	5	5,59	112%	5	5,88	118%	6	6,74	112%	9	8,51	95%	25	26,73
okt	6	7,02	117%	7	9,79	140%	7	8,47	121%	12	10,22	85%	32	35,49
nov	7	9,50	136%	8	11,90	149%	8	11,02	138%	14	15,94	114%	37	48,36
dec	6	9,55	159%	6	10,44	174%	7	10,55	151%	13	16,36	126%	32	46,91
leto	65	73,78	114%	68	85,06	125%	77	91,19	118%	120	146,86	122,4%	330	396,89

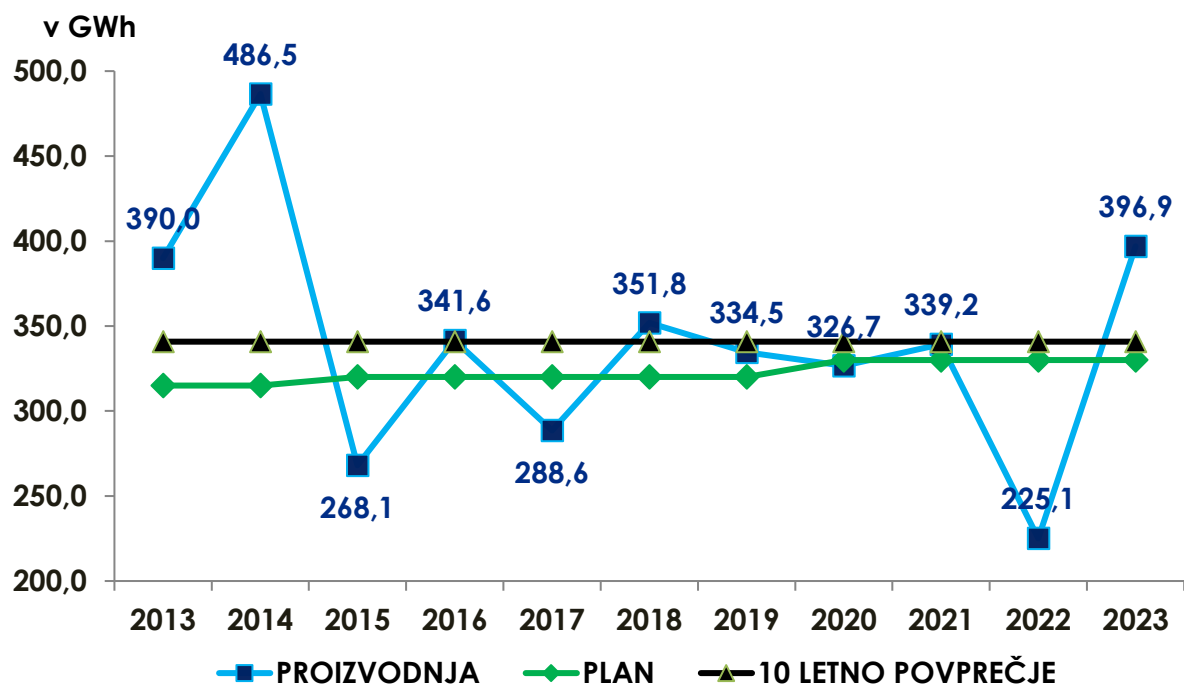
Proizvodnja električne energije iz velikih HE in primerjava z načrtovano v letu 2023

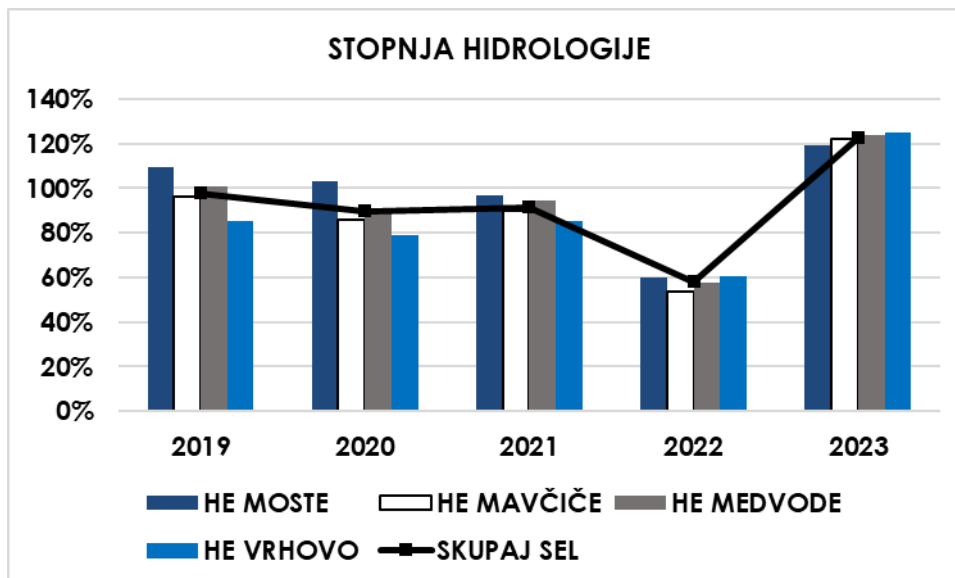
Deleži proizvodnje električne energije po posameznih velikih HE v letu 2023

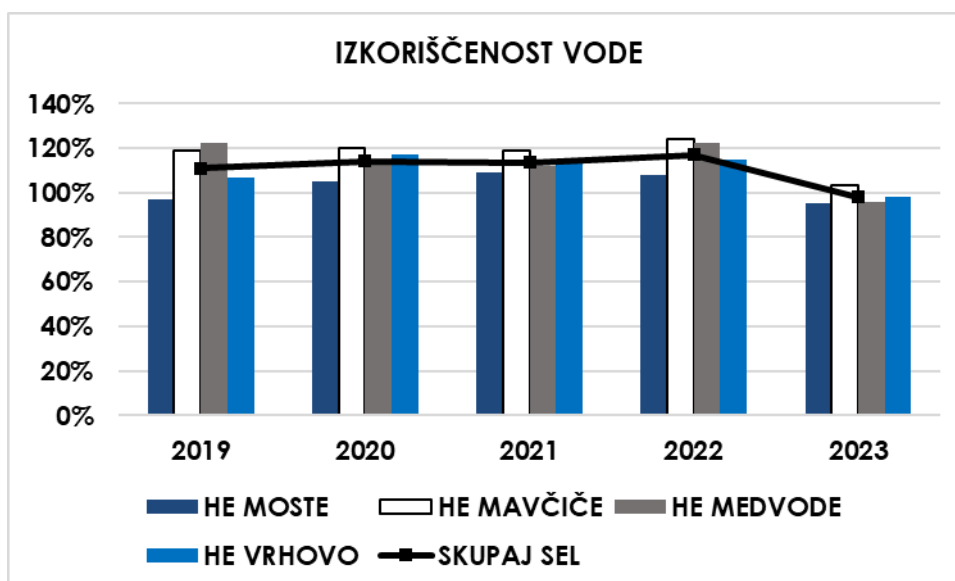
Proizvodnja električne energije SEL v velikih HE v obdobju od 2013 do 2023

Zaradi celovitega prikaza kakovosti proizvodnje električne energije spremljamo po posameznih hidroelektrarnah tudi kazalnika stopnja dosežene hidrologije ter izkoriščenost vode.

S kazalnikom stopnja dosežene hidrologije spremljamo, kako vodnato je bilo leto glede na dolgoletne izmerjene hidrološke podatke.

Kazalnik Izkoriščenost vode pa nam prikaže, kako dobro so bili izkoriščeni dotoki. Primerjamo realizacijo proizvodnje električne energije z doseženo hidrologijo. Če je kazalnik nad 100 %, smo dosegli večjo proizvodnjo, kakor bi bilo pričakovati ob takšnih hidroloških razmerah. Tak rezultat se lahko doseže samo z nadpovprečno kakovostjo vzdrževanja in obratovanja (dobro načrtovanje časov remontov, preventivno vzdrževanje itd.).

2.7.1.2 Izvajanje sistemskih storitev

Med obratovalnimi dogodki velja omeniti trg sistemskih storitev. V celem letu smo imeli 79 aktivacij primarne regulacije (aRVF) v skupnem trajanju 482 ur. Aktivirana moč je bila praviloma 2 MW. Poleg tega je bilo 219 aktivacij regulacije jalove moči oz. napetosti v 110 kV omrežju v skupnem trajanju 4610 ur. Večina aktivacij je bila v kapacitivnem področju. V primerjavi z letom 2022 je bilo lani manj sodelovanja v primarni in več sodelovanja v napetostni regulaciji. Lani smo imeli 3 aktivacije terciarne rezerve (rRPF) v skupnem trajanju 1:17 h.

2.7.1.3 Proizvodnja v malih elektrarnah

Male hidroelektrarne so lani proizvedle 11.749 MWh, kar je 16 % manj od načrtovanih 14.020 MWh in 15 % več kot leta 2022, ko je bilo proizvedeno 10.208 MWh.

Slabi proizvodnji v malih hidroelektrarnah so botrovale poplave, ki so 4. 8. 2023 zalile in uničile MHE Goričane. Najnujnejše čiščenje, kot tudi usposobitev hidromehanske opreme je bila opravljena v letu 2023. Za zamenjavo uničene opreme je bil konec leta 2023 objavljen javni razpis. Pričakujemo, da bo MHE pričela ponovno obratovati sredi leta 2024.

Septembrska visoka voda v Bohinju je dne 23. 9. 2023 vdrla v strojnico MHE Bistrica in jo zalila. Sanacija je trajala do 14. 12. 2023, ko je ponovno stekel en agregat, v prvem tednu januarja leta 2024 pa še drugi. V začetku novembra 2023 je visoka voda s prodrom zasula strugo pred vtokom v MHE Hrušica, zato je tudi ta nehala obratovati 2 meseca pred koncem leta 2023. Odstranjevanje proda se je zaradi neustreznih hidroloških razmer in zasedenosti izvajalca - koncesionarja začelo šele sredi januarja 2024 in trajalo do sredine februarja 2024.

Izgubo proizvodnje zaradi poplav v posamezni MHE ocenjujemo različno. Za MHE Goričane, ki je bila poplavljena 4. 8. 2023, ocenjujemo, da izgubljena energija do konca leta 2023 znaša vsaj 880 MWh (kar je planirana proizvodnja v teh 5 mesecih). Za MHE Hrušica na enak način ocenjujemo izgubo 340 MWh, kolikor je bila planirana proizvodnja novembra in decembra 2023. Za MHE Bistrica pa je bila izračunana izgubljena proizvodnja od 28. 9. 2023 do ponovnega zagona v višini 2087 MWh. Skupaj so MHE zaradi visokovodnih dogodkov izgubile vsaj 3300 MWh. Pričakujemo, da bo izgubljen prihodek zaradi zastoja obratovanja MHE Goričane in MHE Bistrica pokrila zavarovalnica.

Proizvodnja sončnih elektrarn je znašala 635 MWh, kar je 1 % pod planom. Hkrati je to 9 % manj kot leta 2022, ko so sončne elektrarne proizvedle 698 MWh. V preglednici spodaj so podatki o proizvodnji leta 2023 po posameznih malih elektrarnah. SPTE Medvode je proizvedla le 4 MWh od planiranih 40 MWh. Zaradi

navedenih razlogov so vse male elektrarne skupaj proizvedle 12.388 MWh, kar je le 84,3 % od planiranih 14.700 MWh.

Proizvodnja v malih elektrarnah v letu 2023

v MWh	proizvodnja	plan	realizacija
MHE Hrušica	1.691	1.780	95%
MHE Borovlje	2.601	2.100	124%
MHE Mavčiče	390	420	93%
MHE Vrhovo	109	120	91%
MHE Goričane	1361	2.100	65%
MHE Bistrica	5.597	7.500	75%
MHE skupaj	11.749	14.020	84%
MFE Mavčiče	73	73	100%
MFE Medvode	60	62	97%
MFE Vrhovo	81	75	108%
MFE Vrhovo 2	396	404	98%
MFE Medvode 2	25	26	96%
MFE skupaj	635	640	99%
SPTE Medvode	4	40	10%
Skupaj male elektrarne	12.388,0	14.700,0	84%

2.7.1.4 Skupna proizvodnja v vseh elektrarnah

Proizvodnja vseh elektrarn skupaj je znašala 409.272 MWh (od načrtovanih 344.700 MWh), letna stopnja realizacije je tako dosegla 118,7 %.

Skupna proizvodnja v vseh elektrarnah v letu 2023

v MWh	proizvodnja	plan	realizacija
HE	396.884	330.000	120%
MHE	11.749	14.020	84%
MFE	635	640	99%
SPTE	4	40	10%
Vse elektrarne skupaj	409.272	344.700	118,7%

2.7.1.5 Obratovalne ure proizvodnih naprav

Faktor razpoložljivosti agregatov je v letu 2023 znašal $K=1,0000$ in je višji od pogodbeno določenega, kar je razvidno tudi iz obratovalnih ur agregatov v spodnji preglednici:

$K=1,0000$

**Faktor razpoložljivosti
naprav v letu 2023**

Obratovalne ure proizvodnih naprav velikih HE v letu 2023

HE	Obratovanje	Pripravljenost	Remont	Nega	Defekt
Moste G1	5.910	2.453	380	3	14
Moste G2	5.869	2.506	380	4	1
Moste G4	2.697	5.240	320	503	0
Moste TR 1, 25 MVA	4.778	3.945	32	5	0
Moste TR 2, 25 MVA	3.975	4.754	31	0	0
Mavčiče G 1	3.747	4.742	271	0	0
Mavčiče G 2	3.753	4.380	627	0	0
Medvode G 1	6.168	2.372	220	0	0
Medvode G 2	6.029	2.383	338	5	5
Medvode TR 1	8.238	300	217	5	0
Medvode TR 2	3.521	0	339	4.900	0
Vrhovo G1	7.122	1.540	98	0	0
Vrhovo G2	6.583	1.739	438	0	0
Vrhovo G3	3.947	4.713	98	0	2
Vrhovo TR 110/6	8.760	0	0	0	0
Skupaj št. Ur	81.097	41.067	3.789	5.425	22
Delež ur v %	61,7%	31,3%	2,9%	4,1%	0,0%

Dejanski faktor razpoložljivosti naprav v primerjavi s pogodbeno dogovorjenim

Leto	Faktor razpoložljivosti	
	Dejanski K	Pogodbeni K
2019	1,0000	0,9950
2020	0,9999	0,9950
2021	0,9996	0,9950
2022	0,9997	0,9950
2023	1,0000	0,9950

2.7.1.6 Vplivi na proizvodnjo

Remonti in revizije

V HE Moste in Mavčiče so bile revizije agregatov opravljene v planiranih terminih. V tabeli spodaj je primerjava načrtovanih in dejanskih rokov izvedbe revizij v letu 2023.

V Medvodah je bila januarska revizija zaradi povečanega pretoka opravljena z zamikom 4 dni. V HE Vrhovo sta bili reviziji agregata 1 in 3 opravljeni s krajšimi zamiki, vendar v planiranem trajanju.

Revizija agregata 2 v HE Vrhovo, ki je zahtevala vstavljanje pomožnih zapornic, je bila zaradi obnove le teh odložena. Pozneje se je odmikala zaradi hidroloških razmer in je bila opravljena šele junija. Ta revizija se je glede na prvoten plan podaljšala zaradi menjave pnevmostopa, ker smo januarja zaznali njegovo puščanje. Zato je bilo potrebno zapiranje pretočnega trakta, ki prvotno ni bilo načrtovano.

V HE Mavčiče je bila en teden pred planiranim terminom opravljena revizija agregata 2 skupaj z zamenjavo 10 kV kabla od generatorja do blok TR in generalnim remontom blokovnega odklopnika 110 kV. Zaradi razpoložljivosti serviserja Hitachi (ABB) je bil v prvem tednu julija izveden tudi generalni remont odklopnika 110 kV na blok TR1, ki je bil planiran septembra. Reviziji TR 110/6 kV v HE Moste sta bili opravljeni z dvotedenskim zamikom zaradi deževnega vremena, trajanje pa je bilo po 2 dni kot v planu. V prvih dveh tednih septembra je bila opravljena še zadnja planska revizija agregata 1 v Medvodah. Bila je skrajšana, ker se ni opravil pregled gonilnika. Ta bo opravljen ob naslednjem remontu v letu 2024. Revizija TR 110/6 kV v HE Vrhovo je bila zaradi deževja večkrat odložena in se zaradi jesenskih visokih voda ni opravila.

Izvedba revizij in remontov na proizvodnih napravah velikih HE v letu 2023

HE	Ag.	Aktivnost	Termin izvedbe		Časovni zamik	Krajši/ Daljši
			od	do		
HE Moste	1	revizija	27.2.23	10.3.23	0	0
HE Moste	2	revizija	13.3.23	24.3.23	0	0
HE Moste	4	revizija	23.1.23	3.2.23	0	0
HE Moste	1,2	popolna zaustavitev	13.2.23	17.2.23	0	0
HE Moste	4	popolna zaustavitev	15.2.23	15.2.23	0	0
HE Mavčiče	1	revizija	6.3.23	17.3.23	0	0
HE Mavčiče	2	remont ag. in odklopnika 110 kV ter menjava kabla 10 kV	31.5.23	26.6.23	-5	1
HE Medvode	1	remont	4.9.23	13.9.23	7	-9
HE Medvode	2	revizija	13.1.23	24.1.23	4	0
HE Vrhovo	1	revizija	30.1.23	3.2.23	21	0

HE	Ag.	Aktivnost	Termin izvedbe		Časovni zamik	Krajši/ Daljši
			od	do		
HE Vrhovo	2	revizija	5.6.23	23.6.23	126	14
HE Vrhovo	3	revizija	13.2.23	17.2.23	-7	0
HE Moste	TR1	revizija	25.5.23	26.5.23	16	0
HE Moste	TR2	revizija	23.5.23	24.5.23	12	0
HE Vrhovo	TR	revizija				
HE Mavčiče	Ag.1	remont odklopnika 110 kV	3.7.23	7.7.23	-77	-7
HE Medvode		menjava kabelskih končnikov TR2 in revizija polja E07	12.1.23	26.1.23	3	-11

Okvare in nerazpoložljivosti

V letu 2023 ni bilo okvar na agregatih, ki bi vplivale na razpoložljivost naprav oziroma faktor razpoložljivosti K, ki je bil celo leto enak 1. Nekaj krajših motenj je obratovalno in vzdrževalno osebje odpravilo sproti, zato proizvodnja zaradi njih ni bila motena.

Zaradi popravila napetostnega merilnega transformatorja (NMT) 110 kV je bil prisilno izključen TR2 110/6 kV v HE Medvode, vse do 18. 8. 2023. Tedaj je bilo začasno blindirano mesto manjkajočega NMT in začasna prevezava napetostnih meritev za obračun energije na TR2. Moč HE je bila v času nerazpoložljivosti TR2 omejena na 19 MW, zato so bile od maja do avgusta motnje v proizvodnji elektrike. Posledično je bilo v HE Medvode od maja do avgusta prelito 1287 MWh. Zaradi remontov v HE Moste in HE Mavčiče je bilo prelito skupaj 166 MWh energije. V začetku junija so se pojavili viški energije zaradi negativnih cen na trgu elektrike. Zato so SEL ustavile celo proizvodnjo in prelivale vodo 2 uri dne 4. 6. 2023 in 5 ur dne 2. 7. 2023. Manjši preliv je bil tudi 25. 7. 2023. V decembru leta 2023 smo zaradi tržnih viškov prelivali vodo dne 3. 12. in 25. 12.; skupaj smo v letu 2023 na ta račun prelili 332 MWh, od tega 171 MWh v zadnji četrtini leta. V HE Moste je v avgustovskih in novembrskih visokih vodah prišlo do zasutja vtoka in čistilnega stroja na zajetju Završnica, zato je bila na agregatu 4 ocenjena izguba proizvodnje skupaj 860 MWh.

Skupaj je bilo v letu 2023 prelito 2.645 MWh oziroma 0,6 % proizvedene energije. V prelivih niso vštete neposredne izgube proizvodnje med visokovodnimi ustavitvami, ker štejemo, da tedaj voda ni izkoristljiva.

Visoke vode

V začetku leta ni bilo težav z visokimi vodami. V noči iz 3. 8. na 4. 8. 2023 pa je prišlo do enormnih porastov vodotokov, ki so povzročili ogromno škodo po celi Sloveniji. Družba SEL je utrpela veliko škode na gradbenih objektih, predvsem na območju HE Moste in HE Vrhovo. Veliko škodo je utrpela MHE Goričane, kjer je Sora poplavlila strojnico z vso primarno in sekundarno opremo. HE Medvode je bila

zaradi izrednega porasta pretoka ustavljena za 48 ur od 4. 8. od 9. ure do 6. 8. 2023 do 9. ure, HE Vrhovo pa od 4. 8. 2023 od 7.30 do 7. 8. 2023 do 10.40, torej 75 ur. Največji dotok v Mostah je znašal 126 m³/s, v Mavčičah je dosegel 1014 m³/s, v HE Vrhovo pa 3400 m³/s, po nekaterih ocenah celo 3900 m³/s. Povodenj je prinesla enormne količine plavja, ki je mašilo ne le vtoke, temveč je to oteževalo tudi prelivanje vode. Vzdrževalne ekipe so vložile ogromno truda v sprotno čiščenje in prevajanje lesa. Velik porast Završnice je povsem zamašil vtok na jezeru Završnica, zato je agregat 4 stal 3 tedne, ko je bilo s pomočjo potapljačev zasilno očiščeno ožje območje vtoka. Širše območje bazena pred vtokom do konca leta 2023 še ni bilo povsem očiščeno, saj so za odstranjevanje naplavin potrebne posebne priprave in tehnologija. Posledično agregat še vedno obratuje z znižano močjo največ 3 MW. Tudi druge HE so imele motnje v proizvodnji. V jeseni leta 2023 je sledilo še nekaj visokih voda (preglednica v nadaljevanju). Tudi te vode so povzročile veliko težav zaradi velikih količin plavja. Ob vseh dogodkih smo ustavljali HE Vrhovo, ki je bila jeseni leta 2023 ustavljena 4-krat. Trajanje jesenskih ustavitvev je bilo od 9 do 32 ur, skupaj 94 ur, v celem letu pa je HE Vrhovo zaradi visokih voda stala 169 ur.

Pregled visokih vod v letu 2023

datum	Največji dotoki v posameznih HE (m ³ /s)		
	HE Moste	HE Mavčiče	HE Vrhovo
4./5. 8. 2023	126	1014	3400 (3900)
27./28.10.2023	139	812	1891
3.11.2023	215	1007	1980
2.12.2023	143	921	1827
13.12.2023			1480

2.7.2 Vzdrževanje

V Poslovnem načrtu za leto 2023 so bili za vse HE rokovo opredeljeni datumi revizij in remontov za posamezni agregat s potrebnimi zaustavitvami HE.

Zaustavitve HE se planira v terminih, ko je po štiridesetletnem povprečju vodnatost reke Save najnižja in zato pride v tem času do najmanjših izpadov proizvodnje. Podobno se načrtuje tudi vsa večja vzdrževalna dela, kjer je potrebna zaustavitev posameznega agregata ali celotne HE, redna tekoča vzdrževalna dela pa se izvajajo v skladu s planom posamezne proizvodne enote.

V obdobju januar – december 2023 so bile izvedene revizije vseh agregatov v HE Moste (vključno Završnica), reviziji obeh agregatov v HE Mavčiče, revizija agregata 1 in agregata 2 v HE Medvode ter revizije vseh agregatov v HE Vrhovo.

0,7 mio EUR

porabljenih sredstev
za vzdrževanje

Vse revizije, razen revizije agregata 2 v HE Vrhovo so bile izvedene v načrtovanem času, termini izvedbe pa so se prilagajali aktualnim hidrološkim razmeram na način, da so bili dotoki vode optimalno izkoriščeni. Revizija agregata 2 v HE Vrhovo pa je bila zaradi menjave pnevmostopa podaljšana.

Na posameznih objektih so potekala redna vzdrževalna dela. Od večjih vzdrževalnih del je bil v HE Moste izveden pregled in nastavitve vzbujalnih sistemov ter obnovljeno tesnjenje predturbinskih loput agregata 1 in agregata 2. Na MHE Bistrica je bila izvedena redna letna revizija, montaža katodne zaščite in sanacija naprav strojnice po poplavitvi strojnice. V elektrarno je bilo vgrajeno tudi požarno javljanje. V teku je tudi odprava škode na objektih HE Završnice, ki je nastala zaradi vodne ujme v avgustu ter na brežinah in strugi Save Dolinke po avgustovskih in novembrskih visokovodnih dogodkih.

V HE Mavčiče je bila izvedena zamenjava panela digitalnega turbinskega regulatorja in zamenjava motorja črpalke hladilne vode agregata 2, v HE Medvode pa zamenjava elektromotorja črpalke 2 na hidravličnem regulatorju agregata 1. Izvedene so bile tudi zamenjave tesnilne gume na pragu segmenta prelivnega polja 2 HE Mavčiče, merilne sonde v jašku sifonske črpalke agregata 1 HE Medvode, zračnih filtrov hlajenja generatorja agregata 2 HE Medvode, požarnih senzorjev gasilne naprave Bonpet v prostoru TR 2 117/ 6,3 kV HE Medvode in razsmernika MFE Mavčiče. Izvedena je bila sanacija puščanja hidravličnega cilindra na čistilnem stroju HE Mavčiče, pretesnitev levega hidromotorja na stroju za košnjo vodnega rastlinja, izvajalo se je pogosto čiščenje vtočnih rešetk predvsem na HE Medvode. Demontirana je bila okvarjena sifonska črpalka agregata 2 HE Mavčiče in začasno, do dobave nove, nameščena potopna črpalka. V MHE Goričane so se izvajale aktivnosti pri odpravi posledic avgustovskih poplav, to je čiščenje mulja iz notranjosti objekta, čiščenje naplavin iz vtočnega in iztočnega kanala in demontaža uničene elektro opreme. Konec leta je bil v teku postopek javnega naročila za celovito sanacijo objekta MHE Goričane.

V HE Vrhovo je bila izvedena zamenjava 5 kosov zasunov v kontrolnem hodniku, menjava lopute črpalke 3 v črpališču Radeče, večkratno odstranjevanje naplavin pred turbinskimi vtoki, popravilo pnevmostopa na turbini 2, zamenjava DA modula na dvigalu na čistilnem stroju in zamenjava črpalke hladilne vode na agregata 1. Po visokih vodah v avgustu in novembru se je izvajalo čiščenje elektrarne in okolice.

V prvem kvartalu leta 2023 so bila predana vsa poročila za monitoring seizmike pregrad in poročila za izvajanje rednega letnega tehničnega opazovanja vseh pregradnih objektov.

2.7.3 Investicije

HE NA SREDNJI SAVI

Na osnovi doseženega dogovora o sodelovanju v projektu izgradnje HE na srednji Savi med HSE, GEN energijo in SEL je bila novembra 2011 podpisana družbena pogodba in ustanovljena družba Srednjesavske elektrarne d. o. o. (SRESA), s sedežem v Trbovljah.

Od leta 2012 dalje potekajo aktivnosti na usklajevanju koncesijske pogodbe in strateškega razvojnega programa (SRP) družbe SRESA. Koncesijska pogodba z družbo HSE je bila podpisana 2. 10. 2020, SRP pa zaradi neusklajenosti še vedno ni sprejet oz. podpisan. V tem času je bil izdelan Idejni projekt za HE Suhadol, novelacija in nadgradnja PiZ verige in PiZ za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol ter sprejet Sklep o pripravi DPN za HE Suhadol, HE Trbovlje in HE Renke.

NAKUP MALE ELEKTRARNE IZ OVE

V družbi SEL skladno z osnovnim poslanstvom družbe načrtujemo nakup male elektrarne za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije. V ta namen se ves čas preverja tržišče in iščejo potencialni obstoječi objekti ali lokacije s pridobljenimi dovoljenji (vodno dovoljenje, gradbeno dovoljenje, koncesija ipd.), ki bi bili naprodaj. Nakup se izvede po predhodni preverbi upravičenosti investicije. Ob visokih cenah električne energije, ki so veljale na trgu v letu 2023, žal ni bilo veliko interesa lastnikov za prodajo tovrstnih objektov.

ZAMENJAVA 6 KV STIKALIŠČA V HE MEDVODE

Prostozračno 6,3 kV oziroma nekdanje 10 kV dvosistemsko SN stikališče HE Medvode obratuje od začetka obratovanja elektrarne in je bilo nazadnje v manjšem obsegu posodobljeno leta 2003, ob obnovi HE Medvode. Predvidena je zamenjava vseh celic skupaj z lokalnim vodenjem ter vključitev v obstoječ sistem daljinskega vodenja in nadzora. S projektom zamenjave se poveča obratovalna zanesljivost ter varnost pri upravljanju in vzdrževanju stikališča.

Izdelava idejnega projekta in investicijske dokumentacije (DIIP in INP) se je začela še v letu 2022 in bila v prvem polletju končana. Pri izdelavi dokumentacije je prišlo do sporazumnega zamika roka za izvedbo zaradi dodane obdelave IDP za potrebe razširitve stikališča za vključitev večjega baterijskega hranilnika v prenosno omrežje. Sledila je priprava DZR, javno naročilo za dobavo in montažo stikališča pa je bilo objavljeno v juniju. Rok za oddajo ponudb je bil v začetku avgusta. Sledilo je vrednotenje prejetih ponudb izvajalcev in podpis pogodbe z najugodnejšim ponudnikom. Do konca leta je potekala izdelava projektne dokumentacije, začetek izvedbe je predviden v januarju 2024.

OBNOVA OZIROMA ZAMENJAVA ČISTILNEGA STROJA HE MEDVODE

Čistilni stroj, ki se uporablja za čiščenje fine rešetke na turbinskih vtokih, je v uporabi vse od izgradnje HE Medvode z manjšimi posodobitvami predvsem elektro opreme. Z namenom nadaljnjega zagotavljanja zanesljivega obratovanja HE je načrtovana zamenjava čistilnega stroja z novim.

Z izbranim projektantom je bila pogodba za izdelavo idejnega projekta, DZR in investicijske dokumentacije podpisana septembra 2022. Zaradi težav na eni izmed finih rešetk AG1 je bilo s strani naročnika naknadno odločeno, da se v IDP obdela tudi variante z zamenjavo čistilnega stroja skupaj s finimi rešetkami, ki je bila potem tudi vključena v obseg investicije. Posledično se je tudi izdelava dokumentacije podaljšala in je bila dokončana v aprilu 2023.

Sledil je postopek javnega naročila za zamenjavo čistilnega stroja, izbira izvajalca in podpis pogodbe. Projekt je trenutno v fazi izdelave tehnične in projektne dokumentacije ter izdelave opreme v tovarni. Začetek del na HE Medvode je predviden v marcu 2024.

BATERIJSKI HRANILNIK

Sledenje trendom razvoja ter povečanje obnovljivih virov energije z volatilno karakteristiko proizvodnje je povečalo dinamiko trga električne energije ter posledično zahteve za proizvajalce v okviru evropskih ENTSO-E pravil. Zagotavljanje sistemskih storitev predstavlja za proizvajalce električne energije obvezo in hkrati priložnost. Hranilniki električne energije z lastnostmi hranjenja električne energije in hitrim odzivom predstavljajo potencial za vključitev v portfelj obnovljivih virov energije.

V letu 2022 je bila z izbranim izvajalcem za izdelavo idejne zasnove in investicijske dokumentacije podpisana pogodba, izvajalec pa je idejne zasnove predal konec maja 2023. Obdelanih je bilo več variant baterijskih hranilnikov moči cca 2,2 MW in različnih kapacitet. Do konca septembra je izvajalec izdelal in predal tudi predinvesticijsko zasnovo in dokument identifikacije investicijskega projekta. Že od začetka leta 2023 so potekali dogovori z GEN-I o sodelovanju na projektu postavitve baterijskega hranilnika, kjer imata obe družbi vzajemni interes – SEL znanja s področja inženiringa oz. vodenja projektov in primerne lokacije za postavitve in vključitev hranilnikov v omrežje, GEN-I pa bogate izkušnje s področja trženja električne energije in s tem povezanih storitev. Trenutno še vedno poteka oblikovanje in formalizacija dogovora o poslovnem sodelovanju, dogovorjeno pa je že bilo, da se v IDZ in investicijski dokumentaciji obdela še ena varianta z večjim hranilnikom moči cca od 10 do 12 MW.

V letu 2023 je bila izdelana novelacija idejne zasnove, predinvesticijske zasnove ter dokumenta identifikacije investicijskega projekta. Pridobljeni so bili vsi projektni pogoji. V začetku septembra 2023 je bil izdelan investicijski program za postavitve baterijskega hranilnika na lokaciji HE Medvode z močjo 12 MW in kapaciteto 24

MWh. Zaradi predvidene delitve investicije v baterijski hranilnik (4 MW SEL, 8 MW GEN-I), je bila izdelana novelacija investicijskega programa. Slednja upoštevala še strošek 6 priključnih SN celic ter simulacijske izračune in ekonomske kazalnike upravičenosti za 4 MW hranilnik.

V postopku je potrditev noveliranega investicijskega programa.

MFE VRHOVO 3

V okviru povečanja deleža obnovljivih virov energije je na desni brežini akumulacijskega bazena HE Vrhovo načrtovana postavitve sončne elektrarne MFE Vrhovo 3, z inštalirano močjo 446,4 kW. Predvideno je paralelno obratovanje elektrarne oziroma oddaja celotne proizvedene električne energije v elektroenergetsko omrežje.

Izdelane so bile spremembe in dopolnitve OPN občine Radeče in izdelana je bila Krajinska zasnova za umestitev sončnih elektrarn ob HE Vrhovo. V naslednji fazi sledi izdelava Elaborata za umeščanje OVE v prostor.

MFE VRHOVO 4

Na levi brežini akumulacijskega bazena HE Vrhovo na deponijskem prostoru je načrtovana postavitve MFE Vrhovo 4 s skupno inštalirano električno močjo približno 700 kW, ki bo, tako kot MFE Vrhovo 3, vso proizvedeno energijo oddajala v 20 kV distribucijsko omrežje.

Izdelane so bile spremembe in dopolnitve OPN občine Sevnica. V naslednji fazi sledi izdelava elaborata za umeščanje OVE v prostor.

MFE NA STREHAH UPRAVNE STAVBE IN STIKALNICE HE MOSTE

Na strehah upravne stavbe in stikalnice HE Moste je načrtovana postavitve sončne elektrarne s skupno inštalirano električno močjo fotovoltaičnih modulov 81 kW. Elektrarna bo obratovala izključno paralelno z elektroenergetskim omrežjem, v katero bo oddajala vso proizvedeno električno energijo.

IDP in DIIP sta bila v prvem kvartalu leta predana naročniku v pregled – v IDP se je izkazalo, da je možno delno povečanje moči elektrarne s postavitvijo dodatnih fotovoltaičnih modulov na nadstreške parkirišča in povečanje moči MFE na 170 kW. V teku je izdelava DGD za nadstreške parkirišča, izdelana je DZR za nadstreške in DZR za sončno elektrarno. V teku je postopek pridobivanja mnenj za pridobitev gradbenega dovoljenja. Prav tako je bila distribucijskem operaterju oddana vloga za soglasje za priklop na električno omrežje (ki ne more biti odobrena pred pridobljenim gradbenim dovoljenjem za nadstreške).

MFE NA PARKIRIŠČU HE MEDVODE

S ciljem povečanja proizvodnih zmogljivosti OVE želimo za proizvodnjo električne energije s pomočjo sonca maksimalno izkoristiti razpoložljive površine v okviru naše družbe. S tem namenom se na parkirišču HE Medvode načrtuje več nadstreškov, na katerih bo postavljena sončna elektrarna s skupno inštalirano električno močjo fotovoltaičnih modulov 97 kW. Elektrarna bo obratovala izključno paralelno z elektroenergetskim omrežjem, v katero bo oddajala vso proizvedeno električno energijo.

IDP in DIIP sta bila v prvem kvartalu leta predana naročniku v pregled – tudi v tem IDP se je izkazalo, da je možno delno povečanje moči elektrarne s postavitvijo dodatnih fotovoltaičnih modulov na neizkoriščene dele strehe stikalnice, kjer sicer že stoji sončna elektrarna, in s tem povečanje moči MFE na 250 kW. V teku je izdelava DGD za nadstreške za vozila, izdelana je DZR za nadstreške in DZR za sončno elektrarno. Vsa mnenja za pridobitev gradbenega dovoljenja so pridobljena, vloga za GD bo vložena v začetku 2024. Prav tako je bila pri distribucijskem operaterju oddana vloga za priklop na električno omrežje (ki pa ne more biti odobrena pred pridobljenim gradbenim dovoljenjem za nadstreške).

ZAMENJAVA 10 KV KABLOV GENERATORJA 2 HE MAVČIČE

Avgusta 2021 je prišlo v HE Mavčiče do preboja kabske glave na generatorju 1 HE Mavčiče, ki je bil uspešno saniran. Izvajalec je na osnovi meritev podal priporočilo zamenjave kabla v prihodnosti. Ker so bile kabske glave na kablji generatorja 1 ob sanaciji okvare zamenjane, je bila v letu 2023 najprej načrtovana zamenjava 10 kV kablov generatorja 2. Gre za kabel tipa XLP 3x4x240 mm² na ocenjeni dolžini trase cca 100 m od generatorja št. 2 do blok transformatorja št. 2 HE Mavčiče.

V prvem kvartalu leta 2023 je bilo izvedeno javno naročilo za izbiro izvajalca za zamenjavo kabla, v drugem kvartalu pa podpisana pogodba z izbranim izvajalcem. Dela so bila izvedena v prvi polovici junija, 16. 6. 2023 pa je bil uspešno izveden napetostni preizkus. Zaradi problematike zatekanja vode je bila na kabski trasi (poševnina med 110 kV stikališčem in strojnico HE Mavčiče) sanirana še obstoječa hidroizolacija. Projekt zamenjave 10 kV kablov generatorja 2 HE Mavčiče je zaključen.

IZDELAVA IN DOBAVA NOVIH DELOV TURBINSKE TESNILKE HE MAVČIČE

V HE Mavčiče na turbini 2 je bila v letu 2022 zaradi prekomernega puščanja vode zamenjana turbinska tesnilka z novimi deli, ki so bili na skladišču pripravljeni za vgradnjo. Stari deli turbinske tesnilke so bili uničeni in neuporabni. Podobno situacijo lahko pričakujemo tudi ob težavah na turbinski tesnilki agregata 1, ko oz. če se bo pojavilo prekomerno puščanje. Ker je izdelava novih delov tesnilke tehnološko zahtevna in časovno relativno dolga (približno od 6 do 10 mesecev), je smiselno nove dele izdelati pred nastankom težav ter s tem skrajšati čas trajanja

rekonstrukcije – v nasprotnem primeru je lahko agregat obratovalno nerazpoložljiv tudi več kot pol leta.

V prvem kvartalu leta 2023 je potekala priprava dokumentacije za izvedbo naročila, v drugem kvartalu pa je bila pridobljena ponudba in podpisana pogodba za izdelavo delov. Zaključek pogodbenih del bo v aprilu 2024.

GENERALNI REMONT GENERATORSKIH ODKLOPNIKOV HE MAVČIČE

V HE Mavčiče so se po 12 letih obratovanja 110 kV GIS stikališča proizvajalca ABB pričele pojavljati težave pri vklopih generatorskega odklopnika generatorja 2. Vzrok je utrujenost materiala, saj imajo generatorski odklopniki bistveno večje število stikalnih manipulacij na leto, kot npr. odklopniki v daljnovodnih poljih. Za zagotavljanje nemotenega nadaljnjega obratovanja obeh generatorskih odklopnikov je bil potreben večji remont odklopnikov, načrtovan letu 2023.

Postopek naročila generalnega remonta je bil zaradi dolgih dobavnih rokov rezervnih delov izveden že ob koncu leta 2022. Izvedba se je skladno s terminskim planom in pogodbo pričela 19. 6. 2023. V prvi fazi so bila izvedena dela na generatorskem odklopniku št. 2; 26. 6. 2023 pa je bila uspešno izvedena sinhronizacija generatorja 2. V drugi fazi pa so bila izvedena dela na generatorskem odklopniku št. 1, ki so trajala od 3. do 7. 6. 2023 in se uspešno zaključila s sinhronizacijo generatorja na omrežje.

ZAMENJAVA TURBINE 1 MHE HRUŠICA

Že v okviru načrtovanja obnove MHE Hrušica, izvedene v letu 2021/22, je bila obravnavana tudi zamenjava turbine agregata 1. Takrat znane težave z manjšim puščanjem vodilnika in obrabe gonilnika so bile še v sprejemljivih okvirih, da smo zamenjavo turbine odložili na kasnejše obdobje, vendar pa se težave od tedaj stopnjujejo, zato je načrtovana demontaža obstoječe in vgradnja nove dvojno-regulirane turbine.

V prvem polletju leta 2023 je bila izdelana razpisna dokumentacija, javno naročilo pa objavljeno v mesecu juniju ter nato z najugodnejšim ponudnikom podpisana pogodba za izdelavo turbine. V teku je izdelava delavniške dokumentacije in izdelava turbinskih delov v tovarni. Vezano na pogodbeni terminski plan bo tovarniški prevzem turbine v aprilu 2024.

POSODOBITEV SEKUNDARNE ELEKTRO-STROJNE OPREME MHE BISTRICA

Cilj projekta obnove elektro-strojne opreme MHE Bistrica je posodobitev postrojev, aktuatorjev in senzorjev za varno lokalno posluževanje ter daljinski nadzor in vodenje iz oddaljenega mesta HE Moste in CV SEL v Medvodah. Obstoječa oprema je namreč v obratovanju že od leta 1998, na trgu pa je težko najti nadomestne dele, kar povzroča težave pri njenem servisiranju. Posodobitev

zajema zamenjavo omar vodenja, lastne porabe, enosmerne ter razsmerjene napetosti, telekomunikacij in razsvetljave, zamenjavo odklopnika ločilnega mesta, oljnih črpalk in senzorike, dograditve rezervnega napajanja in prezračevalnega sistema ter servis predturbinskih loput in by-pass ventilov.

V teku je priprava DZR in PZI dokumentacije. Zamenjani so bili že by-pass ventili na predturbinskih loputih. Na projektu je prišlo zaradi visokovodnih dogodkov v avgustu, oktobru in novembru ter z njimi povezanih sanacij objektov do zamikov pri izvedbi. Dela se bodo nadaljevala v letu 2024.

UREDITEV ZAMULJENEGA OBMOČJA V AKUMULACIJI HE MAVČIČE POD NASELJEM BREG OB SAVI

Reka Sava ob povišanih pretokih v akumulaciji HE Mavčiče pod naseljem Breg ob Savi odlaga rečne sedimente, ki se ob rednih dnevnih obratovalnih denivelacijah akumulacijskega jezera občasno pokažejo nad vodno gladino kot muljni otok. Zato je na tej lokaciji predvideno vzorčenje in analiza sedimentov ter ureditev zamuljenega območja s trajno rešitvijo v obliki nadvišanja območja iznad obratovalne gladine akumulacije HE Mavčiče in z ureditvijo biotopa. Odstranjevanje mulja s tega območja namreč ne bi dalo trajnih rezultatov, saj se sedimenti odlagajo v mrtvem toku v tem delu akumulacije ob vsakokratnih povišanih pretokih Save, poleg tega pa bi bila težava tudi z iskanjem primerne deponijskega prostora.

V prvem polletju leta 2023 je bila izdelana projektna naloga za izbiro projektanta načrtovane ureditve, podpisana pogodba za izvedbo vrtin in odvzem vzorcev zemljine ter naročena izvedba laboratorijskih preiskav odvzetih vzorcev. Raziskovalna dela z izvedbo vrtin in odvzemom vzorcev so bila izvedena, poročilo z rezultati geomehanskih laboratorijskih preiskav pa bo predano v začetku leta 2024.

IZGRADNJA PREHODA ZA VODNE ORGANIZME NA PREGRADI JAVORNIK

V letu 2022 sta bili za MHE Borovlje in MHE Tavčar izdani spremenjeni vodni dovoljenji, ki v osnovi omogočata višjo koto zgornje vode, poleg tega pa tudi določata rok za izgradnjo prehoda za vodne organizme na prodni pregradi Javornik najkasneje do konca leta 2023. Ker sta k temu zavezana lastnika tako MHE Borovlje kot tudi MHE Tavčar, je bilo s sporazumom o ureditvi medsebojnih razmerij dogovorjeno, da 50 % investicije pokrije družba SEL, 50 % pa družba Tavčar in Tavčar.

Tekom leta 2023 je potekala izdelava idejne zasnove, dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in dokumentacije za razpis. Precej časa je vzelo pridobivanje projektnih pogojev predvsem zaradi neusklajenosti ZZRS in ZRSVN. Vloga za pridobitev gradbenega dovoljenja je bila do konca leta 2023 še

v reševanju na UE Jesenice, gradbeno dovoljenje pa je bilo izdano šele konec januarja 2024

FE JEPRCA

Skladno s pripravo zakonodaje za lažje umeščanje OVE v prostor smo v družbi intenzivno pristopili k iskanju možnih lokacij za postavitev večjih sončnih elektrarn na območjih v bližini naših hidroproizvodnih objektov. Ena od zanimivejših lokacij se nahaja v bližini HE Medvode na območju nekdanje deponije gradbenega materiala, ki je trenutno v postopku renaturacije. Območje spada med degradirana območja, na njegovi površini pa je možno postaviti med 2 in 3,5 MW veliko FE.

Ugotovljeno je, da je sicer degradirano območje deponije klasificirano kot kmetijsko zemljišče z boniteto 60 točk, za umestitev FE pa bi bilo potrebno vzpostaviti nadomestna kmetijska zemljišča. V tej smeri se tudi vodijo pogovori z Občino Medvode.

VE SODRAŽICA

V okviru pospešenega napredovanja zelenega prehoda in zasledovanja podnebne nevtralnosti do leta 2050 sta bili v Občini Sodražica prepoznani 2 lokaciji (Žimarice in Gora) za postavitev vetrnih elektrarn. Na obeh lokacijah je planirana postavitev vetrnih elektrarn: 2 x 1 MW na lokaciji Gora in 1 MW na lokaciji Žimarice.

V letu 2023 je bila podpisana pogodba z izbranim projektantom za izdelavo DPP, PIZ, DIIP in INP. Izdelava DPP je v teku, v tej fazi pa je bila pridobljena tudi informacija distributerja EE glede možnosti priključevanja VE na omrežje. Iz informacije izhaja, da na obstoječe omrežje ni možno priključiti niti enega agregata in da je za priklop potrebno zgraditi nov kablovod do RTP Ribnica ali nov priključni DV 110 kV. Ker investicija takšnega načina priklopa najverjetneje ne bo prenesla, se v nadaljevanju preverja tudi možnosti postavitve večjih vetrnih agregatov vse do 6,6 MW moči. Pogodbeni rok za izdelavo DPP, PIZ, DIIP in INP je bil z aneksom podaljšan do konca marca 2024.

PREGLED REALIZACIJE INVESTICIJ

Realizacija investicij v letu 2023	PN 2023	Realizacija 2023	
	V EUR	V EUR	V %
HE na Srednji Savi	960.000	0	0%
Nakup male elektrarne iz OVE	1.000.000	0	0%
FE Jeprca (v l. 2023 umeščanje in dokumentacija)	200.000	0	0%
MFE Vrhovo 4 - na deponijskem prostoru	45.000	13.980	31%
MFE Vrhovo 3 - na energetskega nasipu	40.000	15.850	40%
MFE na strehah upravne stavbe in stikalnice HE Moste	100.000	23.130	23%
MFE na parkirišču HE Medvode	260.000	0	0%
Baterijski hranilnik	200.000	40.930	20%
Zamenjava 6 kV stikališča v HE Medvode	750.000	38.121	5%
Obnova oziroma zamenjava čistilnega stroja HE Medvode	750.000	396.697	53%
Zamenjava 10 kV kablov generatorja 2 HE Mavčiče	200.000	123.178	62%
Izdelava in dobava novih delov turbinske tesnilke HE Mavčiče	165.000	0	0%
Generalni remont generatorskih odklopnikov (G1 in G2) HE Mavčiče	210.000	144.933	69%
Obnova pom. zapornice talnega izpusta Moste ter AKZ jekl. obloge tunela (dokum.)	70.000	0	0%
Zamenjava turbine 1 MHE Hrušica	300.000	107.254	36%
Posodobitev sekundarne elektro-strojne opreme MHE Bistrica	170.450	69.646	41%
Ureditev zamuljenega območja v akumulaciji HE Mavčiče pod naseljem Breg ob Savi	345.000	24.912	7%
Izgradnja prehoda za vodne organizme na pregradi Javornik	100.000	2.238	2%
Male investicije 2023	727.000	551.193	76%
Nakup OS	461.000	276.229	60%
Investicije iz preteklih let	0	328.922	
SKUPAJ	7.053.450	2.157.211	31%

POJASNILO V ZVEZI Z REALIZACIJO INVESTICIJ

Investicije, ki niso dokončane v tekočem letu, se lahko prenesejo v prihodnje leto oziroma se prekinajo, če v vmesnem obdobju pride do bistveno spremenjenih okoliščin, ki bi vplivale na samo izvedbo in/ali upravičenost investicije.

2.7.4 Informatika

Leto 2023 na področju informatike je bilo v veliki meri obarvano z zagotavljanjem kibernetске varnosti. Izvedenih je bilo več projektov na nivoju domene in omrežja, s katerimi smo pomembno izboljšali odpornost na kibernetске napade, kot tudi proces odzivanja nanje.

V prvem polletju leta 2023 smo sistem SIEM (angl. Security information and event management) Savskih elektrarn Ljubljana povezali s sistemom GEN energije. Ta povezava omogoča spremljanje dogodkov v našem omrežju tudi sodelavcem v

GEN energiji, kar je izboljšalo odzivni čas na nepredvidene dogodke in večkrat služilo tudi kot odlična vaja za primer kibernetkega napada. Tovrstno povezovanje vidimo kot korak na poti k združevanju znanja in tehnoloških orodij za odzivanje na kibernetke napade v celotni skupini GEN.

Omeniti je potrebno tudi izvedbo dveh zunanjih varnostnih pregledov in izobraževanja zaposlenih s področja kibernetke varnosti. Prvi varnostni pregled je bil namenjen odkrivanju ranljivosti predvsem na nivoju omrežja, drugi pa je bil usmerjen v varnost domene in strežniške topologije. Izvedba priporočil z obeh varnostnih pregledov je potekala po prioritetenem vrstnem redu, glede na ocenjeno stopnjo ranljivosti. Kot posledica rezultatov varnostnega pregleda je bila sklenjena tudi pogodba za vzdrževanje in pomoč pri upravljanju SIEM sistema. V zadnjem kvartalu leta 2023 je odjeknila novica o kibernetkem napadu na družbo HSE, kar je posredno vplivalo tudi na aktivnosti v naši družbi. Poleg dodatnih pregledov je bilo na nivoju skupine GEN sprejetih več ukrepov za zagotavljanje kibernetke varnosti. Kot pomembno izboljšavo izpostavljamo časovno omejene oddaljene dostope zunanjih izvajalcev in zagotovitev evidence povezovanja v naše omrežje.

Med projekti za posodobitev programske opreme na poslovnem delu smo izvedli več izboljšav in nadgradenj dokumentnega sistema, uvedeni so bili nekateri dodatni moduli novega ERP sistema (obračun plač, vodenje kadrovske evidence, inventura), izvedeno pa je bilo tudi javno naročilo za nakup licenc Microsoft (pisarniški programi, strežniške licence, operacijski sistemi).

V začetku leta 2023 je bil končan projekt prenove video-nadzornega sistema, ki sedaj teče na sodobni in zmogljivi platformi s poenostavljenim upravljanjem. Poleg tega je bil temeljito prenovljen sistem za vzdrževanje osnovnih sredstev (angl. asset management). Sistem je bil prenovljen z namenom racionalizacije in predvidljivosti vzdrževalnih del, izboljšanja sledljivosti, večje zanesljivosti delovanja in daljše življenjske dobe ključne opreme za obratovanje naših objektov.

V drugem polletju leta 2023 smo začeli z večjim projektom izgradnje podatkovnega skladišča in uvedbe poslovne analitike (angl. BI; business intelligence). Orodje bo služilo kot podpora sprejemanju poslovnih odločitev in bo nudilo osnovo za poročanje; tako interno kot tudi do zunanjih deležnikov. Prehod orodja na produkcijsko okolje je previden še pred zaključkom prvega kvartala 2024.

Med nabavami strojne opreme velja omeniti posodobitev diskovnega polja, nabavo uporabniške strojne opreme (delovne postaje, prenosniki, zasloni) in treh večjih tiskalno-kopirnih naprav.

Služba za informatiko sodeluje tudi pri projektu posodobitve centra vodenja GEN-SEL in je odgovorna za področje varnosti, za umestitev novih sistemov v obstoječo topologijo omrežja ter za nabavo strežniške opreme, delovnih postaj in zaslonov.

Projekt je bil v sodelovanju Savskih elektrarn Ljubljana in GEN energije začel v drugem kvartalu 2023, predviden zaključek projekta pa je v drugem kvartalu 2025.

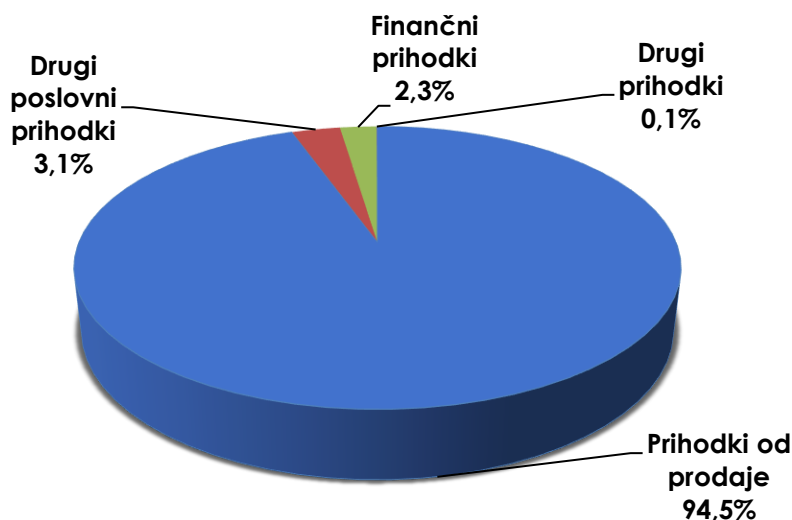
2.7.5 Prodaja in kupci

20,1 mio EUR

prihodkov od prodaje

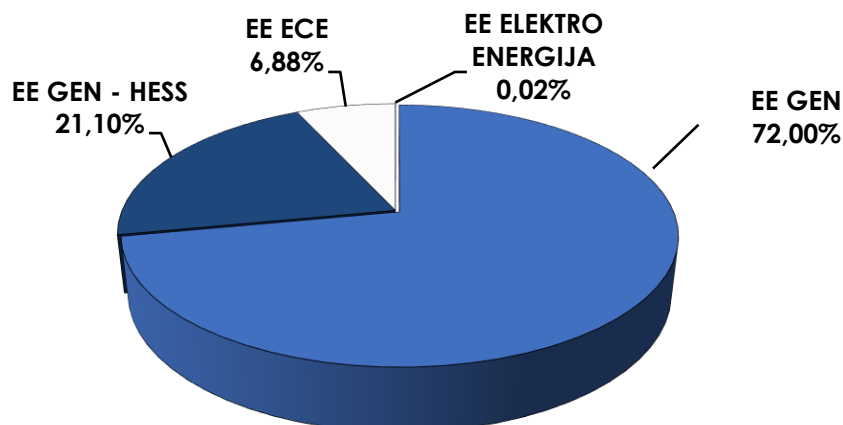
V letu 2023 smo ustvarili 20.067.617 EUR čistih prihodkov od prodaje, od tega predstavljajo prihodki od prodaje električne energije 99,59 %, 0,36 % so bili prihodki od prodaje storitev in 0,05 % prihodki od prodaje materiala. Čisti prihodki od prodaje v skupnih prihodkih leta 2023 predstavljajo 94,5 %, preostali delež pa predstavljajo drugi poslovni prihodki, finančni prihodki in drugi prihodki.

Skupni prihodki v letu 2023 po vrstah prihodkov

Družba večino čistih prihodkov od prodaje ustvari s prodajo električne energije. V strukturi prihodkov od prodaje električne energije v letu 2023 predstavlja električna energija, ki jo je proizvedla družba SEL, 78,90 % delež prihodkov (kar vključuje proizvodnjo velikih HE in malih elektrarn), 21,10 % delež prihodkov pa predstavlja električna energija proizvedena v HESS. Družbeniku Gen energiji je bila prodana električna energija proizvedena v velikih HE in električna energija proizvedena v HESS, medtem ko je bila proizvedena električna energija v malih HE in malih sončnih elektrarnah prodana družbi ECE. Deleži prodaje po posameznih kupcih so prikazani na spodnji sliki.

Struktura prihodkov od prodaje električne energije v letu 2023

2.7.6 Nabava in dobavitelji

Ena poglavitnih nalog nabave je iskanje najugodnejših dobaviteljev kakovostnih izdelkov in storitev. Pri tem gre velik poudarek kakovosti, saj le kakovostna oprema in storitve omogočajo nemoteno proizvodnjo električne energije. Namen in cilji nabave materiala, opreme in storitev so:

- izbira kakovostnih dobaviteljev,
- pravočasna dobava za zagotavljanje neprekinjenega obratovanja in proizvodnje električne energije,
- racionalna raba finančnih virov in poslovanja podjetja nasploh.

Nabava se izvaja na podlagi potrjenega poslovnega načrta družbe. Nabava kot funkcija je zagotovljena v sektorjih in elektrarnah/proizvodnih enotah. Glede na vrednost naročila se izvaja na podlagi ZJN-3 in internih organizacijskih predpisov. Največje nabave družbe v letu 2023 so potekale za investicije in vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev ter so bile izvedene skladno z zakonodajo na področju javnega naročanja (ZJN-3).

V družbi izvajamo sistematično ocenjevanje dobaviteljev in jih razvrščamo na listo odobrenih ponudnikov v skupine A, B, ali C. Za ocenjevanje in s tem uvrščanje na listo odobrenih ponudnikov se upošteva dobavitelje pomembnejših proizvodov in storitev, pomembnih za proces proizvodnje električne energije in vzdrževanja elektroenergetskih objektov ter opreme.

2.8 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

2.8.1 Finančno poslovanje

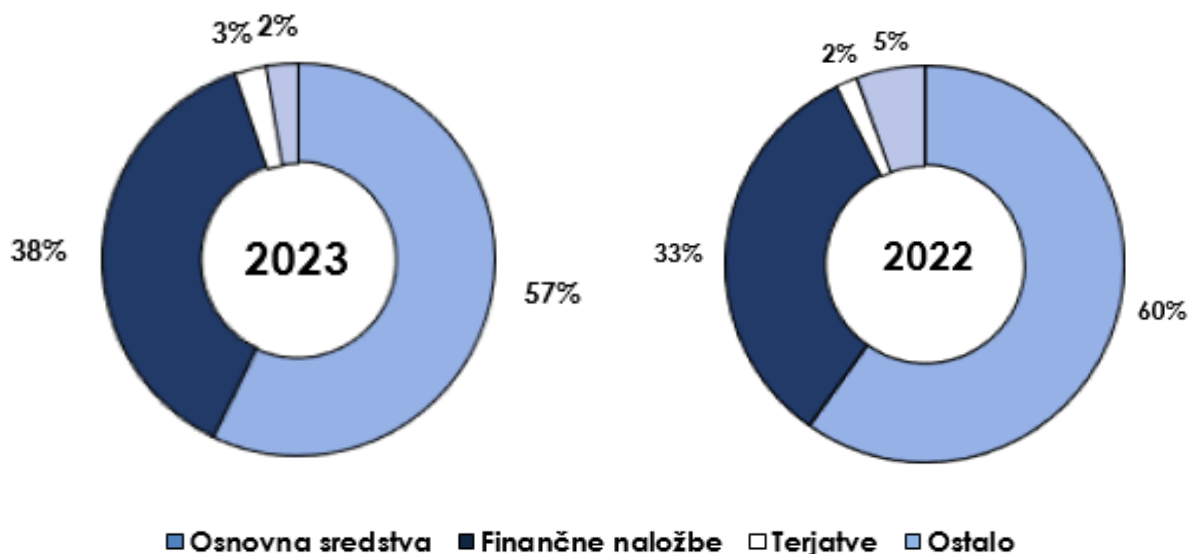
Osnovni cilj finančnega poslovanja družbe je zagotoviti plačilno sposobnost in optimalno likvidnost, ki omogoča nemoteno izvajanje poslovnih aktivnosti. Naveden cilj je bil v letu 2023 uspešno realiziran na podlagi izvajanja finančne politike družbe, ki je obsegala naslednje aktivnosti:

- **obvladovanje obveznosti in terjatev;**
- **zagotavljanje plačilne sposobnosti** – to je zagotavljanje optimalne likvidnosti za ažurno poravnavo obveznosti, zagotavljanje virov za investicije in vezavo prostih denarnih sredstev v obliki depozitov poslovnim bankam z namenom doseganja ustreznih denarnih donosov;
- **upravljanje s finančnimi tveganji** – skladno z aktivnostmi v poglavju 2.9 Upravljanje s tveganji;
- **zagotavljanje kapitalske ustreznosti** – je eden od ključnih dejavnikov v finančnem poslovanju družbe. Družba je kapitalsko ustrezna, saj razpolaga s potrebnim kapitalom glede na vrsto in obseg poslov, ki jih opravlja.

Stabilno finančno stanje družbe izkazuje tudi kazalnika likvidnosti (kratkoročni koeficient in hitri koeficient) prikazana v točki 2.8.3.

Struktura sredstev v SEL

167,2 mio EUR
sredstev

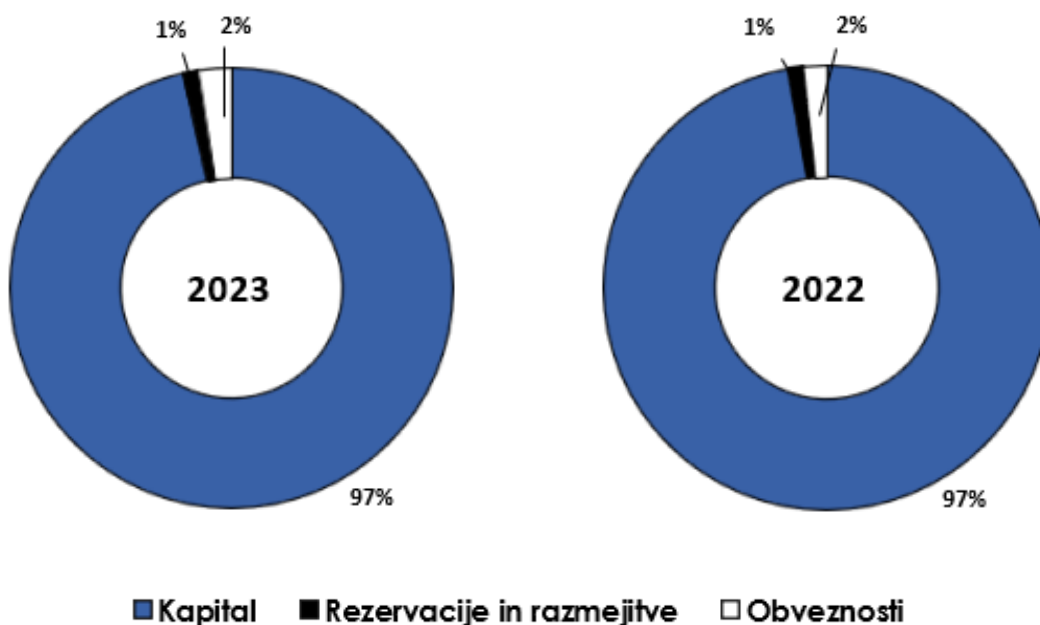
Skupna bilančna vsota družbe SEL na dan 31. 12. 2023 znaša 167.188.942 EUR. Največji delež v strukturi sredstev na dan 31. 12. 2023 zavzemajo osnovna sredstva

(opredmetena in neopredmetena), ki predstavljajo 57 % sredstev, in finančne naložbe (dolgoročne in kratkoročne), ki predstavljajo 38 % sredstev. V postavki ostalo so zaloge, aktivne časovne razmejitve in denarna sredstva.

Največji delež v strukturi obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12. 2023 predstavlja kapital, ki ima kar 97 % delež. Preostalo pa so poslovne obveznosti ter rezervacije in razmejitve. Konec leta 2023 družba SEL ne izkazuje obveznosti iz financiranja.

Struktura obveznosti do virov sredstev

161,3 mio EUR
kapitala

2.8.2 Analiza prihodkov in odhodkov

Struktura prihodkov

Vrsta prihodkov	2023		2022	
	v EUR	v %	v EUR	v %
Prihodki od prodaje	20.067.617	94,5%	14.640.735	94,2%
Drugi poslovni prihodki	656.183	3,1%	575.779	3,7%
Finančni prihodki	490.151	2,3%	290.238	1,9%
Drugi prihodki	11.723	0,1%	31.653	0,2%
Skupaj prihodki	21.225.674	100,0%	15.538.406	100,0%

Skupni prihodki so primerjalno s preteklim letom bistveno višji zaradi višjih prihodkov od prodaje, kar izhaja predvsem iz večjega obsega proizvodnje. Višji kot predhodno leto so tudi drugi poslovni prihodki zaradi prejete akontacije odškodnine s strani zavarovalnice in pa finančni prihodki, ki so bili realizirani v večjem obsegu zaradi višjih obrestnih mer za depozite.

Struktura odhodkov

Vrste stroškov oz. odhodkov	2023		2022	
	v EUR	v %	v EUR	v %
Stroški blaga, materiala in storitev	5.996.480	31,5%	3.732.292	25,4%
Stroški dela	5.549.861	29,2%	4.961.236	33,8%
Odpisi vrednosti	4.645.770	24,4%	3.937.903	26,8%
Drugi poslovni odhodki	2.689.171	14,1%	1.977.680	13,5%
Finančni odhodki	48.549	0,3%	6.343	0,0%
Drugi odhodki	104.990	0,6%	60.959	0,4%
Skupaj odhodki	19.034.821	100,0%	14.676.414	100,0%

V strukturi stroškov oz. odhodkov so primerjalno s preteklim letom narasle vse vrste stroškov. Največja razlika je pri stroških blaga, materiala in storitev, in sicer pri nabavni vrednosti prodanega blaga, ki se nanaša na prodane količine električne energije iz HESS. Zaradi bistveno večjega obsega proizvodnje v letu 2023 glede na predhodno leto, so bili ti stroški višji za 1,84 mio EUR. Na višino stroškov dela je poleg uskladitev plač z inflacijo vplivalo tudi oblikovanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade. Med odpisi vrednosti se je le amortizacija malenkost povišala, porast pa se nanaša na odpis sredstev, ki so bila poškodovana v poplavih v letu 2023. Povišanje drugih poslovnih odhodkov je prav tako povezano z večjim obsegom proizvodnje, saj so bili zaradi navedenega v letu 2023 večji odhodki za koncesije in vodna povračila.

2.8.3 Kazalniki poslovanja

Vsi kazalniki so izračunani iz podatkov v računovodskih izkazih za leto 2023. Stopnje so prikazane v odstotkih, koeficienti pa v dejanskih številkah.

KAZALNIKI		2023	2022
Stopnja lastniškosti financiranja		96,49	97,22
Stopnja dolgoročnosti financiranja		97,95	98,67
Stopnja dolgoročnosti investiranja		82,82	85,98
Koeficient kapitalske pokr. osnovnih sredstev		1,75	1,69
Hitri koeficient		0,99	4,02
Kratkoročni koeficient		9,06	11,5
Koeficient gospodarnosti poslovanja		1,10	1,04
koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala (ROE)		1,22	0,50
koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev (ROA)		1,17	0,49
Dodana vrednost	v tisoč EUR	12.038	9.507
Dodana vrednost za zaposlenega	v tisoč EUR	135	102
EBIT	v tisoč EUR	1.843	607
EBITDA	v tisoč EUR	6.488	4.545

2.9 UPRAVLJANJE TVEGANJ

Družba SEL kot gospodarska družba je na vseh področjih delovanja nenehno izpostavljena različnim tveganjem. Ker ta lahko pomembno vplivajo na razvoj in obstoj družbe, namenjamo veliko pozornost upravljanju s tveganji. Tveganja je potrebno identificirati in jih ustrezno obvladovati. V družbi je upravljanje s tveganji izvedeno v okviru drugih temeljnih ali podpornih funkcij. Tveganja, katerim je družba najbolj izpostavljena, lahko razdelimo v štiri večje skupine, in sicer poslovna tveganja, ESG tveganja, operativna tveganja in finančna tveganja.

POSLOVNA TVEGANJA

Poslovna tveganja	Verjetnost nastanka			Vpliv na poslovanje			Možnost obvladovanja		
	majhna	srednja	velika	majhen	srednji	velik	majhna	srednja	velika
Prodaja električne energije	x					x		x	
Investicijsko tveganje		x			x				x
Uničenje premoženja	x					x			x
Pravna tveganja	x					x	x		

Prodaja proizvedene električne energije

Tveganje obvladujemo s kakovostnim ocenjevanjem letno načrtovane količine proizvedene električne energije. Poleg tega je pri prodajni pogodbi večji poudarek na pripravljenosti obratovalnih naprav.

Investicijsko tveganje

Tveganje obvladujemo s kritično presojo investicijskih projektov po tehnični plati, ekonomski upravičenosti projekta, presoji vpliva na okolje in drugih dejavnikov investicije. Za vsako investicijo se imenuje komisija strokovnih sodelavcev, ki izvede kritično presojo. Z načrtovanimi investicijami ter s potekom investicij redno seznanjamo tudi lastnika.

Uničenje premoženja

Družba ima fizično premoženje zavarovano pri zavarovalnicah (uničenje pred požarom, poplavami, potresom, strojelomom).

Pravna tveganja

Pri upravnih in pravnih postopkih lahko tveganje delno obvladujemo s kakovostno in pravočasno pripravo zahtevane dokumentacije, s predhodnim usklajevanjem z vsemi nosilci ter pri nabavi in gradnji z ustreznimi merili za izbor izvajalcev.

ESG tveganja

ESG tveganja	Verjetnost nastanka			Vpliv na poslovanje			Možnost obvladovanja		
	majhna	srednja	velika	majhen	srednji	velik	majhna	srednja	velika
Podnebna tveganja		x				x	x		
Okoljska tveganja	x				x			x	
Kadrovska tveganja	x				x				x
Varnost in zdravje pri delu		x			x				x

Podnebna tveganja

Podnebna tveganja se nanašajo na nevarnosti in posledice, povezane s podnebnimi spremembami, kot so segrevanje ozračja, spremembe v vzorcih padavin in pogostost ekstremnih vremenskih dogodkov (poplave, suše). Ekstremne količine padavin in ekstremno visoki rečni pretoki predstavljajo izjemno visoko tveganje za poškodbe energetskega objekta in objekta vodne infrastrukture, v skrajnem primeru tudi uničenje vitalne hidromehanske in energetske opreme elektrarn, kar ima lahko posledično zelo negativen vpliv na proizvodnjo električne energije in velike finančne posledice. Prav tako suše zaradi odsotnosti padavin in posledično ekstremno nizkih rečnih pretokov lahko ogrožajo in prispevajo k prekinitvi obratovanja hidroelektrarn, s čimer nastane izpad proizvodnje električne energije.

V letu 2023 so se pojavile ekstremne visoke vode 4. 8. 2023 ter 3. 11. 2023. Z uporabo Hidrološkega prognostičnega sistema ARSO, se je obratovalno in vzdrževalno osebje ustrezno pripravilo. Izvedeno je bilo tudi predpraznjenje akumulacijskih bazenov z namenom sprotnega prevajanja plavja ter zadrževanja visokovodnih valov, kolikor je bilo z razpoložljivim volumnom bazena to možno.

Največji izziv nam je ob visokih vodah v letu 2023 predstavljalo ustrezno obveščanje in komunikacija z zaskrbljeno javnostjo, pa tudi z intervencijskimi službami. Pojavljalo se je veliko netočnih informacij neznanega izvora, ki so se širile zlasti po družbenih omrežjih in dodatno vznemirjale prebivalce. Kot najbolj korektno in učinkovito z ustreznimi ukrepi se je izkazalo sodelovanje s Civilno zaščito RS.

Okoljska tveganja

Okoljska tveganja poleg podnebnih sprememb vključujejo še onesnaževanje vode, tal in zraka, izgubo biotske raznovrstnosti, nepravilno ravnanje z odpadki, hrup, ter druge dejavnosti, ki lahko škodljivo vplivajo na ekosisteme in zdravje ljudi. Tudi okoljska tveganja primarno vključujejo pojav visokih vod in povečanih rečnih pretokov. Večje okoljsko tveganje predstavljajo na primer ekološke nesreče (razlitje olj in maziv, razlitja kislin, izpusti drugih nevarnih snovi), ki lahko zelo negativno vplivajo na vodni in obvodni ekosistem. Družba je v letu 2023 sklenila dodatno zavarovanje za kritje okoljske škode skladno z ZVO-2. V letu 2023 nismo evidentirali nobene ekološke nesreče ali zaznali kakšne druge okoljske škode.

Kadrovska tveganja

Tveganja povezana s kadrovskim področjem so bila prepoznana kot ena izmed ključnih, razlog za to pa je bila trenutna obsežna menjava generacij. Družba si je prizadevala pravočasno zagotoviti nadomestitev napovedanih (in nenapovedanih) odhodov, za kar je preko celega leta izvedla večje število razpisov oz. javnih objav prostih delovnih mest. Na ta način je skušala družba preko trga dela k sodelovanju privabiti ustrezno usposobljen kader, kar zlasti velja za visoko strokovna delovna mesta ter mesta s področja elektrotehnike oz. energetike, ki so neposredno povezana z zanesljivim in nemotenim obratovanjem naših objektov. Zaradi specifičnosti nekaterih delovnih mest, pri katerih se je pričakovalo zaposlovanje z istočasnim uvajanjem ter hkratnim prenosom znanja, je družba prepoznala tudi dodatno tveganje, ki se nanaša na pomanjkanje ustreznega kadra na trgu dela.

Kadrovsko tveganje, ki ga je družba sicer nekoliko omilila, poleg navedenega povečuje tudi dokaj visoka povprečna starost zaposlenih, ki je ob koncu leta 2023 znašala 49 let.

Družba tveganja obvladuje s spremembami v organiziranosti delovnih procesov, s prenosom znanja na mlajše sodelavce oz. novo zaposlene, trajnim zagotavljanjem spodbudnega in varnega okolja za zaposlene, s spodbujanjem in zagotavljanjem nenehnega izobraževanja in usposabljanja zaposlenih, z ustreznim notranjim komuniciranjem ter sodelovanjem zaposlenih pri upravljanju.

Tveganje varnosti in zdravja pri delu

Redne aktivnosti s področja varnosti in zdravja pri delu izvajamo skladno s planom VPD za tekoče leto, kar nam omogoča zagotavljanje varnega in zdravega delovnega okolja. Natančneje je to opisano v točki o varnosti in zdravju pri delu. Leto 2023 je najbolj zaznamovala vodna ujma, ki je vplivala tudi na varnost oseb, ki so takrat skrbele za nemoteno obratovanje elektrarniških naprav. Zaradi neugodnih vremenskih razmer in psihofizičnih obremenitev so bili delavci izpostavljeni povečanemu tveganju za nastanek delovne nezgode, zato je bilo pri opravljanju dela treba dosledno spoštovati predpisane varnostne postopke.

OPERATIVNA TVEGANJA

Operativna tveganja	Verjetnost nastanka			Vpliv na poslovanje			Možnost obvladovanja		
	majhna	srednja	velika	majhen	srednji	velik	majhna	srednja	velika
Hidrologija			x			x	x		
Izpadi proizvodnih naprav	x					x			x
Delovanje IS	x					x			x

Hidrološke razmere

Proizvodnja električne energije je odvisna od hidroloških razmer. Hidrologija predstavlja največji dejavnik tveganja za družbo. Skušamo ga obvladovati tako, da:

- letno načrtujemo proizvodnjo glede na zadnje 30-letno povprečje pretokov Save in tako predvidevamo 70 % verjetnost nastopa hidrologije,
- načrtovanje proizvodnje temelji na tekočem spremljanju hidrometeoroloških razmer, na podlagi katerih se ocenjuje verjetnost nastopa in trajanja pretokov,
- načrtujemo večja investicijska in vzdrževalna dela v sušnih obdobjih.

Izpadi proizvodnih naprav

Tveganje obvladujemo z izvedenimi obnovami, rednim vzdrževanjem (remonti, revizije) in periodičnimi kontrolami naprav (meritve, diagnostika naprav) ter monitoringi naprav in objektov.

Delovanje informacijskega sistema

Informacijske in telekomunikacijske tehnologije (IT) predstavljajo podporni proces praktično vsem procesom, ki tečejo v družbi. V zadnjih nekaj letih je prišlo do občutnega povečanja prisotnosti IT-ja tudi na področju vodenja ter vzdrževanja proizvodnih objektov ter njihovega povezovanja v poslovno okolje. Poleg centra vodenja po ethernet omrežju poteka tudi komunikacija za lokalno vodenje objektov, števnici sistem, zaščito in gradbeni monitoring. Tu so kritični časi veliko krajši, posledice nedelovanja sistema pa bistveno večje (npr. nezmožnost daljinskega nadzora ter vodenja energetskega objekta).

Tveganja, ki bi nastala z izpadom informacijskega ali telekomunikacijskega omrežja obvladujemo na naslednje načine:

- Ključne komponente omrežja so podvojene, redno vzdrževane in posodobljene. Prav tako so pod ustreznim režimom asistence, ki zagotavlja, da so v primeru okvare pravočasno zamenjane.
- Podvojene so tudi vse pomembne komunikacijske poti.
- Postavljen je sistem neprekinjenega napajanja, ki zagotavlja nemoteno oskrbo z električno energijo za strežnike in aktivno omrežno opremo.
- Poseben poudarek je na kibernetski varnosti. Varnostna politika je poenotena za brezžično in ožičeno omrežje ter velja na celotnem območju družbe. Vzpostavljen je sistem za upravljanje varnostnih dogodkov (SIEM), s katerim ugotavljamo potencialne nevarne incidente in grožnje, ki bi lahko vplivale oz. ogrozile delovanje informacijskega sistema, še zlasti procesnega dela, s katerim dejansko vodimo in nadzorujemo delovanje elektrarn. Dostop do sistema je omogočen tudi službi za kibernetsko varnost na GEN energiji, kar zagotavlja dodaten nivo varnosti in omogoča enostavnejšo implementacijo enotnih varnostnih politik v skupini. Kot ključni

ukrep za zmanjšanje tveganja kibernetskih napadov smo si zadali izvedbo varnostnega pregleda informacijskega sistema vsaj enkrat letno. Ob tem je pomembno, da je varnostni pregled celovit in zajema tako tehnološki kot tudi človeški vidik kibernetske varnosti. Dosledno izvajanje vsakokratno izdanih varnostnih priporočil je ena glavnih aktivnosti za zagotavljanje varnosti v omrežju.

- Pozornost namenjamo tudi nadzorovanemu dostopu do omrežja oziroma informacijskih virov z uporabo mehanizma za overjanje naprav. Preverjanje pristnosti se opravi na podlagi računalniških certifikatov. Poleg samega overjanja se preverja še skladnost delovnih postaj z varnostno politiko. Celotno omrežje je logično razdeljeno na več navideznih odsekov, prehod je mogoč le preko požarne pregrade z ustrezno nastavljenimi varnostnimi pravili ter dinamično dodeljenimi listami dostopa.
- Oddaljen dostop do informacijskega sistema družbe je mogoč, vzpostavljeno pa je dvo-faktorsko overjanje uporabnikov ter šifriranje celotnega prometa. Dostopi pogodbenih zunanjih izvajalcev so časovno omejeni, omogočeni le na zahtevo in se tudi evidentirajo. Varnost je z ustreznimi protivirusnimi programi zagotovljena tudi na nivoju strežnikov ter delovnih postaj, najpomembnejša pa je osveščenost vseh uporabnikov. Slednjemu področju se bomo posvečali tudi v prihodnosti, in sicer s kontinuiranim izobraževanjem zaposlenih.

FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja	Verjetnost nastanka			Vpliv na poslovanje			Možnost obvladovanja		
	majhna	srednja	velika	majhen	srednji	velik	majhna	srednja	velika
Naložbena tveganja		x			x			x	
Likvidnostna tveganja	x					x			x

Naložbena tveganja

S sprejetjem Strategije in postopkov naložbenja prostih denarnih sredstev v obliki depozitov je družba uvedla pravila za naložbenje prostih denarnih sredstev, kar daje podlago za boljše obvladovanje naložbenega tveganja. Pri naložbenju upoštevamo, da so lahko dejanski donosi drugačni od načrtovanih in takšna tveganja zmanjšujemo z razpršenostjo, skrbno izbiro naložb, ažurnim spremljanjem dogajanj na finančnih trgih in vsakokratnim preverjanjem tržnih pogojev.

Likvidnostna tveganja

Ta tveganja obvladujemo z rednim načrtovanjem in spremljanjem denarnega toka družbe na letnem, mesečnem in dnevnem nivoju. V primeru nenačrtovanih obveznosti za plačilo ima družba oblikovano likvidnostno rezervo kot depozit na odpoklic, s katero lahko ažurno pokrije obveznosti. Na strani prilivov imamo za prodajo električne energije (preko 90 % vseh prilivov), ki jo ustvarimo z enim zanesljivim kupcem sklenjeno letno pogodbo, ki vsebuje elemente zavarovanja terjatev. Na ta način je likvidnostno tveganje učinkovito nadzorovano.

2.10 UPRAVLJANJE S KADRI

91 zaposlenih

Eden od strateških ciljev družbe je skrbeti za izobražene, kompetentne, zadovoljne in motivirane zaposlene ter kakovost delovnega življenja, zagotavljanje optimalnega števila zaposlenih in optimalne kadrovske strukture. Naveden cilj dosegamo s skrbnim kadrovskim načrtovanjem, izobraževanjem in usposabljanjem zaposlenih, stimulativnim nagrajevanjem, skrbjo za dobre odnose med zaposlenimi, informiranjem zaposlenih o poslovanju družbe ter organizacijo družabnih in športnih srečanj za zaposlene.

V družbi deluje sindikat, ki je organiziran v okviru Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije. Zaposleni lahko uresničujejo svoje soupravljalvske pravice preko Sveta delavcev.

Na dan 31. 12. 2023 je bilo v družbi 91 zaposlenih, vsi zaposleni za nedoločen čas. Število zaposlenih v družbi na dan 31. 12. 2023 je bilo v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2022 nižje za 6 zaposlenih.

Število zaposlenih in povprečno število zaposlenih po izobrazbi

Strokovna izobrazba	Št. zaposlenih 31. 12. 2023	Povprečno št. zaposlenih	
		2023	2022
1. raven	1	2	3
2. raven	0	0	0
3. raven	0	0	0
4. raven	12	12	16
5. raven	35	36	33
6. raven	10	10	11
7. raven	12	10	11
8. raven	17	16	16
9. raven	4	3	3
10. raven	0	0	0
Skupaj	91	89	93

Povprečno število zaposlenih, povprečna starost in izobrazba

	2023	2022
Povp. št. zaposlenih	89,92	93,33
Povprečna starost (let)	48,93	51,21
Povprečna izobrazba	5,93	5,71

Povprečna izobrazba v družbi je malo pod 6. ravno SOK, povprečna starost zaposlenih na dan 31. 12. 2023 pa je bila 49 let.

IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

Na dan 31. 12. 2023 so se v interesu družbe ob delu izobraževali 3 zaposleni. Poleg izobraževanja ob delu je potekalo tudi stalno usposabljanje ostalih zaposlenih, pri čemer je bilo v obravnavanem obdobju v celoti realiziranih 69,90 % letnih načrtovanih aktivnosti (izdatkov) na tem področju.

V šolskem oz. študijskem letu 2023/2024 v družbi nismo sklepali novih pogodb o štipendiranju, na dan 31. 12. 2023 tudi nismo imeli nobenega štipendista.

2.11 OKOLJE IN PROSTOR

2.11.1 Okolje

Skrb za okolje je vedno bolj pomemben element trajnostnega poslovanja naše družbe v kontekstu ESG dejavnikov, E- okoljski vidik. Energija, proizvedena iz naših hidroelektrarn in sončnih elektrarn, je brezogljichen vir energije (ne povzroča emisij CO₂) in obnovljiv vir energije in je zelo pomemben dejavnik pri zavezi o zmanjševanju emisij CO₂ v kontekstu prilagajanja podnebnim spremembam. Na ta način hidroelektrarne, sončne elektrarne ter vetrne elektrarne pozitivno vplivajo na okolje.

V SEL se trudimo, da so naši delovni procesi naravnani tako, da so vplivi naših objektov na okolje čim manjši. V letu 2023 so bile vzpostavljene aktivnosti, ki pripomorejo k dobremu stanju okolja, kot tudi sledenju trajnostnim smernicam ESG – E (okoljski vidik):

- izvajanje različnih okoljskih monitoringov,
- izračun ogljičnega odtisa,
- skrb za ohranjanje biotske raznovrstnosti na naših koncesijskih območjih,
- okoljsko odgovorno ravnanje z odpadki.

V letu 2023 smo v okviru Skupine GEN prvič izračunali in verificirali ogljični odtis (Obseg 1 in Obseg 2) družbe SEL za izhodiščno leto 2022. Vzpostavljene so bile tudi aktivnosti za pripravo Strategije razogljičenja družbe SEL znotraj Skupine GEN.

Da bi zagotovili obratovanje in vzdrževanje naših hidroelektrarn v skladu z okoljskimi zahtevami, se v družbi izvajajo tudi različne vrste okoljskih monitoringov. Okoljski monitoringi se v splošnem nanašajo na sestavine okolja, kot so voda, zrak in tla.

Monitoring stanja površinskih vod v akumulacijah so bili v letu 2023 izvedeni junija in septembra, in sicer v akumulacijah HE Moste, HE Mavčiče, HE Medvode in HE Medvode. Rezultati monitoringov so pokazali dobro stanje vode (dobro kemijsko in dobro ekološko stanje) za akumulacijski jezeri HE Medvode in HE Vrhovo ter dobro kemijsko in zmerno ekološko stanje za akumulacijski jezeri HE Moste in HE Mavčiče.

Skrb za biotsko raznovrstnost v naši družbi postavljamo kot visoko okoljsko prioriteto. Vodni in obvodni ekosistemi so namreč biotsko pestri, zato se kot družba zavzemamo za ohranjanje in krepitev biotske raznovrstnosti. V ta namen je bil v letu 2023 izveden tudi ihtiološki monitoring za akumulacijo HE Moste. Rezultati monitoringa so pokazali, da je stanje populacij rib ugodno in da so v akumulaciji prisotne tudi reofilne vrste (ribe z visoko preferenco do hitrega vodnega toka, običajno bogatega s kisikom), kot sta potočna postrv in lipan. Vezano na biotsko raznovrstnost je bil izveden tudi monitoring drstišč v akumulacijskem jezeru HE Moste v sodelovanju z ribiško družino Jesenice in Zavodom za ribištvo Slovenije. V korenu zajezebe akumulacije HE Moste je evidentirano relativno veliko drstišče, ki je tudi osnova za sonaravno gojitev – pridobivanje mladice potočne postrvi v RD Jesenice. Prav tako je bilo v akumulaciji HE Završnica po visokih vodah v letu 2023 zaradi nanosa naplavin sanirano drstišče lipana.

V letu 2023 so bila izvedena batimetrična snemanja akumulacije HE Vrhovo in akumulacije HE Završnica zaradi sprememb geomorfologije dna akumulacij po visokih vodah v avgustu 2023. Prav tako je bil izveden seizmični monitoring in monitoring tehničnega opazovanja (meritve podtalnice in temperature vode) naših hidroenergetskih objektov. V letu 2023 so bile izvedene tudi meritve hrupa v HE Medvode, ki so pokazale, da mejne vrednosti za hrup niso presežene.

Okoljsko odgovorno ravnanje z odpadki je eden od zasledovanih ciljev ESG. V letu 2023 je v naši družbi nastalo 1078,9 ton odpadkov, od tega je plavje predstavljalo 48,2 % (519,7 ton), ostali odpadki so bili gradbeni odpadki iz vzdrževalnih investicij, odpadki iz rednega vzdrževanja objektov ter komunalni odpadki. Odpadno plavje in odpadne kovine gredo v okviru hierarhije odpadkov v predelavo. Iz naslova odpadnih kovin smo v letu 2023 dobili 10.731,23 EUR. Izdatki za varstvo okolja v letu 2023 so znašali 1.145.902,77 EUR.

2.11.2 Prostor

Prostor predstavljajo zemljišča, ki imajo določeno različno rabo, skladno s katero so na teh zemljiščih razporejene različne dejavnosti, kar je sicer predmet prostorskega načrtovanja. Za poseg v prostor je tako ključna namenska raba prostora; to je s prostorskimi akti določena raba površin in objektov, ki določa namen, za katerega se zemljišča lahko uporabljajo. Namenska raba zemljišč je

sicer opredeljena v občinskih prostorskih načrtih (OPN) in državnih prostorskih načrtih (DPN).

Z vidika investicij oziroma umeščanja novih energetskega objektov v prostor je tako za našo družbo zelo pomembna namenska raba, ki je določena v občinskih prostorskih načrtih občin na naših koncesijskih območjih. V okviru umestitve sončnih elektrarn v prostor na območju HE Vrhovo sta bila v letu 2023 zaključena dva postopka:

1. Spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Občine Radeče (SD OPN 2) za umestitev sončne elektrarne (MFE Vrhovo 3) na desnobrežnem energetskega nasipu akumulacije HE Vrhovo.
2. Spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Občine Sevnica (SD OPN 7) za umestitev sončne elektrarne (MFE Vrhovo 4) na deponiji naplavin ob pregradi HE Vrhovo na levem bregu.

V letu 2023 je bila za namen ureditve, posodobitve oziroma spremembe namenske rabe na koncesijskem območju HE Moste in HE Završnica na občino Žirovnica podana tudi vloga za spremembo namenske rabe prostora v OPN Občine Žirovnica.

V PISSEL (Prostorskem informacijskem sistemu SEL) so bili posodobljeni okoljski in prostorski podatki, ki predstavljajo podporo odločanju v različnih delovnih procesih v družbi.

2.12 SISTEM VODENJA

V letu 2023 smo uspešno opravili recertifikacijo ISO 9001. Rezultat recertifikacijske presoje je bila odobritev certificiranja za naslednja tri leta po odpravi neskladnosti ali pripravi zadovoljivega plana korektivnih ukrepov. Zapisani sta bili dve manjši neskladnosti (NCR), ki sta bili odpravljeni, ter tri priložnosti za izboljšave (OFI). Končno poročilo je ugotovilo:

- da je dokumentacija sistema vodenja skladna z zahtevami presojanega standarda in zagotavlja zadostno strukturo za izvajanje in vzdrževanje sistema vodenja,
- da se sistem vodenja v organizaciji učinkovito izvaja, vzdržuje in izboljšuje,
- da so cilji in ključni kazalniki ustrezno vzpostavljeni in se spremljajo z namenom doseganja le teh,
- da je bil program notranjih presoj v celoti izveden in dokazuje uspešnost tega orodja za ohranjanje in izboljševanje sistema vodenja.

V okviru nadgradnje dokumentnega sistema smo v letu 2023 integrirali modul mISO za celovito upravljanje dokumentov, zapisov in nalog povezanih z vzdrževanjem in delovanjem sistema vodenja.

Pomembnejše aktivnosti povezane neposredno s sistemom vodenja so prikazane v tabeli:

Pomembnejše aktivnosti sistema vodenja	Termin
Sprejem plana notranjih presoj sistema vodenja za leto 2023 (17. seja kolegija direktorja)	1. 2. 2023
Notranja presoja za sistem vodenja v letu 2023	3. 4. do 28. 4. 2023
Vodstveni pregled za sistem vodenja za 2023 (21. seja kolegija)	17. 5. 2023
Zunanja presoja za sistem vodenja v letu 2023 – recertifikacijska presoja	12. in 13. 6. 2023

2.13 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Za zagotovitev varnega in zdravega delovnega okolja smo realizirali številne aktivnosti, ki so bile načrtovane v planu VPD in VPP za leto 2023. Skladno z odločbami direktorja o imenovanju projektnih skupin oziroma imenovanju koordinatorja za varnost in zdravje pri delu so bili opravljeni kontrolni ogledi delovišč, kjer so se izvajala gradbeno-vzdrževalna dela. V posameznih HE so bili opravljeni obdobjni pregledi delovne opreme, opreme pod tlakom, varovalnih sistemov in zaščitnih sredstev za delo na višini, nizkonapetostnih električnih inštalacij, ozemljitvenih in strelvodnih sistemov, hidrantnega omrežja in gasilnikov, avtomatskih eksternih defibrilatorjev itd. Nadalje so bili izvedeni vzdrževalni pregledi sistemov aktivne požarne zaščite in alarmnih naprav, ki so namenjene obveščanju prebivalstva v primeru izrednih razmer na naših objektih. V sodelovanju z zunanjimi izvajalci je bilo organizirano obdobjno izobraževanje vzdrževalnega osebja HE za upravljanje dvigal in viličarjev ter izvajanje del na tehnično nezavarovani višini. Organizirano je bilo obdobjno usposabljanje delavcev v elektro vzdrževanju, ki izvajajo delo pod napetostjo do 1000 V. Rednega usposabljanja so se udeležile tudi osebe, ki opravljajo strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom v podjetju. Izdelani in sprejeti so bili novi interni akti, ki so bili predhodno obravnavani na sejah Sveta delavcev SEL in kolegiju direktorja, ter arhivirani v dokumentnem sistemu mDocs, do katerih lahko dostopajo vsi zaposleni.

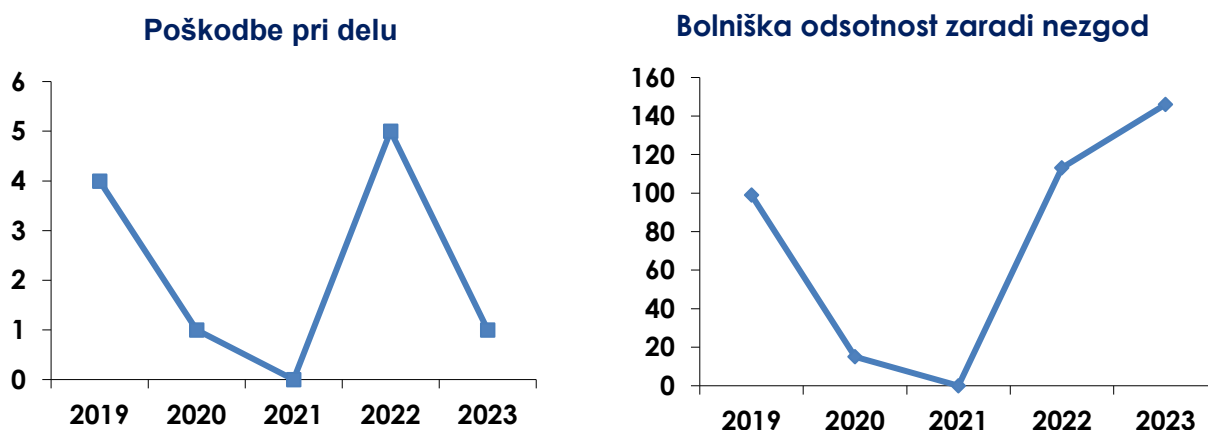
Posebna skrb pri zagotavljanju varnosti pri delu je bila namenjena vsem tistim, ki so sodelovali pri odpravljanju škode na naših objektih in brežinah zaradi enormnih poplav.

Skladno s strateškim razvojnim načrtom Skupine GEN in trajnostnimi usmeritvami, ob upoštevanju ESG dejavnikov, je bila imenovana iniciativa za zagotavljanje

zdravega in varnega delovnega okolja. Na to temo je bilo izvedenih nekaj delavnic, kjer smo si člani iniciative izmenjali informacije in določili operativne cilje.

V letu 2023 se je zgodila ena delovna nezgoda lažjega značaja, bolniška odsotnost zaradi te poškodbe je trajala 128 delovnih ur (16 dni). Bolniški stalež (absentizem) je v letu 2023 znašal 1.168 ur (146 dni), predvsem zaradi poškodb iz leta 2022.

Število delovnih nezgod in bolniških odsotnosti zaradi nezgod

2.14 KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI

ODNOSI Z JAVNOSTMI

Komuniciranje z okoljem je pomemben dejavnik poslovanja družbe, saj je proizvodnja električne energije tesno vpeta v okolje in nanj bistveno vpliva ter se razprostira praktično na celotnem območju porečja reke Save v Sloveniji. Glavni cilji komuniciranja so povečevati ugled in prepoznavnost družbe ter v okolju dosegati soglasje in razumevanje poslovnih odločitev.

V primeru pomembnejših poslovnih in zahtevnejših komunikacijskih dogodkov družba obvešča javnosti preko medijev, tako na nacionalni kot tudi lokalni ravni. Po potrebi organiziramo novinarske konference. Znotraj skupine GEN energija družba komunicira s predstavniki na kolegijih direktorjev. V letu 2023 so se na pobudo GEN sestali predstavniki vseh družb Skupine GEN (komunikatorji) in se dogovorili o uvedbi internega komunikacijskega biltena, s ciljem seznanitve čim širše skupnosti zaposlenih o aktualnih temah v skupini. Dogovorjeno je bilo tudi, da se komunikatorji redno sestajajo z namenom izmenjave dobrih praks med družbami Skupine GEN na področju komuniciranja z javnostmi.

Pomemben element komuniciranja je tudi naša prisotnost v širši družbeni skupnosti, kjer smo na različnih področjih namenili določena sredstva za donacije v kulturne, humanitarne, dobrodelne, vzgojno-izobraževalne in športne namene.

Zaposleni redno prejemajo glasilo Naš stik in imajo možnost dostopa do njihovega portala, kjer je tedenski pregled novic, v katerem so zbrane informacije iz celotnega elektrogospodarstva Slovenije.

Znotraj družbe so orodja, ki se pri pretoku informacij uporabljajo sestanki, osebni in telefonski razgovori, elektronska pošta, oglasne deske, intranet. V družbi redno potekajo kolegiji direktorja, v katerega je vključen tudi predsednik sveta delavcev, kjer se usklajuje načrte, informira in sprejema sklepe in odločitve.

Dodatno se zaposleni z informacijami seznanjajo prek predstavnikov na sejah sveta delavcev, kjer so jim predstavljeni tudi poslovni rezultati, kadrovska problematika, strategija razvoja družbe in druge pomembne poslovne informacije.

Dogodki in aktivnosti s komunikacijskim pomenom v letu 2023:

- dan podjetja,
- novoletno srečanje zaposlenih,
- športna srečanja zaposlenih, organizacija športnih izletov,
- sodelovanje s predstavniki občin in pripadniki Civilne zaščite v zvezi z obveščanjem javnosti zaradi nevarnosti poplav in sprejetja ukrepov za odpravljanje posledic poplav.

2.15 RAZVOJ DRUŽBE

2.15.1 Pričakovani razvoj družbe

Osnovna naloga družbe SEL je gospodarno izkoriščati vodni energetski potencial porečja Save ter skrbeti za razvoj, prostorsko rezervacijo, gradnjo in izkoriščanje tega porečja. Usmeritev predvidenega razvoja družbe je izkoriščanje energetskega hidropotenciala reke Save s pritoki in v izkoriščanje drugih obnovljivih virov energije za proizvodnjo električne energije, skupaj v kombinaciji s sistemi za hranjenje električne energije. Družba je vključena v projekte na srednji Savi (SRESA d. o. o.) ter spodnji Savi (HESS d.o.o.).

V družbi SEL se zavedamo trajnostnega razvoja na področju proizvodnje električne energije, pomena zelenega prehoda in kontinuirano sledimo novostim in razvojnim smernicam tako znotraj Evropske unije kot v globalnem pogledu. Z objavo znanstvenih prispevkov in s sodelovanjem na konferencah ter strokovnih posvetih s področja energetike in obnovljivih virov energije aktivno sooblikujemo slovensko energetsko prihodnost. Poslovno odličnost in zaupanje pri partnerjih

vzdržujemo z izmenjavo visoko strokovnega znanja ter primerov dobrih praks iz področij obratovanja, vzdrževanja ter investicij v nove projekte.

2.15.2 Aktivnosti na področju raziskav in razvoja

Skladno z Razvojnim načrtom družbe SEL za obdobje 2020-2025 s pogledom do leta 2030 smo izvajali cilje iz poslovnega načrta za leto 2023. S področja raziskav in razvoja glavne strateške cilje družbe predstavlja izvedba investicij v nove proizvodne zmogljivosti (HE na Savi in pritokih, VE, MHE, MFE, biomasa in baterijski hranilniki).

Za družbo so kljub daljšemu zastoju še vedno največji razvojni projekt HE na srednji Savi. V okviru družbe SRESA d. o. o. načrtujemo sodelovati pri izgradnji elektrarn na področju umeščanja v prostor, spuščanju v pogon, nadzoru ter vodenju elektrarn iz obstoječega centra vodenja SEL v Medvodah. Kot solastnik družbe HESS d. o. o. še naprej sodelujemo pri pripravi izgradnje HE Mokrice.

Razvojno priložnost ter kreiranje in implementacijo novih tehnologij je družba SEL prepoznala tudi v postavitvi baterijskih hranilnikov. Za baterijski hranilnik na lokaciji HE Medvode (moči 12 MW in kapacitete 24 MWh) je bila v letu 2023 izdelana novelacija idejne zasnove za pridobivanje projektnih pogojev, predinvesticijske zasnove ter dokumenta identifikacije investicijskega projekta. Preko poglobljenih analiz in simulacij obratovanja različnih tehnologij hranilnikov (LI-ion, pretočni tip Vanadij-Redox in vztrajniki) je bilo v smislu iskanja optimalne rešitve analiziranih preko 40 milijonov podatkov. Analizirani podatki kot npr. trg sistemskih storitev in električne energije, velikostni razred hranilnika, projekcija cen produktov v življenjski dobi in »cost benefit« analiza predstavljajo matriko produktov pri iskanju optimalne variante za postavitev baterijskega hranilnika. V novelaciji dokumenta identifikacije investicijskega projekta so v tehnološkem ter ekonomsko-finančnem smislu ovrednotene 4 najbolj optimalne variante, ki predstavljajo osnovo za izvedbeno fazo projekta.

V smislu iskanja poslovnih sinergij znotraj skupine GEN smo prepoznali priložnost k skupnem pristopu in izvedbi projekta postavitve večjega baterijskega hranilnika moči do 12 MW oz. 14,4 MVA na lokaciji HE Medvode.

Prav tako v iskanju sinergij so bila v letu 2023 na lokaciji HE Vrhovo uspešno izvedena gradbena in elektromontažna dela za projekt postavitve dveh malih baterijskih hranilnikov (1x100 kW SEL in 1x100 kW GEN-I) za vključitev v 20 kV distribucijski nivo. Hranilnika sta del pilotno-razvojnega projekta, v katerem je namen povezati več manjših hranilnikov ter jih dodati v že obstoječo virtualno elektrarno, s katero bi nastopali na trgu sistemskih storitev. Preizkusi in spuščanje v pogon hranilnika bodo izvedeni v začetku leta 2024.

Pri projektu zamenjave 6,3 kV stikališča Medvode je s stališča razvoja upoštevana tudi že vključitev baterijskega hranilnika do moči 12 MW oz. 14,4 MVA. Z zamenjavo stikališča poleg tega povečujemo obratovalno zanesljivost ter zmanjšujemo stroške vzdrževanja. V septembru 2024 je predvideno spuščanje v obratovanje novega 6,3 kV stikališča Medvode, zaključek poizkusnega obratovanja pa je planiran v decembru 2024.

V družbi SEL promptno spremljamo skupne Evropske usmeritve na področju zmanjševanja porabe električne energije ter energetske učinkovitosti. Evropska Komisija je že marca 2022 predstavila projekt REPowerEU, ki predvideva pospešeno zmanjševanje odvisnosti od ruskih fosilnih goriv ter hitrejšo napredovanje zelenega prehoda ter uporabe obnovljivih virov energije. Projekt REPowerEU temelji tudi na predlogih v okviru svežnja »Pripravljeni na 55« (ang. »Fit for 55«), ki med drugim predvideva zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov za 55 % do leta 2030 ter podnebno nevtralnost do leta 2050. V povezavi z zelenim prehodom ter usmeritvami razvojnega načrta, družba SEL uspešno vodi aktivnosti umeščanja v prostor novih sončnih elektrarn MFE Vrhovo 3 in 4. V letu 2023 so bile izdelane spremembe in dopolnitve OPN občine Sevnica in Radeče. Trenutno se izdeluje Elaborat OVE, sočasno pa poteka tudi izdelava predinvesticijske ter dokumentacije (DPP, DIIP in DGD) za MFE Vrhovo 3 (na energetskega nasipu), s skupno inštalirano močjo 446,4 kW ter MFE Vrhovo 4 (na deponijskem prostoru), s skupno inštalirano močjo 693,6 kW.

Pomena razogljičenja prometnega sektorja se aktivno zavedamo tudi v družbi SEL, zato smo v letu 2023 izvedli nakup 3 električnih vozil. V sklopu projekta postavitve sončne elektrarne na nadstrešku parkirišča HE Medvode je planirana tudi postavitve več manjših polnilnih mest za električna vozila.

V okviru diverzifikacije novih obnovljivih virov energije, je družba SEL aktivno pristopila k iskanju lokacij z vetrnim potencialom za postavitve vetrnih elektrarn. V letu 2023 se je pričelo z izdelavo predinvesticijske dokumentacije za VE Žimarice in VE Gora v variantah 3×1 MW ali 2×6,6 MW v Občini Sodražica. Predinvesticijska dokumentacija bo opredelila optimalno varianto ter ostale tehnične parametre, ob upoštevanju posebnih prostorskih izvedbenih pogojev in vetrne karte Občine Sodražica. V primeru pozitivnih usmeritev predinvesticijske faze, se bo v letu 2024 izdelala projektna dokumentacija, postopek pridobitve gradbenega dovoljenja ter dokumentacija za razpis. Postavitve vetrnih elektrarn bo v letu 2025, zaključek investicije pa je predviden v letu 2026.

Z ambicioznim pogledom k zagotavljanju povečanja deleža električne energije iz obnovljivih virov, ter povečanju energetske neodvisnosti, se je v družbi SEL v letu 2023 preverila tudi možnost postavitve sončnih elektrarn na površinah izven območja objektov SEL kot npr. na strehah javnih in občinskih objektov ter na lokacijah degradiranih območij. Iz tega naslova je v letu 2024 planirano umeščanje v prostor ter izdelava predinvesticijske dokumentacije za postavitve večjih sončnih elektrarn FE Jeprca in FE v kamnolomu Sodražica.

2.16 SLEDENJE SMERNICAM TRAJNOSTI

Družba SEL skladno s strategijo Skupine GEN sledi smernicam trajnosti, ki so opredeljene v Strateškem razvojnem načrtu skupine GEN za obdobje 2024–2030 (SRN). SRN opredeljuje ključne cilje trajnostnega razvoja, h katerim lahko skupina GEN ter družbe v skupini s svojim delovanjem prispevamo in nanje vplivamo. Strategija identificira cilje, ki predstavljajo našo odgovornost in cilje, ki so naša priložnost. Trajnostni razvoj je zelo pomemben v kontekstu aktualnega prilagajana podnebnim spremembam in prehodu tako naše družbe kot tudi družbe v širšem smislu v nizkoogljično. Trajnostne usmeritve Skupine GEN vključujejo vse 3 vidike trajnosti (ti. ESG): okoljski vidik (E), družbeni vidik (S) in upravljavski vidik (G). Za vsako od teh so bile v letu 2023 identificirane iniciative, ki so navedene v nadaljevanju besedila.

OKOLJSKI VIDIK TRAJNOSTI

Družba SEL je bila v letu 2023 v okviru Skupine GEN vključena v več iniciativ na področju okoljskega vidika trajnosti, in sicer v:

- zagotavljanje cenovno dostopne in čiste energije,
- učinkovito obvladovanje podnebnih tveganj,
- odgovorno ravnanje z odpadki,
- skrb za ekosisteme in doseganje najvišjih standardov na področju biodiverzitete na mednarodni ravni,
- strategija razogljičenja družb znotraj Skupine GEN (Ogljično nevtralna Skupina GEN).

DRUŽBENI VIDIK TRAJNOSTI

Družba SEL je bila v letu 2023 v okviru Skupine GEN vključena v več iniciativ na področju družbenega vidika trajnosti, in sicer v:

- strategijo razvoja kadrov,
- krepitev kadrovske politike zaposlovanja,
- zagotavljanje zdravega in varnega delovnega okolja,
- izvajanje učinkovite presoje dobaviteljev ter
- družbeno odgovorno delovanje in vračanje družbi.

UPRAVLJAVSKI VIDIK TRAJNOSTI

Družba SEL se v letu 2024 vključuje tudi v dve iniciativi na področju upravljalkega vidika trajnosti, in sicer v:

- nadgradnjo kulture korporativnega upravljanja ter
- krepitev poslovne etike in standardov.

3 RAČUNOVODSKO POROČILO

3.1 IZJAVA POSLOVODSTVA

Poslovodstvo je na dan 29. 3. 2024 potrdilo računovodske izkaze in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom za javno objavo.

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo letnega poročila tako, da le-ta predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2023. Prav tako je odgovorno za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Poslovodstvo potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja.

Poslovodstvo tudi potrjuje, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na osnovi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja ter v skladu z veljavno zakonodajo in s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Davčne oblasti lahko kadarkoli v roku 5 let po poteku leta v katerem je bilo potrebno davek odmeriti, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova davkov ter dajatev. Uprava družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Medvode, 29. 3. 2024

Direktor družbe
mag. Uroš Koselj

3.2 POROČILO REVIZORJA

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Ilastnikom družbe Savske elektrarne Ljubljana, d.o.o.

Poročilo o reviziji računovodskih izkazov

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe Savske elektrarne Ljubljana, d.o.o. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2023, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč pomembne informacije o računovodskih usmeritvah.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2023 ter njeno finančno uspešnost in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS).

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbistvenejše pri reviziji računovodskih izkazov za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2023. Te zadeve so bile obravnavane v okviru naše

Ime Deloitte se nanaša na združenje Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL) in mrežo njegovih družb članic ter njihovih povezanih družb (skupaj: organizacija Deloitte). DTTL (imenovan tudi Deloitte Global) in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb so ločene in samostojne pravne osebe in druga drugaj ne morejo nalagati odgovornosti do tretjih oseb. DTTL in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb je odgovorna izključno za svoja dejanja in opustbe dejanj ter ne odgovarja za dejanja in opustbe drugih. DTTL sam po sebi ne opravlja storitev za stranke. Podrobnejše informacije najdete tukaj: www.deloitte.com/US/about.

Deloitte je vodilni globalni ponudnik storitev revizije in dejanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanje na področju tveganj in sorodnih storitev. Deloitte opravlja storitve za štiri od petih najvišje uvrstjenih gospodarskih družb na lestvici Fortune Global 500® in prek globalne mreže družb članic (skupaj: imenovanih organizacija Deloitte) zagotavlja storitve v več kot 150 državah ter ozemljih. Več o tem, kako približno 313.000 Deloitteovih strokovnjakov dosegajo rezultate, ki štejejo, najdete na povezavi www.deloitte.com.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija), članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revizije in dejanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodne storitve, ki jih zagotavlja več kot 160 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrobnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI63560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

© 2024. Za več informacij se obrnite na Deloitte Slovenija.

Deloitte.

revizije računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

Ključna revizijska zadeva	Kako smo zadevo obravnavali pri reviziji
Kot je razvidno iz računovodskih izkazov, so v letu, končanem 31. decembra 2023, čisti prihodki iz prodaje znašali 20.067 tisoč EUR (v letu 2022: 14.640 tisoč EUR). Prihodki iz prodaje so eden pomembnih pokazateljev uspešnosti poslovanja družbe. Zaradi pomembnosti postavke v računovodskih izkazih, ter tveganja v zvezi z ustreznostjo evidentiranja prihodkov, smo to področje opredelili kot ključno revizijsko zadevo. Dodatna razkritja v zvezi s prihodki so v točki 3.3.1 Temeljne računovodske usmeritve: Prihodki in Pojasnilu 1 k izkazu poslovnega izida.	V okviru izvajanja revizijskih postopkov smo ocenili ustreznost računovodskih usmeritev družbe v zvezi s pripoznanjem čistih prihodkov iz prodaje in njihovo skladnost s SRS ter izvedli naslednje revizijske postopke: - preverili smo zasnovo in implementacijo notranjih kontrol v zvezi s pripoznanjem čistih prihodkov iz prodaje z vidika ustreznosti njihovega evidentiranja; - na podlagi izbranega vzorca smo detajlno preverili ustreznost evidentiranja pripoznanih prihodkov; - pripoznane prihodke smo uskladili z neodvisno potrditvijo, prejeto s strani največjega kupca. Pregledali smo tudi informacije v računovodskih izkazih, da bi ocenili, ali so razkritja v zvezi s čistimi prihodki iz prodaje, ustrezna.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti posloводства in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s SRS in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja družbe.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, kadar ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter veljajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo posloводство.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Deloitte.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revizije in bistvenih revizijskih ugotovitvah, vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih ugotovili med našo revizijo.

Pristojnim za upravljanje tudi zagotovimo izjavo, da smo izpolnili ustrezne etične zahteve glede neodvisnosti in z njimi razpravljamo o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere se lahko upravičeno domneva, da vplivajo na našo neodvisnost, in kadar je to primerno, o ukrepih, sprejetih za odpravo nevarnosti, ali uporabljenih varovalih.

Izmed vseh zadev, o katerih smo razpravljali s pristojnimi za upravljanje, določimo tiste zadeve, ki so bile pri reviziji računovodskih izkazov revidiranega obdobja najpomembnejše in so zato ključne revizijske zadeve. Te zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakon ali predpis preprečujeta javno razkritje teh zadev, ali kadar se v izjemno redkih okoliščinah odločimo, da zadev ne sporočimo v poročilu, ker utemeljeno pričakujemo, da bi bile škodljive posledice takega ravnanja večje od javne koristi takšnega sporočanja.

Poročilo o drugih zakonskih in regulatornih zahtevah

Poročilo o zahtevah Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta (Uredba EU št. 537/2014)

Potrdilo revizijski komisiji

Potrjujemo, da je naše revizorjevo mnenje o računovodskih izkazih, vključno v to poročilo, skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Prepovedane storitve

Potrjujemo, da za družbo nismo izvajali storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, revizijska družba pa je izpolnjevala zahteve po neodvisnosti pri revidiranju.

Druge storitve revizijske družbe

Revizijska družba za revidirano družbo poleg revidiranja računovodskih izkazov ni opravljala nobenih drugih storitev, razen tistih, ki so razkrite v letnem poročilu.

Imenovanje revizijske družbe in odgovorni pooblaščen revizor

Deloitte revizija d.o.o. je bila imenovana za zakonitega revizorja družbe na skupščini družbe dne 21.10.2023, direktor družbe pa je pogodbo o revidiranju podpisal dne 23.10.2023. Pogodba je bila sklenjena za obdobje 3 let. Obvezne revizije računovodskih izkazov družbe opravljamo že nepretrgoma od dne 14.12.2020.

V imenu revizijske družbe Deloitte revizija d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovoren Yuri Sidorovich.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana

Yuri Sidorovich
Pooblaščen revizor
Ljubljana, 29. marec 2024

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

3.3 UVODNA POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

3.3.1 Temeljne računovodske usmeritve

PRAVNE PODLAGE

Računovodski izkazi in pojasnila so sestavljeni v skladu z določbami ZGD-1, SRS 2016 s spremembami in dopolnitvami 2019 pojasnili in stališči SIR in Pravilnika o računovodstvu SEL.

POMEMBNOST

Posebej so razkrite postavke iz računovodskih izkazov, ki so bistvene za resničen in pošten prikaz poslovanja družbe. Pomembnost smo opredelili v Pravilniku o računovodstvu.

TEMELJNE RAČUNOVODSKE PREDPOSTAVKE

Računovodski izkazi so izdelani ob upoštevanju temeljnih računovodskih predpostavk upoštevanje nastanka poslovnega dogodka in časovne neomejenosti delovanja.

KAKOVOSTNE ZNAČILNOSTI

Pri sestavi računovodskega poročila so upoštevane naslednje kakovostne značilnosti kot so: razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

UPORABLJEN TEČAJ

Postavke v tuji valuti so v izkazih preračunane po referenčnem tečaju Evropske centralne banke (tečajnica Banke Slovenije) in na dan bilance stanja. Tečajne razlike so vključene v izkaz poslovnega izida kot finančni prihodki ali finančni odhodki.

OBVLADUJOČA DRUŽBA

SEL so odvisna družba povezana v skupino GEN energija. Družba GEN energija d. o. o. je s 100 % deležem edini družbenik in obvladujoča družba, ki ima sedež v Krškem, Vrbina 17. Konsolidirano letno poročilo je možno dobiti na sedežu obvladujoče družbe.

RAČUNOVODSKE USMERITVE

Pri izkazovanju in vrednotenju so uporabljena določila SRS, v primeru, kjer dajejo SRS možnost izbire med različnimi načini vrednotenja, je izbrana usmeritev zapisana v Pravilniku o računovodstvu.

Upoštevane so enake računovodske usmeritve kot v preteklem letu. Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

- Računovodski izkazi in pojasnila so sestavljeni v evrih.
- Postavke v bilanci stanja so prikazane po neodpisani vrednosti kot razlika med celotno vrednostjo in popravkom vrednosti.
- Kratkoročni del dolgoročnih postavk se v bilanci stanja na dan 31. 12. prenese na kratkoročne kategorije sredstev in obveznosti do virov.
- Kasneje nastali stroški povezani z osnovnimi sredstvi, povečujejo njihove nabavne vrednosti, če povečujejo njihove prihodnje gospodarske koristi in jih je mogoče zanesljivo izmeriti.

Konec leta 2023 so bili sprejeti novi SRS 2024, ki so se začeli uporabljati 01.01.2024. Po prvih ocenah naj ne bi bistveno vplivali na bodoče računovodske izkaze družbe.

NEOPREDMETENA SREDSTVA

- Ob začetnem pripoznanju se neopredmetena sredstva ovrednotijo po **nabavni vrednosti**.
- Za neopredmetena osnovna sredstva s končno dobo koristnosti se uporablja **metoda enakomernega časovnega amortiziranja**. Amortizacija se obračuna **posamično** od prvega dne naslednjega meseca, ko je osnovno sredstvo razpoložljivo za uporabo.
- Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva niso predmet zavarovanja ali jamstva za dolgove.
- Neopredmetena sredstva, ki ne presegajo vrednosti 500 EUR, se evidentirajo kot strošek v obdobju, v katerem se pojavijo.
- Neopredmetena sredstva, ki jih družba izkazuje, so vsa s **končno dobo koristnosti**.
- Družba pripozna dobro ime v skladu z veljavnimi SRS-ji, dobro ime se amortizira in vsako leto preizkusi za potrebe slabitve (izjema je prvo leto).

Pregled amortizacijskih skupin

v %

Amortizacijske skupine	2023	2022
- premoženjske pravice	10 - 33,33	10 - 33,33
od tega pravica za srednjo Savo	5	5
vodna dovoljenja MHE Hrušica	6,35	6,35
dobro ime in vodna dovoljenja MHE Bistrica	2,38	2,38
stavbna pravica MHE Borovlje	4,65 - 7,65	4,65 - 7,65
- zgradbe	1 - 10	1 - 10
od tega deli gradbenih objektov	1,82 - 6,67	1,82 - 6,67
- proizvodna oprema	1,67 - 20	1,67 - 20
- pisarniško pohištvo	10 - 12,5	10 - 12,5
- računalniška oprema	33,33	33,33
- vozila	14,30 - 25	14,30 - 25
- delovni stroji	5	5
- ostala oprema	6,60 - 20	6,60 - 20

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

- Ob začetnem pripoznanju se opredmetena osnovna sredstva ovrednotijo po **nabavni vrednosti**, ki zajema nakupno ceno in vse stroške, ki se lahko neposredno pripišejo usposobitvi sredstva za nameravano uporabo.
- Za opredmetena osnovna sredstva s končno dobo koristnosti se uporablja **metoda enakomernega časovnega amortiziranja**. Amortizacija se obračuna **posamično** od prvega dne naslednjega meseca, ko je osnovno sredstvo razpoložljivo za uporabo.
- **Pomembna opredmetena osnovna sredstva** za družbo so zemljišča, zgradbe, proizvodna oprema in opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju. Družba zaradi oslabitve prevrednoti le pomembna osnovna sredstva. Če je nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva pomembna jo razporedimo na njegove dele.

FINANČNE NALOŽBE

- Družba je razvrstila svoje finančne naložbe v kategorijo za prodajo razpoložljivih sredstev.
- Med finančne naložbe uvrščamo tudi depozite, ki niso depoziti na odpoklic.
- Kapitalske naložbe v družbe, ki ne kotirajo na borzi, se merijo po nabavni vrednosti, sicer pa po pošteni vrednosti.
- Spremembo poštene vrednosti finančnih naložb, družba izkaže na dan sestave bilance stanja, če je njihova dokazana poštena vrednost drugačna od

knjigovodske vrednosti. Dokazana izguba ali dobiček se pripozna neposredno v kapitalu kot povečanje ali zmanjšanje rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti.

- Solastniški delež v družbi SRESA d.o.o. v izkazih prikazujemo med pridruženimi družbami. Delež je prikazan v posamičnih računovodskih izkazih v nominalni vrednosti, za potrebe konsolidacije pa po kapitalski metodi.
- Solastniški delež v družbi HESS d.o.o. v izkazih prikazujemo kot naložbo v drugih družbah, v konsolidiranih izkazih pa se prikazuje kot naložba v skupini.
- Obrestne mere za depozite so v razponu od 1,10 % do 3,30 %, povprečna obrestna mera znaša 2,89 %.

TERJATVE

- Terjatve se pripoznajo po izvirni vrednosti, vrednotijo pa se po odplačni vrednosti.
- Družba prevrednoti terjatve ob koncu poslovnega leta, če knjigovodska vrednost presega odplačno vrednost za več kot 20 %. Popravki vrednosti terjatev se oblikujejo posamično.

ZALOGE

- Družba izkazuje le pomožni material, nadomestne dele namenjene vzdrževanju, zaščitna sredstva in drobni inventar.
- Količinska enota zaloge materiala se ob začetnem pripoznavanju ovrednoti po nabavni ceni. Drobni inventar, dan v uporabo, se takoj prenese med stroške.
- Pri porabi zalog materiala se uporablja metoda drsečih povprečnih cen.
- Knjigovodska vrednost posamezne skupine zalog je enaka čisti iztržljivi vrednosti.

ODLOŽENE TERJATVE IN OBVEZNOSTI ZA DAVEK

- Postavke se pripoznajo na podlagi davčnih, začasnih razlik med knjigovodsko in davčno vrednostjo.
- Terjatve se pripoznajo v višini verjetnega razpoložljivega prihodnjega obdavčljivega dobička, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odložene terjatve.
- Znižanje odloženih terjatev za davek iz naslova prevrednotenja naložb in znižanje terjatev iz naslova aktuarske izgube za rezervacije od odpravnin, ne vplivata na poslovni izid, temveč na rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v okviru kapitalskih postavk.
- Družba je oblikovala odložene terjatve za davek v višini kot pričakuje, da jih bo mogoče izkoristiti v breme bodočih obdavčljivih dobičkov. Zato so obračunane le odložene terjatve za davke iz naslova rezervacij za jubilejne

nagrade in odpravnine ter iz rezerv zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti dolgoročnih finančnih naložb in aktuarske izgube oz. dobička in sicer po stopnji 22 %.

DENARNA SREDSTVA

Denarna sredstva predstavljajo poleg denarja še denarni ustrezniki in sicer depoziti na odpoklic.

KAPITAL

- Kapital predstavlja zneske, ki so jih vložili lastniki ter zneske, ki so nastali pri poslovanju in pripadajo lastnikom.
- Kapital je podrobneje razčlenjen v izkazu gibanja kapitala in dodatnimi tabelami.
- Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, se pojavijo zaradi prevrednotenja sredstev na pošteno vrednost.

REZERVACIJE

- Rezervacije za pokrivanje prihodnjih stroškov oz. odhodkov, ki se bodo po pričakovanju pojavili v prihodnosti, oblikujemo v višini sedanje vrednosti izdatkov.
- Knjigovodska vrednost rezervacij je enaka izvorni vrednosti, zmanjšani za porabljene zneske, dokler se ne pojavi potreba po njihovem povečanju ali zmanjšanju.
- Družba je oblikovala rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi ter za tožbe Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov.

OBVEZNOSTI

- Obveznosti se izmerijo po odplačni vrednosti.
- Obveznosti v tuji valuti se preračunajo v evre po referenčnem tečaju ECB.

ČASOVNE RAZMEJITVE

Vrste možnih kratkoročnih časovnih razmejitev v družbi:

- odloženi stroški oz. odhodki,
- vnaprej vračunani stroški in odhodki,
- odloženi prihodki,
- nezaračunani prihodki.

V vseh primerih gre za stroške oz. odhodke ali prihodke, ki ob svojem nastanku še ne vplivajo na poslovni izid.

PRIHODKI

- Prihodki so povečanja gospodarskih koristi, ki jih je moč zanesljivo izmeriti. Pripoznani so, ko se upravičeno pričakuje da bodo vodili do prejemkov.
- Prihodki od prodaje so fisti, ki izhajajo iz pogodb s kupci o prodaji blaga ali storitev. Prihodki od prodaje odražajo prenose (dobave) pogodbeno dogovorjenega blaga ali storitev kupcem, in sicer v višini pričakovanih nadomestil, do katerih bo organizacija upravičena v zameno za to blago ali storitve.
- Organizacija prenese obvladovanje blaga ali storitve in s tem izpolni izvršitveno obvezo v trenutku, v katerem se dobavi blago ali opravijo storitve.

ODHODKI

- Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi, ki jih je moč zanesljivo izmeriti.
- Družba pripozna odhodke ob njihovem nastanku.
- Stroški materiala so izvirni stroški kupljenega blaga: stroški pomožnega materiala za vzdrževanje OOS, drobnega inventarja življenjsko dobo krajšo od enega leta, pisarniški material, strokovne literature in drugo.
- Stroški storitev so stroški kupljenih storitev in zajemajo stroške za vzdrževanje, stroške reprezentance, zavarovalnih premij, bančnih storitev, svetovanj, službenih potovanj in drugo.
- Stroški dela so stroški obračunanih plač in ostalih izplačil zaposlenim v bruto zneskih vključno s prispevki in davki. Med stroški dela izkazuje družba tudi oblikovane rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine.
- Odpisi vrednosti zajemajo stroške amortizacije ter prevrednotovalne poslovne odhodke pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstvih ter prevrednotovalne odhodke pri obratnih sredstvih.
- Drugi poslovni odhodki so stroški koncesijskih prispevkov, vodnih dovoljenje, stroški izdatkov za varstvo okolja in druge dajatve.

3.3.2 Bilanca stanja

Bilanca stanja – Sredstva

v EUR

POSTAVKA	Pojasnilo	31.12.2023	31.12.2022
SREDSTVA		167.188.942	164.040.817
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		138.601.783	141.176.567
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	1	3.515.674	4.048.317
1. Dolgoročne premoženjske pravice		2.059.297	2.205.351
2. Dobro ime		1.399.926	1.770.774
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		56.451	72.193
II. Opredmetena osnovna sredstva	2	92.105.719	94.077.376
1. Zemljišča in zgradbe		60.155.264	61.281.480
a) zemljišča		20.409.353	20.409.353
b) zgradbe		39.745.911	40.872.127
2. Proizvajalne naprave in stroji		30.033.734	31.701.021
3. Druge naprave in oprema		968.348	887.889
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		948.373	206.987
a) opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		948.373	206.987
b) predjumi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		0	0
IV. Dolgoročne finančne naložbe	3	42.638.661	42.623.244
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		42.638.661	42.623.244
b) delnice in deleži v pridruženih družbah		30.000	30.000
c) druge delnice in deleži		42.608.661	42.593.244
2. Dolgoročna posojila		0	0
b) dolgoročna posojila drugim		0	0
V. Dolgoročne poslovne terjatve	4	213.138	295.842
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		213.138	295.842
VI. Odložene terjatve za davek	5	128.592	131.788
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		28.259.145	22.545.948
II. Zaloge	6	764.826	749.851
1. Material		764.826	749.851
III. Kratkoročne finančne naložbe	7	20.205.266	11.344.297
2. Kratkoročna posojila		20.205.266	11.344.297
b) kratkoročna posojila drugim		20.205.266	11.344.297
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	8	4.180.934	2.452.489
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		3.813.332	1.786.209
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		127.385	11.878
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		240.217	654.402
V. Denarna sredstva	9	3.108.119	7.999.312
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	10	328.014	318.301

Bilanca stanja – Obveznosti do virov sredstev

v EUR

POSTAVKA	Pojasnilo	31.12.2023	31.12.2022
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		167.188.942	164.040.817
A. KAPITAL	11	161.319.171	159.472.967
I. Vpoklicani kapital		145.117.021	145.117.021
1. Osnovni kapital		145.117.021	145.117.021
III. Rezerve iz dobička		16.004.620	14.118.525
1. Zakonske rezerve		14.511.702	14.118.525
5. Druge rezerve iz dobička		746.459	0
V. Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti		197.530	237.422
VIII. Čisti dobiček poslovnega leta (obdobja)		746.459	0
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	12	1.602.890	1.643.452
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		1.433.638	1.474.201
2. Druge rezervacije		169.252	169.252
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		842.147	746.351
II. Dolgoročne poslovne obveznosti		13.113	11.468
5. Druge dolgoročne poslovne obveznosti		13.113	11.468
III. Odložene obveznosti za davek	13	829.034	734.882
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	14	3.153.696	1.987.990
III. Kratkoročne poslovne obveznosti		3.153.696	1.987.990
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		775.084	465.589
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		1.063.851	835.845
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		1.314.761	686.556
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	15	271.038	190.058

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati skupaj z njimi.

3.3.3 Izkaz poslovnega izida

v EUR

POSTAVKA	Pojasnilo	2023	2022
1. Čisti prihodki od prodaje	1	20.067.617	14.640.735
a) na domačem trgu		20.063.364	14.636.943
b) na tujem trgu		4.253	3.792
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve		0	0
4. Drugi poslovni prihodki	2	656.183	575.779
SKUPAJ PRIHODKI IZ POSLOVANJA		20.723.800	15.216.514
5. Stroški blaga, materiala in storitev	3	5.996.480	3.732.292
a) nabavna vrednost prodanih blaga in materiala ter stroškov porabljenega materiala		4.403.840	2.505.335
b) stroški storitev		1.592.641	1.226.958
6. Stroški dela	4	5.549.861	4.961.236
a) stroški plač		3.878.771	3.667.513
b) stroški socialnih zavarovanj		798.927	757.025
- stroški pokojninskih zavarovanj		512.601	484.302
- ostali stroški socialnih zavarovanj		286.326	272.723
c) drugi stroški dela		872.163	536.698
7. Odpisi vrednosti	5	4.645.770	3.937.903
a) amortizacija		3.946.882	3.922.997
b) prevrednotov alni poslovni odhodki pri neopredm.sr. in opred.osnovnih sr.		698.888	14.907
c) prevrednotov alni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		0	0
8. Drugi poslovni odhodki	6	2.689.171	1.977.680
SKUPAJ ODHODKI IZ POSLOVANJA		18.881.282	14.609.112
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		1.842.518	607.402
9. Finančni prihodki iz deležev		192.710	285.211
- v drugih družbah		192.710	285.211
10. Finančni prihodki iz danih posojil(in depozitov)		294.339	1.604
- danih drugim		294.339	1.604
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		3.102	3.424
- do drugih		3.102	3.424
SKUPAJ FINANČNI PRIHODKI	7	490.151	290.238
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		0	0
- iz drugih finančnih obveznosti		0	0
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		48.549	6.343
- do dobaviteljev in meničnih obveznosti		4.535	91
- iz drugih poslovnih obveznosti		44.014	6.252
SKUPAJ FINANČNI ODHODKI	7	48.549	6.343
POSLOVNI IZID IZ REDNEGA DELOVANJA		2.284.120	891.298
15. Drugi prihodki	8	11.723	31.653
16. Drugi odhodki	8	104.990	60.959
CELOTNI POSLOVNI IZID		2.190.853	861.991
17. Davek od dohodka pravnih oseb	9	153.828	65.035
18. Odloženi davki	9	93.583	-2.688
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		1.943.442	799.644

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati skupaj z njimi.

3.3.4 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v EUR

POSTAVKA		Pojasnilo	2023	2022
19.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		1.943.442	799.644
21.	Spremembe rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti		-5.794	-143.607
23.	Druge sestavine vseobsegajočega donosa		-91.444	108.308
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS			-97.238	-35.299
24.	CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	10	1.846.204	764.344

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati skupaj z njimi.

3.3.5 Izkaz gibanja kapitala

v EUR

2023							
POSTAVKE	Vpoklicani kapital	Rezerve iz dobička		Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	Preneseni čisti poslovni izid		SKUPAJ
	Osnovni kapital	Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička		Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	145.117.021	14.118.525	0	237.422	0	0	159.472.968
A.2. Stanje na začetku leta	145.117.021	14.118.525	0	237.422	0	0	159.472.968
B.1. Spremembe lastniškega kapitala-transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	-39.892	-57.346	1.943.442	1.846.204
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	1.943.442	1.943.442
č) Sprememba presež.iz prevred. finančnih naložb	0	0	0	-5.794	0	0	-5.794
d) Druge sestavine vseobsegajoč.donosa poročeval.obdobja	0	0	0	-34.097	-57.346	0	-91.444
B.3. Spremembe v kapitalu	0	393.177	746.459	0	57.346	-1.196.983	0
b) Razporeditev dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu organov vodenja in nadzora	0	393.177	746.459	0	57.346	-1.196.983	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	145.117.021	14.511.702	746.459	197.530	0	746.459	161.319.171

v EUR

2022							
POSTAVKE	Vpoklicani kapital	Rezerve iz dobička		Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	Preneseni čisti poslovni izid		SKUPAJ
	Osnovni kapital	Zakonske rezerve			Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	145.117.021	13.369.509		222.094	0	0	158.708.623
A.2. Stanje na začetku leta	145.117.021	13.369.509		222.094	0	0	158.708.623
B.1. Spremembe lastniškega kapitala-transakcije z lastniki	0	0		0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0		15.328	-50.628	799.644	764.344
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0		0	0	799.644	799.644
č) Sprememba presež.iz prevred. finančnih naložb	0	0		-143.607	0	0	-143.607
d) Druge sestavine vseobsegajoč.donosa poročevalskega obdobja	0	0		158.936	-50.628	0	108.308
B.3. Spremembe v kapitalu	0	749.016		0	50.628	-799.644	0
b) Razporeditev dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu organov vodenja in nadzora	0	749.016		0	50.628	-799.644	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	145.117.021	14.118.525		237.422	0	0	159.472.967

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati skupaj z njimi.

3.3.6 Izkaz denarnih tokov

v EUR

POSTAVKE	2023	2022
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
+ a) Postavke iz izkaza poslovnega izida	6.102.163	4.251.785
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz posl. terjatev	20.738.625	15.052.644
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevredn.) in finančni odhodki iz posl. obvl.	-14.389.051	-10.738.511
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-247.411	-62.348
+ b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	-424.930	-396.372
Začetne manj končne poslovne terjatve	-1.634.592	314.341
Začetne manj končne aktivne kratk. časovne razmejitve	32.176	-31.020
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	3.196	41.401
Začetne manj končne zaloge	-14.976	4.291
Končni manj začetni poslovni dolgovi	1.167.351	-567.113
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	-68.472	-102.495
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	90.387	-55.777
= c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju	5.677.233	3.855.413
B. DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
+ a) Prejemki pri investiranju	14.257.472	11.085.305
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na investiranje	487.049	286.815
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	0	236.903
Prejemki od odtujitve finančnih naložb	13.770.423	10.561.587
+ b) Izdatki pri investiranju	-24.825.898	-9.349.605
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-122.923	-97.576
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-2.071.584	-2.814.216
Izdatki za pridobitev finančnih naložb	-22.631.391	-6.437.813
= c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju	-10.568.426	1.735.700
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
+ a) Prejemki pri financiranju	0	0
+ b) Izdatki pri financiranju	0	0
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	0	0
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	0	0
= c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju	0	0
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	3.108.119	7.999.312
+ x) Denarni izid v obdobju (seštevek Ac, Bc in Cc)	-4.891.193	5.591.113
+ y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	7.999.312	2.408.199

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati skupaj z njimi.

3.4 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

3.4.1 Pojasnila k Bilanci stanja

Pojasnilo 1

**NEOPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA
IN DOLGOROČNE AČR**

3.515.673 EUR

Preglednici gibanja NOS in dolgoročnih AČR

Gibanje NOS in AČR v 2023	Premoženjske pravice		Dobro ime	Dani predujmi za NS	Dolgoročne AČR	Skupaj
	Razpoložljive za uporabo	Nerazpoložljive za uporabo				
NABAVNA VREDNOST						
1. 1. 2023	5.047.358	58.847	1.836.330	0	72.193	7.014.728
Pridobitve	600	85.028	0	11.150	26.145	122.923
Prenos iz NS v pridobivanju	128.067	-128.067	0	0	0	0
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	0	0	0	0
Odtujitve	-200.288	0	0	-11.150	-41.888	-253.326
31. 12. 2023	4.975.737	15.808	1.836.330	0	56.450	6.884.325
POPRAVEK VREDNOSTI						
1. 1. 2023	2.900.854	0	65.557	0	0	2.966.411
Amortizacija	231.682	0	43.704	0	0	275.386
Odtujitve	-200.288	0	0	0	0	-200.288
Prevrednotenje	0	0	327.143	0	0	327.143
31. 12. 2023	2.932.248	0	436.404	0	0	3.368.652
NEODPISANA VREDNOST						
1. 1. 2023	2.146.504	58.847	1.770.773	0	72.193	4.048.317
31. 12. 2023	2.043.489	15.808	1.399.926	0	56.450	3.515.673

Gibanje NOS in AČR v 2022	Premoženjske pravice		Dobro ime	Dani predujmi za NS	Dolgoročne AČR	Skupaj
	Razpoložljive za uporabo	Nerazpoložljive za uporabo				
NABAVNA VREDNOST						
1. 1. 2022	5.037.737	46.209	1.836.330	0	65.237	6.985.513
Pridobitve	4.488	48.323	0	0	45.984	98.795
Prenos iz NS v pridobivanju	35.685	-35.685	0	0	0	0
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	0	0	0	0
Odtujitve	-30.552	0	0	0	-39.028	-69.580
31. 12. 2022	5.047.358	58.847	1.836.330	0	72.193	7.014.728
POPRAVEK VREDNOSTI						
1. 1. 2022	2.703.650	0	21.852	0	0	2.725.502
Amortizacija	227.756	0	43.705	0	0	271.461
Odtujitve	-30.552	0	0	0	0	-30.552
Prevrednotenje	0	0	0	0	0	0
31. 12. 2022	2.900.854	0	65.557	0	0	2.966.411
NEODPISANA VREDNOST						
1. 1. 2022	2.334.087	46.209	1.814.478	0	65.237	4.260.011
31. 12. 2022	2.146.504	58.847	1.770.773	0	72.193	4.048.317

Dolgoročne premoženjske pravice so računalniški programi, vlaganja v investicije in vodna dovoljenja za MHE, stavbna pravica in avtorske pravice za filme. Stavbna pravica je v poslovnih knjigah kot neopredmeteno sredstvo, v bilanci stanja je skladno s SRS med zgradbami. Dobro ime je pripoznano pri pripojitvi družbe MHE Bistrica d. o. o. Življenjska doba dobrega imena je ocenjena v skladu z življenjsko dobo MHE Bistrica na 42 let. Preveritev vrednosti dobrega imena se opravi vsako leto (izjema je bilo prvo leto) in sicer na konceptu ugotavljanja vrednosti denar ustvarjajoče enote pri uporabi. Iz izračuna na 31. 12. 2023 izhaja, da so pričakovani denarni tokovi nižji od knjigovodske vrednosti denar ustvarjajoče enote, zato je družba oslabila pripoznano dobro ime v višini 327.143 EUR. Dolgoročne aktivne časovne razmejitev so razmejeni stroški najemnin, zavarovanja in drugi.

Pojasnilo 2

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

92.105.719 EUR

Preglednici gibanja opredmetenih osnovnih sredstev

Gibanje OOS v 2023	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	OOS v pridobivanju	Predujmi za OOS	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
1. 1. 2023	20.409.353	99.760.595	120.987.027	206.987	0	241.363.962
Pridobitve	0	0	82.979	1.988.605	0	2.071.584
Prenos iz OOS v pridobivanju	0	368.447	878.772	-1.247.219	0	0
Inventurni manjki, odtujitve	0	-147.550	-529.346	0	0	-676.896
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	0	0	0	0
31. 12. 2023	20.409.353	99.981.492	121.419.432	948.373	0	242.758.650
POPRAVEK VREDNOSTI						
1. 1. 2023	0	58.888.468	88.398.118	0	0	147.286.586
Amortizacija	0	1.419.084	2.252.412	0	0	3.671.496
Inventurni manjki, odtujitve	0	-71.971	-233.180	0	0	-305.151
31. 12. 2023	0	60.235.581	90.417.350	0	0	150.652.931
NEODPISANA VREDNOST						
1. 1. 2023	20.409.353	40.872.127	32.588.909	206.987	0	94.077.376
31. 12. 2023	20.409.353	39.745.911	31.002.082	948.373	0	92.105.719

Gibanje OOS v 2022	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	OOS v pridobivanju	Predujmi za OOS	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
1. 1. 2022	20.422.424	99.156.568	118.838.106	1.225.453	2.328	239.644.879
Pridobitve	0	0	70.462	2.743.754	5.719	2.819.935
Prenos iz OOS v pridobivanju	0	659.682	3.101.274	-3.760.956	0	0
Inventurni manjki, odtujitve	-13.071	-55.655	-1.022.815	0	-8.047	-1.099.588
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	0	-1.264	0	-1.264
31. 12. 2022	20.409.353	99.760.595	120.987.027	206.987	0	241.363.962
POPRAVEK VREDNOSTI						
1. 1. 2022	0	57.503.036	87.171.450	0	0	144.674.486
Amortizacija	0	1.439.195	2.212.341	0	0	3.651.536
Inventurni manjki, odtujitve	0	-53.763	-985.673	0	0	-1.039.436
31. 12. 2022	0	58.888.468	88.398.118	0	0	147.286.586
NEODPISANA VREDNOST						
1. 1. 2022	20.422.424	41.653.532	31.666.656	1.225.453	2.328	94.970.393
31. 12. 2022	20.409.353	40.872.127	32.588.909	206.987	0	94.077.376

Družba nima opredmetenih osnovnih sredstev pridobljenih z najemom, zato jih v preglednici ne prikazuje.

Izločitve in slabitve osnovnih sredstev v letu 2023

2023	Nabavna vrednost investicij	Odpisana vrednost	Neodpisana vrednost	Slabitev OS	Prodajna vrednost	Dobiček / izguba
Izločitev po letnem popisu	0	0	0	0	0	0
Medletni odpisi OS	877.185	505.440	371.745	0	0	-371.745
Slabitev dobro ime	0	0	0	327.143	0	-327.143
Skupaj	877.185	505.440	371.745	327.143	0	-698.888

Pojasnilo 3
DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE
42.638.661 EUR

Dolgoročne finančne naložbe razen posojil	1. 1. 2023	Pridobitev	Odtujitev/ prenos	Prevrednotenje	31. 12. 2023
Delnice in deleži v pridruženih družbah	30.000	0	0	0	30.000
SRESA d.o.o. - delež v višini 30 %	30.000	0	0	0	30.000
Druge delnice in deleži	42.593.244	0	0	15.417	42.608.661
HESS d.o.o. - delež v višini 14,7 %	39.933.846	0	0	0	39.933.846
Zavarovalnica Triglav d.d.	2.659.398	0	0	15.417	2.674.815
Skupaj	42.623.244	0	0	15.417	42.638.661

Dolgoročne finančne naložbe razen posojil	1. 1. 2022	Pridobitev	Odtujitev/ prenos	Prevrednotenje	31. 12. 2022
Delnice in deleži v pridruženih družbah	30.000	0	0	0	30.000
SRESA d.o.o. - delež v višini 30 %	30.000	0	0	0	30.000
Druge delnice in deleži	42.770.537	0	0	-177.293	42.593.244
HESS d.o.o. - delež v višini 14,7 %	39.933.846	0	0	0	39.933.846
Zavarovalnica Triglav d.d.	2.836.691	0	0	-177.293	2.659.398
Skupaj	42.800.537	0	0	-177.293	42.623.244

Družba Sresa d.o.o. na dan 31. 12. 2023, izkazuje osnovni kapital v višini 100.000 EUR, preneseni čisti poslovni izid -57.353 EUR in čisti poslovni izid leta 2023 - 4.845 EUR.

Na borzi kotirajo le delnice Zavarovalnice Triglav d.d. Uskladitev na pošteno vrednost v letu 2023 pomeni zvišanje vrednosti naložbe za 15.417 EUR in nima vpliva na poslovni izid leta 2023.

Pojasnilo 4
DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE
213.138 EUR

Dolgoročne poslovne terjatve	Zapadlost				31. 12. 2023	31. 12. 2022
	Nezapadle	od 1 do 3 let	nad 3 do 5 let	nad 5 let		
Dolgoročne terjatve do drugih	213.138	115.603	97.535	0	213.138	295.842
Skupaj	213.138	115.603	97.535	0	213.138	295.842

Dolgoročne poslovne terjatve do drugih je dolgoročni del terjatev do Občine Radeče za vračilo preveč plačanega prispevka za stavbno zemljišče. Terjatev je zavarovana z menicami.

Pojasnilo 5
ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK
128.592 EUR

Odložene terjatve za davek	1. 1. 2023	Sprememba v letu 2023	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Od rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejnih nagrad	93.112	-20.642	72.470	93.112
Od aktuarske izgube/dobiček	38.676	17.446	56.122	38.676
Skupaj	131.788	-3.196	128.592	131.788

Odložene terjatve za davek so se v letu 2023 znižale zato je učinek odloženih davkov za leto 2023 odhodek v višini 20.642 EUR, ki znižuje celotni poslovni izid poslovnega leta. Povišanje odloženih terjatev za davek iz naslova aktuarske izgube za rezervacije od odpravnin ne vpliva na poslovni izid, temveč na rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti v višini 17.446 EUR. Odložene terjatve za davek so oblikovane po stopnji 22 %.

Pojasnilo 6
ZALOGE
764.826 EUR

Zaloge	31. 12. 2023	31. 12. 2022
goriva, maziva	0	0
nadomestni deli	718.406	710.491
zaščitna sredstva	9.351	6.354
material za čiščenje in vzdrževanje	37.069	33.006
Skupaj	764.826	749.851

Pretežni del zalog predstavljajo zaloge rezervnih delov in materiala za vzdrževanje. Zaloge so potrebne za takojšnjo odpravo napak in zagotavljanje nemotenosti proizvodnje. V letu 2023 ni bilo slabitev zalog. Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti.

Pojasnilo 7
KRA TKOROČNE FINANČNE NALOŽBE
20.205.266 EUR

Kratkoročna posojila drugim	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Kratkoročni depoziti pri bankah	20.205.266	11.344.297
Skupaj	20.205.266	11.344.297

Pojasnilo 8
KRA TKOROČNE POSLOVNE TERJATVE
4.180.934 EUR

Terjatve do družb v skupini v višini 3.813.332 EUR predstavljajo terjatve za prodano električno energijo. Zavarovane so z bianco menico. Ostalo so še terjatve do drugih kupcev, terjatve za DDV in pa kratkoročni del terjatev do občine Radeče za preveč plačane prispevke za stavbno zemljišče, ki je zavarovana z menicami v znesku v višini 82.704 EUR. Skupni znesek zavarovanih kratkoročnih terjatev znaša 3.895.723 EUR. Družba nima terjatev do članov posloводства in lastnikov.

Kratkoročne poslovne terjatve	Nezapadle				Zapadle		31. 12. 2023
	do 3 mesecev	nad 3 do 6 mesecev	nad 6 do 9 mesecev	nad 9 mesecev	do 3 mesecev	nad 3 meseci	
Terjatve do družb v skupini	3.813.332	0	0	0	0	0	3.813.332
Terjatve do kupcev	127.204	0	0	0	181	0	127.385
Terjatve do drugih	178.189	20.676	20.676	20.676	0	0	240.217
Skupaj	4.118.725	20.676	20.676	20.676	181	0	4.180.934

Kratkoročne poslovne terjatve	Nezapadle				Zapadle		31. 12. 2022
	do 3 mesecev	nad 3 do 6 mesecev	nad 6 do 9 mesecev	nad 9 mesecev	do 3 mesecev	nad 3 meseci	
Terjatve do družb v skupini	1.786.209	0	0	0	0	0	1.786.209
Terjatve do kupcev	11.714	0	0	0	164	0	11.878
Terjatve do drugih	635.009	2.943	8.225	8.225	0	0	654.402
Skupaj	2.432.932	2.943	8.225	8.225	164	0	2.452.489

Pojasnilo 9
DENARNA SREDSTVA
3.108.119 EUR

Denarna sredstva	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Depoziti na odpoklic	1.045.465	2.475.047
Denarna sredstva na računu	2.062.654	5.524.265
Skupaj	3.108.119	7.999.312

Pojasnilo 10
KRATKOROČNE AČR
328.014 EUR

Aktivne časovne razmejitve	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Kratkoročno odloženi stroški in odhodki	327.274	318.048
Nezaračunani prihodki	739	253
Skupaj	328.014	318.301

Med kratkoročnimi aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo odložene stroške oz. odhodke. Glavnino predstavlja razmejen strošek zavarovalnih premij v višini 201.457 EUR, ostalo so dodatna socialna zavarovanja v višini 1.934 EUR in drugi stroški v višini 123.883 EUR. Pri nezaračunanih prihodkih izkazujemo nezaračunano nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in nezaračunano dobavo odpadkov.

Pojasnilo 11
KAPITAL
161.319.171 EUR

Kapital	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Osnovni kapital	145.117.021	145.117.021
Rezerve iz dobička:	15.258.161	14.118.525
- Zakonske rezerve	14.511.702	14.118.525
- Druge rezerve iz dobička	746.459	14.118.525
Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	197.530	237.422
Čisti dobiček poslovnega leta (obdobja)	746.459	0
Skupaj	161.319.171	159.472.967

Spremembe v kapitalu so:

- Čisti dobiček poslovnega leta v znesku 1.943.442 EUR, zmanjšan za preneseno izgubo v višini 57.346 EUR, se razporedi v zakonske rezerve v višini 393.177 EUR ter v druge rezerve iz dobička v višini 746.459 EUR. O razporeditvi preostanka čistega dobička poslovnega leta v višini 746.459 EUR bo odločal družbenik.
- Rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, v višini 197.530 EUR, izhajajo iz stanja rezerv zaradi uskladitve vrednosti delnic Zavarovalnice Triglav, na tržno vrednost, v višini 475.334 EUR ter stanja rezerv zaradi aktuarske izgube in dobičkov od rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade, v višini -277.804 EUR.

Pojasnilo 12

REZERVACIJE

1.602.890 EUR

Gibanje rezervacij v letu 2023	1. 1. 2023	Novo oblikovanje	Poraba	Odprava	31. 12. 2023	31. 12. 2022
za jubilejne nagrade	336.345	85.834	-73.813	-18.825	329.541	336.345
za odpravnine ob upokojitvi	1.137.856	228.236	-228.673	-33.322	1.104.097	1.137.856
za tožbo sklada kmetijskih zemljišč in gozdov	169.252	0	0	0	169.252	169.252
Skupaj	1.643.453	314.070	-302.486	-52.147	1.602.890	1.643.452

Oblikovanje rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, temelji na aktuarskem izračunu na 31. 12. 2023 in je potrjen s strani pooblaščenega aktuarke, ki je pri izračunu upoštevala naslednje predpostavke:

- rezervacije so bile izračunane za 91 zaposlenih za nedoločen čas (v letu 2022 za 95 oseb),
- pri izračunu je bila upoštevana skupna delovna doba,
- rast plač zaradi napredovanja v višini 0,5 %, rast plač zaradi dodatka na skupno delovno dobo 0,5 % ali 0,75 %,
- diskontna stopnja na dan 31. 12. 2023 je bila določena v višini 3,4 % (v letu 2022 3,8 %),
- povprečna letna fluktuacija zaposlenih 1,2 % za naslednje poslovno leto.

V kolikor ni podatka v oklepaju se je za leto 2023 uporabila enaka predpostavka kot v letu 2022.

Na 31. 12. 2023 izkazujemo oblikovane rezervacije iz naslova tožbenih zahtevkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov v višini 169.252 EUR.

Pojasnilo 13
ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK
829.034 EUR

Odložene obveznosti za davek	1. 1. 2023	Sprememba v letu 2023	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Od rezervacij za dolgoročne finančne naložbe	112.856	21.211	134.066	112.856
Od skritih rezerv pri pripojitvi podjetja Uta d.o.o.	108.691	6.563	115.254	108.691
Od skritih rezerv pri pripojitvi podjetja MHE Bistrica d.o.o.	513.335	66.378	579.713	513.335
kupaj	734.882	94.152	829.034	734.882

Oblikovali smo odložene obveznosti za davek po veljavni davčni stopnji 22 %. Rezerve iz naslova prevrednotenja naložbe Zavarovalnice Triglav so se v letu 2023 povišale, posledično so se povišale tudi oblikovane odložene obveznosti za davke, ki ne vplivajo na poslovni izid, temveč na kapitalske postavke. Ker so se odložene obveznosti za davek iz naslova skritih rezerv pri pripojitvi podjetja Uta d. o. o. konec leta povišale, je učinek odloženih davkov za leto 2023 odhodek v višini 6.563 EUR, ki znižuje poslovni izid. V letu 2023 so se odložene obveznosti za davke iz naslova skritih rezerv pri pripojitvi podjetja MHE Bistrica d. o. o. povišale za 66.378 EUR.

Pojasnilo 14
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI
3.153.696 EUR

Kratkoročne poslovne obveznosti	Zavarovane	Nezavarovane	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	0	775.084	775.084	465.589
kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	0	1.063.851	1.063.851	835.845
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	436.467	878.294	1.314.761	686.555
Skupaj	436.467	2.717.229	3.153.696	1.987.989

Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini v višini 775.084 EUR so obveznosti za stroške električne energije in stroške plina.

Druge kratkoročne poslovne obveznosti so obveznosti za izplačilo decembrske plače, obveznosti za plačilo DDV, obveznosti za prispevke in davke izplačevalca, obveznosti za koncesije in drugo. V primerjavi s preteklim letom so se povišale obveznosti za koncesijske dajatve in obveznosti iz naslova davkov. Z bianco menico so zavarovane druge poslovne obveznosti za plačilo koncesijskega

prispevka za HE na zgornji Savi, ki znašajo 436.467 EUR, ostale obveznosti niso zavarovane. Vse obveznosti so nezapadle.

Pojasnilo 15

KRA TKOROČNE PČR

271.038 EUR

Pomembnejše kratkoročne pasivne časovne razmejitve so ocenjeni stroški za neizkoriščen dopust za leto 2023 in ocenjeni stroški za plačilo vodnega prispevka. Na 31. 12. 2022 so kratkoročne PČR znašale 190.058 EUR.

Pojasnilo 16

IZVENBILANČNA EVIDENCA

77.803.131 EUR

Postavke izvenbilančne evidence	31. 12. 2023	31. 12. 2022
davčna izguba 2001	75.418.149	75.418.149
davčna izguba 2007	1.019.775	1.019.775
davčna izguba 2021 pri pripojitvi MHE Bistrica d.o.o.	98.835	98.835
pogodbene kazni - zamuda pri izvedbi del izvajalca	99.479	99.479
prejete menice in garancije za izvedbo del	1.044.772	515.066
dane garancije	107.800	106.800
izločene naložbe Eldom	14.321	14.321
Skupaj	77.803.131	77.272.425

V tabelo so vključena vsa potencialna pogojna sredstva in obveznosti. Garancija je bila dana za zavarovanje plačila koncesijske dajatve in v letu 2023 ni bila vnovčena.

3.4.2 Pojasnila k Izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa

Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa družbe je sestavljen po različici I., opredeljeni v SRS 21.20. Kot skupino povezanih oseb štejemo družbe v okviru GEN energije.

Pojasnilo 1

PRIHODKI OD PRODAJE

20.067.617 EUR

PRIHODKI OD PRODAJE	2023	2022
Prihodki od prodaje na domačem trgu:	20.063.364	14.636.943
- iz razmerij do družb v skupini	18.608.203	14.571.435
- iz razmerij do drugih	1.455.161	65.508
Prihodki od prodaje na tujem trgu	4.253	3.792
SKUPAJ	20.067.617	14.640.735

V letu 2023 smo ustvarili 18.608.203 EUR prihodkov od prodaje z družbami v skupini. Vsi ti prihodki so ustvarjeni s prodajo električne energije. V tem znesku je tudi prodana električna energija za delež v družbi HESS.

Prihodki iz razmerij do drugih so prihodki od prodaje električne energije iz MFE, prihodki od prodaje materiala, prihodki od drugih storitev ter najemnin.

Pojasnilo 2

DRUGI POSLOVNI PRIHODKI

656.183 EUR

DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	2023	2022
Drugi prihodki	656.183	344.791
Prevrednotovalni prihodki	0	230.988
SKUPAJ	656.183	575.779

Drugi poslovni prihodki so prihodki od podpor za prodano električno energijo iz malih elektrarn v višini 82.645 EUR, prihodki od odškodnin prejetih od zavarovalnice v višini 440.552 EUR, ostalo pa so prihodki od odprave rezervacij za jubilejne

nagrade, prihodki iz naslova refundacij boleznin in oproščenih prispevkov ter drugi.

Pojasnilo 3

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV

5.996.480 EUR

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	2023	2022
Stroški nabave električne energije	4.015.613	2.175.966
Stroški materiala	388.227	329.368
Stroški storitev	1.592.641	1.226.958
SKUPAJ	5.996.480	3.732.292

STROŠKI PO FUNKCIONALNIH SKUPINAH	2023	2022
Nabavna vrednost prodanega blaga	4.015.613	2.175.966
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov (z amortizacijo)	9.983.603	8.734.872
Stroški splošnih dejavnosti (z amortizacijo)	4.183.179	3.683.367
SKUPAJ	18.182.395	14.594.205

Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala v višini 4.015.613 EUR so stroški nakupa električne energije iz HESS, po pogodbi z GEN energijo.

Med stroški materiala so najvišji stroški nadomestnih delov materiala za vzdrževanje in pomožnega materiala ter stroški energije in goriv. Primerjalno glede na leto 2022 so v 2023 višji stroški zavarovalnih premij, stroški bančnih storitev, intelektualnih in osebnih storitev.

Revizijska družba je opravljala storitve revidiranja računovodskih izkazov, letnega poročila, ter poročila o razmerjih s povezanimi osebami. Pogodbeni znesek za storitve revizorja v letu 2023 znaša 20.000 EUR.

Pojasnilo 4
STROŠKI DELA
5.549.861 EUR

STROŠKI DELA	2023	2022
Stroški plač	3.878.771	3.667.513
Stroški socialnih zavarovanj	798.927	757.025
Drugi stroški dela	872.163	536.698
SKUPAJ	5.549.861	4.961.236

Realizirani stroški dela vključujejo bruto plače, stroške socialnih zavarovanj, stroške dodatnega pokojninskega zavarovanja, pripoznane stroške neizrabljenega letnega dopusta za leto 2023 in druge osebne prejemke.

Stroški refundiranih bolezni so knjiženi po bruto načinu.

Izplačila jubilejnih nagrad in odpravnin ob odhodu v pokoj niso knjižena v breme stroškov dela, temveč v breme oblikovanih rezervacij. Stroške dela povečujejo oblikovane rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine v višini 127.856 EUR.

Povprečno število zaposlenih razkrivamo v poslovnem delu Letnega poročila. V letu 2023 družba ni odobrila nobenih predujmov, posojil in poroštev za obveznosti, poslovodstvu in ostalim zaposlenim po pogodbah s posebnimi pooblastili.

Pojasnilo 5
ODPISI VREDNOSTI
4.645.770 EUR

ODPISI VREDNOSTI	2023	2022
Amortizacija	3.946.882	3.922.997
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	698.888	14.907
SKUPAJ	4.645.770	3.937.903

Odpisi vrednosti so obračunana amortizacija osnovnih sredstev v višini 3.946.882 EUR. Prevrednotovalni odhodki v višini 698.888, se nanašajo na odpis v poplavi uničenih sredstev v višini 371.745 EUR in oslabitvi vrednosti dobrega imena v višini 327.143 EUR, pripoznanega ob pripojitvi podjetja MHE Bistrica d. o. o.

Pojasnilo 6
DRUGI POSLOVNI ODHODKI
2.689.171 EUR

DRUGI POSLOVNI ODHODKI	2023	2022
Koncesijske dajatve	1.448.269	827.076
Izdatki za varstvo okolja	1.145.903	1.065.782
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	42.434	41.814
Ostalo	52.565	43.008
SKUPAJ	2.689.171	1.977.680

Koncesijske dajatve in vodna povračila so obračunani v skladu s prejetimi odločbami za leto 2023. Ocenjeni stroški za prihodnje plačilo koncesijskih dajatev in vodnih povračil povečujejo ali zmanjšujejo stroške obdobja in kratkoročne časovne razmejitve.

Izdatki za varstvo okolja so vodna povračila, izdatki za monitoringe, izdatki za ravnanje z odpadki in komunalne storitve, izdatki za okoljske sanacije in drugi izdatki za okolje. V postavki ostalo so prispevki za invalide, nagrade dijakom na obvezni praksi, trošarine za elektriko in drugi stroški.

Pojasnilo 7
FINANČNI PRIHODKI
490.151 EUR
FINANČNI ODHODKI
48.549 EUR

FINANČNI PRIHODKI	2023	2022
Finančni prihodki iz deležev	192.710	285.211
Finančni prihodki iz danih posojil	294.339	1.604
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	3.102	3.424
SKUPAJ	490.151	290.239

Finančni prihodki iz deležev so dividende Zavarovalnice Triglav d. d. Finančni prihodki iz danih posojil drugim so obresti depozitov pri bankah. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev so obresti iz terjatev za vračilo preveč plačanega prispevka za stavbno zemljišče.

FINANČNI ODHODKI	2023	2022
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	48.549	6.343
SKUPAJ	48.549	6.343

Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti so iz naslova aktuarskega izračuna jubilejnih nagrad in odpravnin ter zamudnih obresti.

Pojasnilo 8

DRUGI PRIHODKI	11.723 EUR
DRUGI ODHODKI	104.990 EUR

DRUGI PRIHODKI	2023	2022
Prejete odškodnine	11.720	31.650
Ostali drugi prihodki	3	3
SKUPAJ	11.723	31.653

DRUGI ODHODKI	2023	2022
Odškodnine ribiškim družinam	32.685	31.468
Ostali drugi odhodki	72.305	29.491
SKUPAJ	104.990	60.959

Pojasnilo 9

DAVKI	153.828 EUR
--------------	--------------------

Odmerjeni davek od dohodkov pravnih oseb za poslovno leto 2023 znaša 153.828 EUR.

Efektivna davčna stopnja	2023	2022
Poslovni izid pred obdavčitvijo	2.190.853	861.991
Veljavna davčna stopnja	19%	19%
Davek po veljavni davčni stopnji	416.262	163.778
Davek od neobdavčenih prihodkov	-38.403	-57.234
Davek od dohodkov, ki znižuje davčno osnovo	-56.519	-17.831
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	86.249	71.622
Davek od davčnih olajšav	-261.923	-110.736
Davek od dohodkov, ki povečuje davčno osnovo	8.162	15.435
Odmerjeni in odloženi davek	153.828	65.035
Efektivna davčna stopnja	7,02%	7,54%

Iz naslova odloženih terjatev za davek v zvezi z rezervacijami za jubilejne nagrade in odpravnine, je skupni učinek preračuna v letu 2023 izkazan kot znižanje odloženih terjatev za davek, ki znižuje celotni poslovni izid tekočega leta za 20.642 EUR. Učinek je razlika med že obračunanimi odloženimi terjatvami za davek in novo izračunanimi terjatvami konec leta 2023 po davčni stopnji 22 %.

Iz naslova odloženih obveznosti za davek v zvezi s skritimi rezervami pri pripojitvi podjetja Uta d. o. o. in podjetja MHE Bistrica d. o. o., je učinek izkazan kot povišanje odloženih obveznosti za davek, ki znižuje celotni poslovni izid tekočega leta v višini 72.941 EUR.

Pojasnilo 10

CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS

1.846.204 EUR

CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS	2023	2022
Čisti poslovni izid	1.943.442	799.644
Spremembe rezerv nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-5.794	-143.607
Druge sestavine vseobsegajočega donosa	-91.444	108.308
Drugi vseobsegajoči donos	-97.238	-35.300
Celotni vseobsegajoči donos	1.846.204	764.344

Družba je poslovno leto 2023 zaključila s čistim dobičkom v višini 1.943.442 EUR, ki je bil po pokrivanju prenesene izgube v višini 57.346 EUR, razporejen v zakonske rezerve v višini 393.177 EUR, polovica preostalega čistega poslovnega izida v višini 746.459 EUR se po sklepu uprave razporedi na druge rezerve iz dobička, preostanek v višini 746.459 EUR se izkaže kot čisti dobiček poslovnega leta.

Celotni vseobsegajoči donos je v letu 2023 znašal 1.846.204 EUR. Čisti poslovni izid se je znižal za vrednost povišanja presežka iz prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb v višini 15.417 EUR v okviru kapitalskih postavk ter povišanja že oblikovanih odloženih obveznosti za davke v višini 21.211 EUR.

Znižanje vseobsegajočega donosa iz naslova drugih sestavin v višini 91.444 EUR, je zaradi spremembe aktuarskih dobičkov in izgub od rezervacij za odpravnine ter spremembe vrednosti odloženih davkov.

3.4.3 Pojasnila k Izkazu gibanja kapitala

SPREMEMBE V KAPITALU

Spremembe v kapitalu predstavlja razporeditev čistega dobička poslovnega leta zmanjšanega za preneseno čisto izgubo v zakonske rezerve in povečanje le teh v višini 393.177 EUR ter povečanje drugih rezerv iz dobička v višini 746.459 EUR. Preostanek čistega dobička v višini 746.459 EUR se izkaže kot čisti dobiček poslovnega leta.

BILANČNI DOBIČEK

Na dan 31. 12. 2023 družba izkazuje bilančni dobiček v višini 746.459 EUR, o njegovi razporeditvi bo odločal družbenik.

3.4.4 Pojasnila k Izkazu denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi - različici II. zaradi konsolidiranih računovodskih izkazov v okviru skupine GEN energija. Po različici II. so razkrite vse postavke, ki so predvidene po SRS 22.9.

SESTAVA IZKAZA DENARNIH TOKOV

Izkaz je sestavljen iz podatkov bilance stanja na dan 31. 12. 2023, iz podatkov bilance stanja na dan 31. 12. 2022, iz podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2023 in iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prejemkov in izdatkov ter za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

Postavke prejemkov in izdatkov sestavljajo denarni tokovi pri poslovanju in denarni tokovi pri investiranju. Denarni tokovi pri poslovanju vsebujejo poslovne prihodke in odhodke, odložene davke ter spremembo čistih obratnih sredstev poslovnih postavk bilance stanja.

Denarni tokovi pri investiranju vsebujejo prejemke od obresti pri finančnih naložbah, prejemke od odtujitve in izdatke za nakup osnovnih sredstev. Zamudne obresti iz poslovanja so prikazane v okviru poslovne dejavnosti.

3.4.5 Druga pojasnila

PREJEMKI ZA OPRAVLJANJE NALOG

Bruto prejemki posameznih skupin oseb so prikazani po obračunskem obdobju kot prejemki za leto 2023.

Prejemki iz delovnega razmerja so plača, bonitete, regres, povračila stroškov prehrane, nagrade za uspešnost in dodatno pokojninsko zavarovanje.

Povračila stroškov obema skupinama oseb so bila v letu 2023 povrnjena pod enakimi pogoji kot ostalim zaposlenim po kolektivni pogodbi.

Prejemki za opravljanje nalog v letu 2023	Prejemki iz delovnega razmerja	Deleži v dobičku	Nagrade iz dobička	Skupaj
Individualne pogodbe - 2 prejemnika	291.742	0	0	291.742
Uprava - 1 prejemnik	187.811	0	0	187.811
Skupaj	479.553	0	0	479.553

3.5 POSLOVNI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

V družbi SEL ocenjujemo, da po datumu poročevalskega obdobja do izdelave tega letnega poročila ni bilo poslovnih dogodkov, ki bi pomembno vplivali na računovodske izkaze družbe za leto 2023.

3.6 POMEN KRATIC

AG	Agregat	PID	Projekt izvedenih del
AKZ	antikorozijska zaščita	PIZ	Predinvesticijska zasnova
AČR	Aktivne časovne razmejitve	PN	Poslovni načrt
ARSO	Agencija republike Slovenije za okolje	POV	Poslovnik za obratovanje in vzdrževanje
CO₂	Oglikov dioksid	PP	Prelivno polje
CP	Center za podpore	PV	Požarna varnost
CV	Center vodenja	ROA	Return of assets, donos na sredstva
DDV	Davek na dodano vrednost	ROE	Return of equity, donos na kapital
DFN	Dolgoročne finančne naložbe	RS	Republika Slovenija
DPN	Državni prostorski načrt	RTP	Razdelilna transformatorska postaja
ECB	Evropska centralna banka	SEL	Savske elektrarne Ljubljana d.o.o.
EBIT	Poslovni izid iz poslovanja	SIEM	Sistem za upravljanje varnostnih informacij
EBITDA	Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo	SIR	Slovenski inštitut za revizijo
EE	Električna energija	SPT	Soproizvodnja toplote in električne energije
EES	Elektro energetske sistem	SRESA	Srednjesavske elektrarne d.o.o.
EIMV	Elektroinštitut Milan Vidmar	SRN	Strateški razvojni načrt skupine GEN
ESG	ESG ja nabor standardov (environment, social, governance - okolje, družba, upravljanje)	SRP	Strateški razvojni program
EZ	Energetski zakon	SRS	Slovenski računovodski standardi
G1	Generator številka 1	TR1	Transformator številka 1
GEN	GEN energija d.o.o.	TK	Telekomunikacije
GEN-I	GEN-I, d.o.o.	VE	Vetrne elektrarne
GIS	Gas isolated system	VOC	Varnostno operativni center
HE	Hidroelektrarna	VPD	Varstvo pri delu
HESS	Hidroelektrarne na spodnji Savi d.o.o.	VPN	Virtual private network, virtualna privatna mreža
HSE	Holding Slovenske elektrarne d.o.o.	VPP	Varstvo pred požarom
IDR	Idejna rešitev	ZGD-1	Zakon o gospodarskih družbah
IS	Informacijski sistem	ZJN- 3	Zakon o javnem naročanju
IND	Indeks	ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ISO	The International organization for standardization	ZIUZEOP	Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije
K	Faktor razpoložljivosti naprav		
MFE	Mala fotovoltaična elektrarna		
MHE	Mala hidroelektrarna		
NOS	Neopredmetena osnovna sredstva		
NOV	Navodila za obratovanje in vzdrževanje		
OPN	Občinski prostorski načrt		
OPPN	Občinski podrobní prostorski načrt		
OS	Osnovna sredstva		
OOS	Opredmetena osnovna sredstva		
OVE	Obnovljivi viri energije		
PČR	Pasivne časovne razmejitve		